DÖNEM : 17 CİLT : 21 YASAMA YILI : 3

T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

37 nci Birleşim

4 . 12 . 1985 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	276
II. — GELEN KÂĞITLAR	277
III. — YOKLAMA	278
IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	278
A) Gündem Dışı Konuşmalar	*278*
1. — Kahramanmaraş Milletvekili M. Turan Bayezit'in, sosyal demokrat tabanda gerçekleştirilen bazı siyasal gelişmelerin iktidar çevrelerinde yarattığı huzursuzluk ve endişe konusunda gündem dışı konuşması	278:279
2. — Antalya Milletvekili Kadri Altay'ın, siyasî faaliyetleri belli sürelerle kısıtlanmış bazı kişilerin Anayasamızın bütünlüğünü bozacak şekildeki girişimleri konusunda gündem dışı konuşması	279:280
B) Tezkereler ve Önergeler	*280*
1. — İtalya'ya gidecek olan Bayındırlık ve İskân Bakanı İsmail Safa Giray'ın dönüşüne kadar Bayındırlık ve İskân Bakanlığına, Devlet Bakanı Abdullah Tenekeci'nin vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/920)	280
2. — Belçika'ya gidecek olan Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu'nun dönüşüne kadar Dışişleri Bakanlığına, Devlet Bakanı A. Mesut Yılmaz'ın vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/921)	280:281
V. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	281
1. — Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/716) (S. Sayısı : 357 ve 357'ye 1 inci Ek)	281:335,347:351
VI. — SORULAR VE CEVAPLAR	336
A) Yazılı Sorular ve Cevapları	*336*
1. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, görevli veya davetli olarak yurt dışına giden milletvekillerinin dil bilgilerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Necmettin Karaduman'ın yazılı cevabı (7/709)	336

Sayfa

2. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, 1 Ocak - 1 Eylül 1985 tarihleri arasında yabancı ülkelere görevli giden milletvekillerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Necmettin Karaduman'ın yazılı cevabı (7/711) 336:345

Sayfa

3. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, siyasî parti gruplarının ve bağımsız milletvekillerinin Genel Kurul salonundaki oturma planına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Necmettin Karaduman'ın yazılı cevabı (7/715) 345

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açıldı.

Adana Milletvekili Cüneyt Canver, Adana İlinde Paktaş'ın 1 ve 2 No. lu fabrikalarının kapanması ve burada çalışan işçilerin sorunları,

Trabzon Milletvekili Eyüp Âşık, siyasî partiler ve son siyasî gelişmeler,

Bitlis Milletvekili Kâmran İnan, ABD Kongresinde görüşülecek olan Ermeni iddialarıyla ilgili karar tasarısı;

Konularında gündem dışı birer konuşma yaptılar.

ABD Kongresinde sözde Ermeni iddialarıyla ilgili bir karar tasarısı üzerinde yapılan çalışmalar dolayısıyla Kongreyi, Türk - Amerikan dostluk ve ittifak ilişkilerini bozacak bir hatayı önlemeye ve dostluğun muhafazasında aynı itinayı göstermeye davet eden siyasî parti grupları Başkanvekilleri ve iki bağımsız milletvekilinin müşterek önergesi okundu.

Belçika'ya gidecek olan Millî Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk'ün, dönüşüne kadar Millî Savunma Bakanlığına, Devlet Bakanı Kâzım Oksay'ın,

İngiltere'ye gidecek olan Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı H. Hüsnü Doğan'ın dönüşüne kadar Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığına, Bayındırlık ve İskân Bakanı İsmail Safa Giray'ın;

Vekillik etmelerinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkereleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

1986 Malî Yılı Bütçe Kanunu tasarıları ile 1984 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu tasarılarının görüşülme gün ve esasları ile görüşme süreleri hakkında Danışma Kurulu önerisi kabul edildi.

Diyarbakır Milletvekili Mahmud Altunakar'ın, (6/482) numaralı sözlü sorusunun yazılı soruya çevrilmesine dair önergesi okundu; Başkanlıkça gereğinin yerine getirileceği açıklandı.

Başbakanlık tarafından TBMM Başkanlığına sunulan, Maliye Eski Bakanı Adnan Başer Kafaoğlu'nun, bakanlığı sırasında, bakanlık görevleriyle ilgili işlerden dolayı cezaî sorumluluğu gerektirdiği iddia edilen bazı fiiller hakkındaki evraka uygulanacak işleme dair Başkanlık tezkeresi ile eski Başbakanlık ve Adalet Bakanlığı tezkereleri okundu,

Ordu Milletvekili Hüseyin Avni Sağesen ve 42 arkadaşının fındık ve fındık üreticileriyle ilgili olarak Hükümetçe alınan kararların ülke ekonomisine etkisi konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8) öngörüşmeleri yapıldı ve Meclis Araştırması açılması reddedildi.

Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının (1/716) (S. Sayısı : 357) ve 357'ye 1 inci ek) (102 ila 114 üncü maddeleri ile çerçeve 115 inci maddenin geçici 14 üncü maddesi kabul edildi ve tasarıya yeni bir 103 üncü madde eklendi.

4 Aralık 1985 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanılmak üzere birleşime saat 20.05'te son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Abdulhalim Aras

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Adıyaman	Kayseri
Arif Ağaoğlu	*Mehmet Üner*

II. — GELEN KÂĞITLAR

4 . 12 . 1985 Çarşamba

Raporlar

1. — İçel Milletvekili İbrahim Aydoğan'ın, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/865) (S. Sayısı : 366) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

2. — Kars Milletvekili Sabri Aras'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/825) (S. Sayısı : 367) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

3. — Bitlis Milletvekili Faik Tarımcıoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/876) (S. Sayısı : 368) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

4. — Kırşehir Milletvekili Tevfik Güneş'in, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/778) (S. Sayısı : 369) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

5. — Erzurum Milletvekili Ebubekir Akay'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/864) (S. Sayısı : 370) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

6. — Denizli Milletvekili Mustafa Kâni Bürke ve Halil İbrahim Şahin'in, Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/799) (S. Sayısı : 371) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

7. — İstanbul Milletvekili Hüseyin Avni Güler'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/792) (S. Sayısı : 372) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

8. — İstanbul Milletvekili Sabit Batumlu'nun, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/862) (S. Sayısı : 373) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

9. — Ordu Milletvekili Nabi Poyraz'ın, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/826) (S. Sayısı : 374) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

10. — Edirne Milletvekili Seyit Hüsamettin Konuksever'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/822) (S. Sayısı : 375) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

11. — Aydın Milletvekili Mehmet Özalp'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/817) (S. Sayısı : 376) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

12. — Hatay Milletvekili Abdurrahman Demirtaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/802) (S. Sayısı : 377) (Dağıtma tarihi : (4.12.1985) (GÜNDEME)

13. — İstanbul Milletvekili İbrahim Ural'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/814) (S. Sayısı : 378) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

14. — Samsun Milletvekili Berati Erdoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/781) (S. Sayısı : 379) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

15. — Diyarbakır Milletvekili Şeyhmus Bahçeci ve Mardin Milletvekili Kenan Nuri Nehrozoğlu'nun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/798) (S. Sayısı : 380) (Dağıtma tarihi : 4.12.1985) (GÜNDEME)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.00

BAŞKAN : Başkanvekili Abdulhalim Aras

KÂTİP ÜYELER : Mehmet Üner (Kayseri), Arif Ağaoğlu (Adıyaman)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37 nci Birleşimini açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ankara Milletvekili Hazım Kutay'a kadar yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Toplantı için yeter sayımız vardır; görüşmelere başlıyoruz.

IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

1. — Kahramanmaraş Milletvekili M. Turan Bayezit'in, sosyal demokrat tabanda gerçekleştirilen bazı siyasal gelişmelerin iktidar çevrelerinde yarattığı huzursuzluk ve endişe konusunda gündem dışı konuşması.

BAŞKAN — Sayın Turan Bayezit, bazı siyasal gelişmeler konusunda gündem dışı söz istemişlerdir; bu vesileyle kendilerine söz veriyorum.

Sayın Bayezit süreniz 5 dakikadır, buna göre sınırlandırmanızı rica edeceğim.

M. TURAN BAYEZİT (Kahramanmaraş) — Teşekkür ederim Sayın Başkan; lütfettiniz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sosyal demokrat tabanda gerçekleştirilen birleşme ve bütünleşmenin iktidar çevrelerinde yarattığı huzursuzluk ve endişe, siyasî partilerin birleşmesinin hukuksal çerçevesini ve niteliğini devamlı olarak gündemde tutmak eğilimini kazanmış bulunmaktadır.

Bazen, 84 üncü madde değişikliğine imza toplayabilmek için şantaja; bazen, bir şeyler yakalamak umuduyla ortalığı bulandırma gayretlerine ve genellikle önemli olayların arefesinde kamuoyunun dikkatini bunlardan uzaklaştırmaya yönelik bu girişimler, becerisiz bir ev hanımının, bayat bir yemeği ısıtıp ısıtıp sofraya koyuşu gibi, son zamanlarda sık sık gündeme gelmektedir. (SHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, Sosyal Demokrasi Partisinin, Sosyaldemokrat Halkçı Parti ile birleşmesinin hukuksal açıdan değerlendirilmesinin yeri, komisyonda bekleyen bir önerge nedeniyle, bu aşamada bu kürsü değildir; ancak, birleşme olayını gerçek boyutlarıyla belirlemek, iyi niyetle hareket edenlerin düşebilecekleri hataları önlemek için zorunludur. Başka niyetle yapılan yaklaşımlar ise, bizim için, siyasal ahlak dışında, hukuksal ve işlevsel bir değer taşımamaktadır.

Sayın Başkan, Halkçı Parti, 2 Kasım 1985 tarihindeki Birinci Olağan Kongresinde adını ve amblemini değiştirmiş, tüzük ve programında bazı değişiklikler ve başka bir partinin katılmasına yönelik geçici düzenlemeler yapmıştır. 2 Kasım 1985 günü, Türk siyasal yaşamında, hem Halkçı Parti - yeni adıyla Sosyaldemokrat Halkçı Parti - hem de SODEP vardır. 3 Kasım 1985 tarihinde SODEP, serbest iradesiyle, Sosyaldemokrat Halkçı Parti ile birleşmek için kendini kapamak ve mallarını bu partiye devretmek kararını almıştır. 4 Kasım 1985 günü SODEP yoktur; Halkçı Parti, yeni adıyla Sosyaldemokrat Halkçı Parti olarak ve SODEP üyelerini bünyesinde toplayarak devam etmektedir; olayın yalın olarak gerçek yönü budur.

Anayasamızda, bir siyasal partinin tüzelkişiliğinde ve onun devamı içinde, başka bir partinin, onunla birleşmesini engelleyen bir hüküm yoktur. Bu nedenledir ki, Siyasî Partiler Yasasının 14 ve 110 uncu maddeleri, bu tür birleşmeyi yasallaştırmış bulunmaktadır.

Meclis geleneklerine ters düşen, Meclis geleneklerinde rastlamadığımız ve bu nedenle yadırgadığımız bir davranışla, başka bir siyasî partinin iç meselesinin gündeme getirilmesini simgeleyen dünkü konuş-

mada iddia edildiğinin aksine, yasanın anılan maddeleri, ne, işe geldiği gibi yorumlanmaya elverişlidir, ne de, mantığının anlaşılması mümkün olmayan bir yaklaşımla, 12 Eylül öncesi ortama bir çağrı işareti olarak değerlendirilebilir. Anlamı ve kapsamı, filin hortumu gibi ortadadır; onu görmek istemeyenlere bunu kavratmak ise, bizim sorunumuz değildir.

Sayın Başkan, altını çizerek belirteyim ki, birleşmenin, Sosyaldemokrat Halkçı Parti açısından, katlanmaya mecbur olunacak hiçbir olumsuz hukukî sonucu yoktur. Asıl, bizim dışımızdakiler, özellikle Anavatan Partisi, bu bütünleşmenin doğuracağı siyasal sonuca katlanmaya şimdiden hazırlanmalıdır.

Çeyrek asır önce, bu çatı altında yargıçlığa özenenlerin, kendilerini ve Türk demokrasisini nereye götürdükleri unutularak, tarihi tekerrür ettirme gafleti, bu kişilere hiçbir şey kazandırmayacaktır.

Sayın Başkan, Sosyaldemokrat Halkçı Parti, siyasal Partiler Kanunu prosedürü içerisinde teşkilat kongrelerini yapacaktır; ancak, hafızamızdan silinmemiştir, Anavatan Partisinin İzmir örgütünün, işten alındıktan kaç ay sonra kongresi yapılmıştır; değerli arkadaşlarımız bunu değerlendirsinler. (SHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, tarihsel gelişimi, ekonomik ve sosyal dünya görüşü birbirinin aynı olan; belirli kimselerin değil de, demokrasi içinde dahi ayrıcalıklı çevrelerin değil de, sadece halkının mutluluğunu amaçlayan siyasî kadroların bir araya gelmesi, güçlü bir topluma, güçlü bir demokrasiye ulaşabilmenin en sağlıklı yoludur.

Dünkü talihsiz konuşma, iktidarın, güçlü bir demokrasiyi arzulamadığının kanıtıdır. Siyasî partiler, kuruluşlarında ve birleşmelerinde bunu gerçekleştirebildikleri ölçüde erdemli olurlar. Ne var ki, Türk siyasî tarihi, bugün bu erdemin değil, siyasî partileri sanki bir meyve salatası gibi gören zihniyeti yaşamanın talihsizliği içindedir.

Sayın Başkan, siyasî ahlakı simgeleyen bu birleşmenin, siyasal ahlaksızlığı önlemeye yönelik 84 üncü maddeyle uzaktan yakından bir alakası yoktur Komisyondaki önergenin kısa sürede Genel Kurula indirilmesini istiyoruz ve yine Sayın Başbakandan diliyoruz, Sayın Başbakana öneriyorum : Ben, SODEP - Halkçı Parti birleşmesi zamanında bu partinin genel başkan yardımcısıydım; ben, birleşme faaliyetlerinin bütün yasal çalışmalarının içinde bulundum; eğer bu birleşmede milletvekilliği düşürülecek bir kimse varsa, herkesten önce benim; Sayın Başbakan lütfen bunu işleme koysunlar.

Sayın Başkan, Türk halkı, oluşan bu güçle, kendisine yabancı bu iktidardan kurtulacak ve gerçek iktidarına kavuşacaktır. İşte, bütün telaş bundan kaynaklanmaktadır.

HAKKI ARTUKARSLAN (Bingöl) — Ne demek yabancı iktidar?..

M. TURAN BAYEZİT (Devamla) — Ne var ki, Sayın Başkan, korkunun ecele faydası yoktur.

Yüce kurula saygılar sunuyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

2. — Antalya Milletvekili Kadri Altay'ın, siyasî faaliyetleri belli sürelerle kısıtlanmış bazı kişilerin Anayasamızın bütünlüğünü bozacak şekildeki girişimleri konusunda gündem dışı konuşması.

BAŞKAN — Sayın Kadri Altay, «Genel Kurulun bu birleşiminde, Türk Milletinin yüzde 91 oyu ile kabul edilen Anayasamızın bütünlüğünü bozacak şekilde bazı girişimlerde bulunulduğu için, bu konuda gündem dışı konuşmak istiyorum» demişlerdir.

Kendilerine söz veriyorum.

Buyurun Sayın Altay.

KADRİ ALTAY (Antalya) — Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli milletvekilleri; biliyorum, huzurunuza geç çıktım, bu konuyu çok evvel dile getirmek istiyordum.

Ben, Sayın Turan Bayezit gibi konuşmayacağım. (ANAP sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar) O, haklı olarak kendi konusunu dile getirdi, ben hepinizin konusunu dile getireceğim.

Değerli milletvekilleri, yüce Türk Devletinin varlığını temin etmek, Türk Vatanı ve Milletinin bütünlüğünü sağlamak, ülkenin bölünmezliğini, cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak maksadıyla gerçekleştirilen 12 Eylül Harekâtına, son zamanlarda, gölge düşürmek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığını yıkmak üzere, yurt içi ve yurt dışında faaliyete geçenler bir hayli çoğalmıştır. Bu durumu görmek, beni ziyadesiyle üzmekte ve rahatsız etmektedir.

Halbuki, 12 Eylül Harekâtı, ülkede huzur ve güveni sağlamak, sağlıklı olarak demokrasiyi yürütemeyenleri saf dışı bırakmak, ülkede can ve mal güvenliğini temin ederek, kardeşi kardeşe öldürtmemek, demokratik ve parlamenter rejime geri dönmeyi sağlamak ve bilhassa Atttürk'e yönelmek için yapılmıştır.

Hal böyle iken, siyasî faaliyetleri belli sürelerle kısıtlanmış bazı parti yetkililerinin, son günlerde bazı gazetelerde siyasî görüşlerine yer verildiğini, siyasî mahiyette geziler düzenlediklerini, bilhassa bazı emanetçilerin de bunları açıkça ifade ettiğini, herkes gibi ben de ibretle izlemekteyim. (ANAP sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

Türkiye'de demokrasinin, ancak bu kişilerin siyasî hayata yeniden dönmeleriyle mümkün olacağı havası verilmeye, neredeyse, kurtarıcı ve kahraman gibi gösterilmeye çalışılmaktadır. Dış basında da bu konuda çeşitli haberlerin ve yorumların yer aldığını okuyoruz.

Şüphesiz ki, her vatandaş gibi bunların da seyahat ve konuşma hürriyeti vardır. Ancak, bu haklarını, Anayasanın açıkça yasakladığı bir hususu bertaraf etmek, milleti tekrar kamplara bölmek ve ülkede tekrar 12 Eylül öncesi şartlarını yaratmak için kullanmaları asla söz konusu olmamalı ve buna da müsaade edilmemelidir. Büyük Türk Milletinin hafızası nisyan ile malul değildir. Daha dün, kardeş kardeşi öldürürken, vatanımız bölünme tehlikesiyle karşı karşıya getirilmişken, ikbal ve iktidar hırsıyla hareket eden bunlar, hiçbir yapıcı ve kurtarıcı icraata yanaşmamışlar, sadece kendilerini ve partilerini düşünmüşlerdi. Türk Milleti bunları unutmamıştır ve unutmayacaktır da...

Belli çevrelerin, bilinen amaçla başlattıkları bu kampanya asla muvaffak olamayacaktır. Batıda politikcılar en küçük bir hata işleyince, siyasî hayattan kendi istekleriyle çekilirlerken, 12 Eylül öncesinin maddî ve manevî sorumlularının, Anayasa hükümlerini değiştirmeye yeltenmeleri, asla tasvip edilemez ve edilmemelidir de. («Bravo» sesleri alkışlar)

12 Eylül sonrasında bile Anayasaya karşı çıkmak, siyasî hayatı felce uğratmak, 6 Kasım'ın meşru Meclisini hiçe sayarak siyasî faaliyetleri Meclis dışına çıkarmayı amaçlamak, illâ da bir erken seçime yönelmeye çalışarak memleketi huzursuzluğa süreklemeye yeltenenlere bu çatı altından sadece şu şekilde seslenmek gerekir : Ey maksatlılar, ey saman altında su yürütenler, («Bravo» sesleri) ey 12 Eylül müdahalesinin baş müsebbibleri! Millet sizleri tanıyor, vatandaşlar sizleri biliyor; bu maksatla sizlere bulunacağım temenni, sadece, huzurlu ve sağlıklı yaşantınıza devam etmenizdir; hepsi o kadar.

Yüce Meclisimizin değerli üyeleri, bizler hepimiz buraya Türk milletinin yüzde 91.37 gibi büyük bir oy çoğunluğu ile kabul ve tasvip edilen Anayasamızın ve bunların çerçevesi içinde ve vatandaşlarımızın bağımsız ve serbest iradeleriyle kullandıkları oylarıyla gelmiş bulunuyoruz. Bu nedenle de, 12 Eylül'ün ruh ve felsefesini asla unutamayız ve esasen de unutmamamız gerekir. Onun için, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu ülkede tekrar 12 Eylül öncesi şartlarının doğmasına asla müsaade etmeyeceğine, böyle davrananların da Türk milletinin lanetine uğrayacağına yürekten inanıyorum.

Hepinize saygılar sunarım. («Bravo» sesleri, alkışlar).

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Altay.

İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Süter, «Egede uygulanan tütün alım ve tesellüm işlemleriyle ilgili olarak tütün ekicisinin maruz kaldığı zor durumlar» hakkında gündem dışı söz istemişlerdir.

Kendilerine söz veriyorum; buyurun Sayın Süter.

Sayın Süter yoklar.

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. — İtalya'ya gidecek olan Bayındırlık ve İskân Bakanı İsmail Safa Giray'ın dönüşüne kadar Bayındırlık ve İskân Bakanlığına, Devlet Bakanı Abdullah Tenekeci'nin vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/920)

BAŞKAN — Gündeme geçiyoruz efendim.

Cumhurbaşkanlığının iki tezkeresi vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

10 - 11 Aralık 1985 tarihlerinde İtalya'da bakanlar seviyesinde yapılacak Enformasyon Toplantısına katılmak üzere, adıgeçen ülkeye gidecek olan Bayındırlık ve İskân Bakanı İsmail Safa Giray'ın dönüşüne kadar; Bayındırlık ve İskân Bakanlığına, Devlet Bakanı Abdullah Tenekeci'nin vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

2. — Belçika'ya gidecek olan Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu'nun dönüşüne kadar Dışişleri Bakanlığına, Devlet Bakanı A. Mesut Yılmaz'ın vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/921)

BAŞKAN — Diğer tezkereyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

12 - 13 Aralık 1985 tarihlerinde Brüksel'de yapılacak NATO Konseyi Dışişleri Bakanları Toplantı-

sına katılmak ve NATO üyesi ülkelerin heyetleriyle ikili temaslarda bulunmak üzere, Belçika'ya gidecek olan Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu'nun dönüşüne kadar; Dışişleri Bakanlığına, Devlet Bakanı A. Mesut Yılmaz'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

V. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. — Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/716) (S. Sayısı : 357 ve 357'ye 1 inci Ek) (1)

BAŞKAN — Gündemin «Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler» kısmına geçiyoruz.

Gündemimizde bulunan, Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının müzakeresine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve hükümet yerini almıştır.

Tasarının 116 ncı maddesinin geçici 14 üncü maddesinin müzakereleri tamamlanmış, geçici 15 inci maddesinin müzakeresine geçilmiş bulunuluyordu.

Şimdi, geçici 15 inci maddeyi okutuyorum :

Geçici Madde 15. — 1.1.1986 tarihinden önceki dönemlerde meydana gelen vergiyi doğuran olaylar sebebiyle bu tarihe kadar beyan edilmiş bina ve araziye ait Emlak Vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerine Maliye ve Gümrük Bakanlığına bağlı vergi dairelerince devam olunur. 1.1.1986 tarihine kadar beyannamesi verilmemiş bina ve araziye ait tarh, tahakkuk ve tahsil işlemleri ilgili belediyeler tarafından yapılır.

BAŞKAN — Geçici madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Verilmiş iki önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra Sayılı Tasarının Emlak Vergisi tarh, tahakkuk ve tahsilinin belediyelere bırakılmasını öngören ve bu maksatla yeni düzenlemeler getiren 116 ncı maddesine bağlı geçici 15 inci maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gerekçe şifahen arz edilecektir.

Saygılarımızla.

Ahmet Memduh Yaşa İstanbul	Ahmet Sarp Diyarbakır
Turgut Yaşar Gülez Bolu	Işılay Saygın İzmir

Namık Kemal Şentürk
İstanbul

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra Sayılı Tasarının Emlak Vergisi tarh, tahakkuk ve tahsilinin belediyelere bırakılmasını öngören ve bu maksatla yeni düzenlemeler getiren 116 ncı maddesine bağlı geçici 15 inci maddenin komisyona iadesini arz ve teklif ederiz. Gerekçe şifahen arz edilecektir.

Saygılarımızla.

Ahmet Memduh Yaşa İstanbul	Alli Mazhar Haznedar Ordu
Ahmet Sarp Diyarbakır	Turgut Yaşar Gülez Bolu
Namık Kemal Şentürk İstanbul	Turgut Halit Kunter Rize

BAŞKAN — Memduh Yaşa ve arkadaşlarının önergesini işleme koymak üzere tekrar okutuyorum.

İstanbul Milletvekili Memduh Yaşa ve arkadaşlarının önergesi :

.., 116 ncı maddesine bağlı geçici 15 inci maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

BAŞKAN — Komisyon ve hükümet önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Komisyon katılmıyor Sayın Başkanım.

(1) 357 S. Sayılı basmayazı 12.11.1985 tarihli 27 nci Birleşim tutanağına; 357'ye 1 inci Ek S. Sayılı basmayazı, 26.11.1985 tarihli 33 üncü Birleşim tutanağına eklidir.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet ve komisyon katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

SALİM EREL (Konya) — Sayın Başkan, gelecekleri de sayalım.

BAŞKAN — Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Erel, zatı âliniz burada bulunsanız, herhalde benim kadar tarafsız olamazsınız. Çok esef ederim, çok esef ederim.

SALİM EREL (Konya) — Estağfurullah; ama bir şey yapmadım ki Sayın Başkan. Esef edilecek ne dedim Sayın Başkan?

BAŞKAN — Efendim, maksatlı hareket ettiğimizi ima ediyorsunuz.

SALİM EREL (Konya) — Hayır, maksatlı hareket etmiyorum Sayın Başkanım, siz o endişenin içindesiniz.

BAŞKAN — Diğer önergeyi işleme koymak üzere tekrar okutuyorum efendim:

İstanbul Milletvekili Memduh Yaşa ve arkadaşlarının önergesi :

... 116 ncı maddesine bağlı geçici 15 inci maddenin komisyona iadesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

BAŞKAN — Komisyon ve hükümet katılıyor mu efendim?.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

SALİM EREL (Konya) — Sayın Başkan, Başkanlığın tutumu hakkında, usul hakkında söz istiyorum. (Gülüşmeler)

BAŞKAN — Geçici 15 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

SALİM EREL (Konya) — Sayın Başkan, lütfen benim talebimi değerlendirin.

BAŞKAN — Etmeyenler... Geçici 15 inci madde kabul edilmiştir.

Geçici 16 ncı madde eklenmesi hususunda önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 116 ncı maddesine aşağıdaki geçici maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Kemal İğrek Bursa
Fahri Sabuniş Bursa	Nihat Harmancı Konya

Fazıl Osman Yöney
İstanbul

Geçici Madde 16, — a) 1980 ilâ 1982 dönemlerine ait olup 1 . 1 . 1986 tarihine kadar beyannamesi verilmemiş olan ve idarece tarh işlemi sonuçlanmamış bulunan bina ve arsalar hakkında 1983 yılında uygulanan bina metrekare normal inşaat maliyet bedelleriyle arsalara ait asgarî ölçü ve birim değerleri.

b) 1980 ilâ 1985 dönemlerine ait olup 1.1.1986 tarihine kadar beyannamesi verilmemiş olan ve idarece tarh işlemi sonuçlandırılmamış bulunan arazi hakkında 1986 yılında uygulanacak asgarî ölçüde arazi birim değerleri,

Uygulanır.

Gerekçe :

Asgarî beyan esasının uygulanmadığı dönemlere ait beyannamesi verilmemiş bina, arsa ve arazinin beyanının sağlanması ve Emlak Vergisinde idarece takdir yetkisi de kaldırıldığından, bu dönemler içinde verilecek beyannamelerde bir değerleme ölçüsü konulması için önerilen geçici maddeye ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu geçici madde hükmü 1.3.1980 tarihinden sonraki dönemleri kapsamaktadır. Zira daha evvelki dönemlere ait Emlak Vergisi 2801 sayılı Kanunla kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Önergeye komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, komisyon olarak katılamıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Şimdi, 116 ncı maddenin, geçici 14, geçici 15 ve geçici 16 ncı maddelerinin çerçeve maddesi olarak düzeltildiğini beyan ediyorum.

116 ncı maddeyi, kabul ettiğiniz geçici 14, geçici 15 ve geçici 16 ncı maddelerle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 116 ncı madde kabul edilmiştir.

116 ncı maddeyi, 117 nci madde olarak okutuyorum:

DOKUZUNCU BÖLÜM

2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile ilgili Değişiklikler

MADDE 117. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun;

A) 4 üncü maddesinde yer alan en az ve en çok vergi miktarları üç katına,

B) 15 inci maddesi ile 21 inci maddesinin III üncü bendinde yer alan en az ve en çok vergi miktarları (15 inci maddenin 5 ve 6 ncı bendinde yazılı en az vergi miktarları hariç) beş katına,

C) 56 ncı maddesi ile 77 nci maddesinde yer alan en az ve en çok harç miktarları on katına,

D) 60 ncı maddesi ile 74 üncü maddesinde yer alan en az ve en çok harç miktarları beş katına,

E) 65 ve 84 üncü maddesi ile 2589 sayılı Kanunla eklenen Ek 6 ncı maddesinde yer alan en az ve en çok harç miktarları iki katına,

çıkarılmıştır

BAŞKAN — Şimdi, 117 nci maddeden evvel verilmiş bir önerge vardı; bu itibarla, bu maddenin görüşülmesinden evvel, önergeyi müzakereye açacağım. Çünkü, 117 nci madde olarak tasarıya bir metin ilavesi ile ilgili önerge verilmiştir; bu önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarıya, 116 ncı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 117 nci maddenin eklenmesini, tasarıdaki 117 nci maddenin 118 inci madde olarak değiştirilmesini, sonraki maddelerin numaralarının buna göre düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Kemal İğrek Bursa
Fahir Sabuniş Bursa	Nihat Harmancı Konya

Fazıl Osman Yöney
İstanbul

Madde 117. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 4 üncü maddesinde yer alan tarifeler aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir:

«I Sayılı Tarife :

8 Mart 1950 gün ve 5590 sayılı Kanuna göre kurulan odalara kayıtlı bulunanlarla bu odalara kaydolmak zorunda olan tüccarlar (Kurumlar dahil) ile gerçek usulde vergilendirilen serbest meslek erbabı;

	(1) 8 Mart 1950 gün ve 5590 sayılı Kanuna göre kurulan odalara kayıtlı bulunanlarla bu odalara kaydolmak zorunda olanlar (Kurumlar dahil) Vergi Miktarı (TL.)		(2) Serbest Meslek Erbabı Vergi Miktarı (TL.)	
Belediye grubu	En az	En çok	En az	En çok
V inci grup	12 000	36 000	9 000	27 000
IV üncü grup	15 000	45 000	12 000	36 000
III üncü grup	18 000	54 000	15 000	45 000
II nci grup	24 000	72 000	18 000	54 000
I inci grup	36 000	108 000	24 000	72 000

II Sayılı Tarife :

I sayılı Tarife dışında kalan ticarî kazanç ve serbest meslek erbabı :

	(1) 17.7.1964 gün ve 507 sayılı Kanuna göre kurulan derneklere kayıtlı bulunanlarla bu derneklere kaydolmak zorunda olanlardan gerçek usulde gelir vergisine tabi tutulanlar Vergi Miktarı (TL.)		(2) Bu tarifenin 1 inci bölümü dışında kalan ticarî kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı Vergi Miktarı (TL.)	
Belediye grubu	En az	En çok	En az	En çok
V inci grup	6 000	18 000	2 400	7 200
IV üncü grup	7 500	22 500	3 600	10 800
III üncü grup	9 000	27 000	4 800	14 400
II nci grup	12 000	36 000	7 200	21 600
I inci grup	18 000	54 000	9 600	28 800

III Sayılı Tarife :

Motorlu taşıt aracı sahipleri :

	Taksiler (Otomobil, arazi taşıtı, panel ve kaptıkaçtı) Vergi Miktarı (TL.)		Minibüs, kamyonet ile 150 rüsum tonilatodan aşağı göl, nehir ve deniz motorlu taşıtları Vergi Miktarı (TL.)		Otobüs, kamyon çekici ve benzerleri ile 150 ve 150 rüsum tonilatodan yukarı göl ve deniz motorlu taşıtları Vergi Miktarı (TL.)	
Belediye grubu	En az	En çok	En az	En çok	En az	En çok
V inci grup	2 100	6 300	3 600	10 800	6 000	18 000
IV üncü grup	2 700	8 100	4 800	14 400	9 000	27 000
III üncü grup	3 600	10 800	6 000	18 000	12 000	36 000
II nci grup	4 500	13 500	7 200	21 600	15 000	45 000
I inci grup	5 400	16 200	8 400	25 200	18 000	54 000»

GEREKÇE :

Belediye Gelirleri Kanununun 4 üncü maddesinde yer alan I ve II sayılı tarifeler Vergi Usul Kanunundaki defter tutma esaslarına dayandırılmıştır. Buna göre tarifeler I inci sınıf, II nci sınıf tüccarlar, serbest meslek erbabı ve götürü usulde gelir vergisine tabi mükellefler bakımından düzenlenmiştir.

Dördüncü maddede yapılan değişiklikle, yukarıda belirtilen esaslar da göz önünde bulundurulmakla beraber, tarifeler tüccar ve esnaf ayırımı esas alınmak suretiyle yeniden tanzim edilmiştir.

Ayrıca, tarifelerde yer alan ve en az ve en çok vergi miktarlarını belirleyen hadler günün şartları dikkate alınarak artırılmıştır.

Diğer taraftan 2464 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yapılması önerilen bu değişiklikle 116 ncı maddede yer alan Meslek Vergisi ile ilgili (A) fıkrasının maddeden çıkarılması ve maddenin buna göre düzenlenmesi gerekir.

BAŞKAN — Komisyon ve hükümet, 117 nci madde olarak tasarıya eklenmesi istenen önergeye iştirak ediyorlar mı efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, yeni getirilen bir madde olduğu için, komisyon olarak katılamıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Sayın Başkan, aynı madde ile ilgili bir önergemiz var.

BAŞKAN — Bu, müstakil bir madde efendim.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — 2464 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ve halen meri olan 2 ve 3 numaralı tarifelerin aynen bırakılması konusunda.

BAŞKAN — İzah etmeyin efendim, önergelerinizi bulduraym.

Buyurun efendim.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Bu önergeye komisyon katılmadığını, hükümet ise katıldıklarını belirttiler. Bizlerin daha geniş fikir alabilmemiz için, önerge sahiplerinin çok daha geniş izahat vermeleri gerekir. Bu hususta müzakere açmanızda fayda vardır.

BAŞKAN — Efendim, komisyon katılmış olsaydı, tabiatıyla müzakere açacaktık, fakat komisyon katılmadığı için müzakere açamıyorum efendim.

İSMAİL ŞENGÜN (Denizli) — Efendim, getirilen, komisyonda müzakeresi yapılmamış yeni bir maddedir. Biraz önce sadece Genel Kurulumuz, Başkanlık Divanının okumasıyla madde hakkında bilgi sahibi olmuştur. O da, pekçok milletvekillerince sanıyorum gereğince anlaşılamamıştır. O nedenle, bu getirilen yeni bir madde olduğu için, yeni bir maddenin en azından Genel Kurulda müzakere edilmesi gerektiği kanaatindeyim. Mademki komisyon buna katılmıyor, en azından sayın bakan veya bu önergeyi veren arkadaşlar yüce Meclise bilgi versinler, biz de oylarımızı ona göre kullanalım. Aksi halde ters bir durum ortaya çıkar.

BAŞKAN — Efendim, komisyon katılmış olsaydı, dolayısıyla bu, komisyon raporuna dahil edilmiş bir madde mütalaa edilerek, müzakeresi tabiatıyla yapılacaktı. Komisyon kabul etmediği için, komisyonun bir metni olarak, komisyon raporunun müzakeresini yaptığımıza göre, müzakere açmamıza imkân yok. Ama sayın bakan, katıldığı için kısa bir açıklama yapabilir, kendilerinden rica ediyorum.

FENNİ İSLİMYELİ (Balıkesir) — Komisyon maddeyi kabul etmiştir Sayın Başkan.

FERİT MELEN (Van) — Komisyonda konuşulmamış bir tekliftir bu.

BAŞKAN — Efendim, komisyon, «Ben kabul etmiyorum, bunun müzakeresini de istemiyorum; katılmıyorum» diyor. Sayın milletvekilleri de, ona göre kendileri değerlendirecekler efendim.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Sayın Başkan, çok kötü bir alışkanlık oluyor. Komisyonun kabul etmediği yeni bir madde ortaya çıkıyor. (SHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Efendim, ben İçtüzüğü tatbik etmek mecburiyetindeyim. (SHP sıralarından gürültüler) Müsaade buyurun; İçtüzük üzerinde konuşalım. Komisyon kabul etmiş olsaydı; müzakere açılmasının sebebi, komisyonun metnine dahil edilmiş bir madde haline geliyor idi ve o sebeple de müzakeresini açıyorduk; şimdi komisyon kabul etmediğine göre, komisyonun bir metni yok ortada.

İSMAİL ŞENGÜN (Denizli) — Yeni bir maddedir Sayın Başkan. Bu konuda lütfedin de bir açıklama yapılsın efendim.

BAŞKAN — Hükümet açıklama yapacaktır, buyurun.

NİHAT AKPAK (Sakarya) — Sayın Başkan, geçen haftaki oturumda ve dün de devam eden müzakerelerden anlaşıldığına göre, maalesef Başkanlık Divanı olarak teamüllere uyulmadığı görülüyor.

Şimdi arkadaşlarımız, yeni bir madde ilavesine ilişkin bir tekrar müzakere istemektedirler. (SHP ve MDP sıralarından «Tekrar değil, tekrar değil» sesleri) Dünkü oturumda yeni bir maddeyi kabul ettik, yani ek bir madde kabul edildi, falanca maddenin yerine diye; o zaman arkadaşlarımız, «Bu madde anlaşılmamıştır» diye müzakere istemediler de, bugün komisyonun katılmadığı...

BAŞKAN — Efendim buyurun; onu Başkanlık takdir eder Sayın Akpak.

NİHAT AKPAK (Sakarya) — Ben teamüllere uyulmasını istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun efendim; teamüllere uyuyoruz, buyurun, biz de onu uyguluyoruz.

Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda tasarıya ilave edilmesi istenen madde, Belediye Gelirleri Kanununun 4 üncü maddesinde yer alan tarifeleri yeniden düzenlemektedir. Mevcut kanunda da benzeri tarifeler vardır. Şu anda vergi tarifesi olarak 1 sayılı tarife, 2 sayılı tarife, 3 sayılı tarife vardır; bu tarifelerde meslek grupları, burada ifade edildiği gibi, gruplar olarak ifade edilmiştir.

Şimdi, bu tarifeyi yaparken, belirli bir nispet, belirli bir oran kullanılmasında bazı mahzurlar olacağı düşünülerek ve bu grupları bir noktada esnaf ve tüccar olarak tasnif etmede kolaylık sağlanabilmesi bakımından, bu üzerinde tartıştığımız önerge yeniden tanzim etmiş bulunmaktadır. Mevcut tarifeler yeniden düzenlenmiş, bazı artışlar olmuş ve sınıflamalar yeniden düzenlenmiştir. Biraz önce de ifade ettiğim gibi, bu tarifeler, bir noktada, tüccar ve esnaf ayrımını da yapabilecek bir tarzda düzenlenmiştir. Yine, bu tarifeler yazılırken, «en az» ve «en çok» sınırlar da ifade edilmiştir. Mevcut kanunun mevcut maddesinde de bu husus vardır, yepyeni bir madde değildir; mevcut tarife yeniden düzenlenerek, yapılarak, yasanın içine ithal edilmektedir. Yani, eğer bir basit sınıflandırabilme olsaydı, burada bilfarz şöyle söylenebilirdi : «Belediye Gelirleri Kanununun filan maddesindeki hadler 3 katına artırılmıştır, 5 katına artırılmıştır.»

O tarzda bir ifadede bulunamadığımız için, listeler yeniden yazılarak düzenlenmiştir.

Arz ederim efendim.

RIFAT BAYAZIT (Kahramanmaraş) — Usul hakkında Sayın Başkan.

BAŞKAN — Efendim, önergeyi oylayacağım. Önergeyi...

RIFAT BAYAZIT (Kahramanmaraş) — Sayın Başkan, usul hakkında söz istemiştim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Sayın Başkan, bizim de önergemiz var...

BAŞKAN — Efendim, önergeniz okutulacak.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Bunu oyluyorsunuz...

BAŞKAN — Efendim, siz 116 ncı madde için vermişsiniz, önergeniz orada okutulacak.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Hayır efendim aynı maddeyle ilgili...

BAŞKAN — Sayın Kara'a, demin 117 nci madde olarak okuttuğum madde için önerge vermişsiniz; orada okutulacak. Önergeniz burada; okutulacak; yeni maddeyle alakası yok.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Efendim, aynı tarifelerle ilgili, Meslek Vergisiyle ilgili...

BAŞKAN — Orada, 116 ncı maddede okunacak efendim.

İSMAİL ŞENGÜN (Denizli) — Aynı konudaki önergeler beraber okunmaz mı?

BAŞKAN — Efendim, önerge madde haline geçmemişki... Komisyon kabul etseydi madde haline geçerdi. Yeni bir madde teklifi...

İSMAİL ŞENGÜN (Denizli) — Aynı konu Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

RIFAT BAYAZIT (Kahramanmaraş) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; muhterem arkadaşlarımız şimdi bir madde teklifinde bulunuyorlar. Esasen gelen kanun tasarısının içerisinde böyle bir madde yoktur. Maddenin değiştirilmesi, metinden çıkarılması ile ilgili olsa, bizim buna bir diyeceğimiz yok; yeni bir hüküm, yeni bir madde getiriliyor. Yeni getirilen bir tasarı veya teklif, Başkanlıkça ilgili komisyona havale edilir; İçtüzüğün 74, 75 inci maddeleri bunu amirdir; ama biz İçtüzük dışına çıkıyoruz, burada yeni bir maddeyi, getirip, yüce Meclise sunuyoruz. Komisyona kabul edip etmediğini soruyoruz; komisyon da, pek haklı olarak, «Ben bunu, yeni bir

madde olduğu için kabul etmiyorum» diyerek kabul etmiyor ve «Bana bunu verin, icabında komisyonumu toplar incelerim ve metni o zaman getiririm» diyor; fakat hükümet de, kendisine yaradığı için, «Bu maddeyi biz kabul ediyoruz» diyor; fakat hükümet de getirse, yine komisyondan geçmeden, İçtüzüğün 74 ve 75 inci maddeleri muvacehesinde, bu madde burada müzakere edilemez.

Usul hakkında bu yönden söz aldım, saygılar sunarım. (MDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Efendim, bu tatbikat bugün oluyor değil ki.

RIFAT BAYAZIT (Kahramanmaraş) — Öteden beri böyle, geçmiş hadiseler de var.

BAŞKAN — Efendim, zatı âlinize birçok misalleri vermem mümkün : En azından, Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun müzakerelerinde bu cereyan etti. Aslında hatırlarlar arkadaşlarımız, hatta bu şikâyet konusu oldu, «Komisyon iştirak etmiyor, bu itibarla teklifin müzakeresi imkânsız hale geliyor» diye birçok arkadaşımız, haklı olarak itirazda bulundular. (SHP sıralarından, «O zaman tersi oluyordu» sesleri)

MUHİTTİN YILDIRIM (Edirne) — O zaman, komisyon katılıyordu, hükümet katılmıyordu.

BAŞKAN — Ama biz, İçtüzük gereği, komisyon iştirak etmediği için ve madde komisyon metni haline gelmediği için, müzakereye mesağ veremedik; tatbikat da bu yoldadır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

FERİT MELEN (Van) — El çabukluğu ile madde geçiriyorsunuz.

BAŞKAN — Kabul edilen önergeyi 117 nci madde olarak oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 117 nci madde kabul edilmiştir.

Şimdi 116 ncı maddeyi 118 inci madde olarak tekrar okutuyorum :

DOKUZUNCU BÖLÜM
2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu İle İlgili Değişiklikler

MADDE 118. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun;

A) 4 üncü maddesinde yer alan en az ve en çok vergi miktarları üç katına,

B) 15 inci maddesi ile 21 inci maddesinin III üncü bendinde yer alan en az ve en çok vergi miktarları (15 inci maddenin 5 ve 6 ncı bendinde yazılı en az vergi miktarları hariç) beş katına,

C) 56 ncı maddesi ile 77 nci maddesinde yer alan en az ve en çok harç miktarları on katına,

D) 60 ncı maddesi ile 74 üncü maddesinde yer alan en az ve en çok harç miktarları beş katına,

E) 65 ve 84 üncü maddesi ile 2589 sayılı Kanunla eklenen Ek 6 ncı maddesinde yer alan en az ve en çok harç miktarları iki katına,

çıkarılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde Sayın Hüseyin Aydemir, buyurun efendim.

MUHİTTİN YILDIRIM (Edirne) — Grup adına söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Affedersiniz efendim, arkadaşımız kürsüye çıkmış bulundu. Ondan sonra size söz vereyim efendim.

HÜSEYİN AYDEMİR (İzmir) — Sayın Başkanım, yüce Meclisimizin pek muhterem üyeleri; bahis konusu kanun tasarısıyla Belediye Gelirleri Kanununda yapılmak istenilen değişiklik gayet yerindedir; olduğu gibi tasvip ediyoruz. Ancak, ben, getirilen değişiklikle varılmak istenilen gayenin yanı sıra, madde sonuna eklenecek bir fıkra ile bahis konusu Belediye Gelirleri Kanununun 21 inci maddesinin ilgili fıkrasında değişiklik yapılmak suretiyle yeniden getirilmesini gerekli gördüğüm için, böylesine önemli bir konuya yüksek dikkatlerinizi çekmek için huzurunuzda bulunuyorum. Esasen, bu konuyla ilgili olarak bir önergem de mevcuttur.

Sayın milletvekilleri, 21 inci maddenin birinci bendinde getirilmek istenen değişiklik gayet yerindedir. Gazinolar, kafeşantanlar (café chantant) pavyonlar gibi, biletle girilmesi mutad olmayan umuma açık eğlence yerlerinden alınacak Eğlence Vergisinin, eskiye nazaran azamî 4 misli artırılmasını öngören bir hüküm vardır. Yani pavyon, bar, kafeşantan, müzikhol, payvon gibi, biletle girilmesi mecburi olmayan yerler, eskiden günlük, hâsılatlarının azamî 4 bin liraya kadar vergisini, Gelir Vergisi olarak ödüyorlardı. Getirilmek istenen değişiklikle, bu beş misline artırılmakta ve böylece 20 bin liraya çıkarılmaktadır. Gayet yerindedir; hükümeti, yerinde bir şey yapmış oldukları için tebrik ederiz. Esasında, bu 20 bin lira da azdır; gönlümüz, bunun daha da fazla artırılmasını istemektedir. Ancak, bu değişiklik yapılırken, Belediye Gelirleri Kanununda, azaltılması gereken Eğlence Resmi oranları hususunu içeren bir konu vardı, o untulmuştur. Ben onu telafi etmek için bir önerge hazırladım; biraz sonra okunacak olan önergemi yüksek takdirlerinize arz ederim.

Bu konu, sinemalar konusudur. Bugün sinemalar, umuma açık eğlence yerleri olduğu gibi, orta geçim seviyesindeki dar gelirli halkımızın da yegâne eğlence ve dinlenme yeridir; hatta, konu, eğlence yerinin de üzerinde, dinlenme yeri mahiyetinde ele alınmıştır. Bu gibi yerlerden alınan Eğlence Vergisi, diğer gazinolara nazaran, mukayese edilemeyecek kadar yüksektir. Bugün, Belediye Gelirleri Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında, sinemalardan, yerli filmlerde günlük hâsılatının yüzde 20'si, yabancı filmlerde de yüzde 50'si oranına varan bir miktarda vergi alınmasını amir hüküm vardır. Aynı maddenin üçüncü bendinde ise, gazinolar gibi, biletle girilmesi mutad olmayan umuma açık yerlerden, belediye meclislerinin takdiriyle, günlük azamî 4 bin lira vergi alınması hükmü yer almaktadır.

Şimdi, yeni getirilen hükümle, bu gibi umuma açık yerlerden alınacak vergi oranı, beş misli artırılarak, 20 bin liraya çıkarılmaktadır. Bu gayet yerindedir, hatta azdır; fakat sinemalara gelince, onlarda, eskiye nazaran hiçbir değişiklik yoktur. Sinemalar yine eskisi gibi, yerli film göstermeleri halinde, günlük hâsılatlarının yüzde 20 sini, yabancı film göstermeleri halinde ise, yine günlük hâsılatlarının yüzde 50 sini, «Eğlence Vergisi» olarak belediyelere vermeye mecbur tutulmuşlardır. Halbuki, yapılan yeni oranlamalarda, gazinolar gibi, umuma açık eğlence yerlerinin vergileri artırılsa dahi, yani günlük vergileri 4 bin liradan, 20 bin liraya çıkarılsa dahi, bunlar, günlük işletme hâsılatlarının ancak yüzde 1 ini vergi olarak vermiş olacaklardır ki, çok azdır. Ama sinemalar günlük hâsılatlarının yüzde 50 sini veyahut yüzde 20 sini vermektedir ki, bu miktar yüzde 1'e nazaran yüzde 50 nispetinde sinemaların aleyhindedir. Şimdi bugün video ve televizyon bütün evlere girmiştir. Binaenaleyh, artık sinemaya gitmek eskisi gibi cazip değildir. Sinemaya ancak dar gelirliler, televizyon ve videodan mahrum kalanlar mecbur kaldıkça gidebilmektedir. Orta halli halkımızın eğitiminde, kültürel gelişmesinde çok büyük fonksiyonları olması gereken sinemaları, eğer biz bu değişiklik vesilesiyle, himaye etmez, eskiden alınmakta olan yüzde 50 ve yüzde 20 nispetindeki vergileri, hiç olmazsa yarı nispetinde indirmezsek, bugüne kadar pek çok, video ve televizyon rekabeti karşısında, kapanmış olan sinemalar, bundan sonra daha da kapanacaktır. Evinde videosu, televizyonu olmayan vatandaşlarımız artık sinemadan istifade etme imkânını bulamayacak; umumî eğlence yerlerinden, umumî kültür vasıtalarından, umumî eğitimden mahrum kalacaktır; bu nedenle sinemaları himaye edelim. Gazinoların nispetlerini artıralım; onlar yüzde 1, yüzde 5 nispetinden fazla vergi vermiyorlar eğlence resmi olarak. Yüzde 50 nispetinde eğlence resmi verip kapanma tehlikesiyle karşı karşıya kalan sinemaları, vatandaşın bir kültür ve eğitim müessesesi olarak, himaye etmenizi yüksek takdirlerinize arz ediyorum. Bu konudaki değişiklik önergemi, iade önergemi eğer dikkate alırsanız, bundan kültürümüz çok kazanacaktır.

Hepinize en derin hürmetlerimi arz ederim.

BAŞKAN — Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına Sayın Muhittin Yıldırım, buyurun efendim.

SHP GRUBU ADINA MUHİTTİN YILDIRIM (Edirne) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan 357 sıra sayılı yasa tasarısı, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yapılan değişiklikle ilgili olarak, mahallî idaremizde en fazla müşterek mahallî hizmet üreten belediyelerin yeterli gelir kaynaklarıyla donatılması, bu hizmetlerin zamanında gerçekleştirilmesi bakımından önem taşımaktadır. Bu amaçla, Belediye Gelirleri Kanunu 1981 yılı içinde yenilenmiş ve mevcut kaynakları günün şartlarına uydurulurken, kendilerine yeni kaynaklar da sağlanmıştır. Gerek yenilenen ve gerekse yeniden ihdas edilen kaynaklar, asgarî ve azamî hadleri belirlenen tarifelere dayandırılarak, mahallin çeşitli semtleri arasındaki ekonomik ve sosyal farklılıkların nazara alınması ve mükellefiyet tesisinde eşitlik ve adalet ilkelerinin korunması amacı güdülmüştür.

Bu kanunda yer alan bazı vergi ve harç tarifelerinin asgarî ve azamî hadleri çok yüksek miktarda artırılmak istenmektedir. Bunlar arasında bulunan Meslek Vergisi, yeni bir mükellefiyettir. Ancak, tüm belediyelerimiz, vergide adalet ve eşitlik ilkelerine gerekli dikkat ve özeni göstermemiş ve daha ikinci uygulama yılından itibaren, tarifelerin azamî haddini kullanmıştır. Bu durum, mükellefiyetin amacını değiştirmiş, vergide bulunması gereken eşitlik ve adalet ilkelerini zedelediği gibi, ekonomik güçleri esastan zayıf olan esnaf ve sanatkârlarımızı ödeme güçlüğü içerisine sürüklemiştir. Öte yandan, verimli bir kaynak olması gereken bu vergi, hâsılatı, gerek uygulamadaki çekingenlik, gerekse - doğan - çok sayıdaki uyuşmazlıklar nedeniyle gerekli artışı gösterememiş, adeta donmuş ve cibayet masraflarını karşılayamaz hale gelmiştir. Uygulanması eşitsizlik yaratan ve adalet ilkelerini zedeleyen bu verginin kaldırılmasının uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Bu verginin uygulamadan kaldırılmasıyla, belediye gelirlerinde, göze batan bir azalma ortaya çıkmayacaktır. Yükseltilen bu oranların sağlayacağı gelir artışı, kaldırılan Temizleme ve Aydınlatma Harcı yanında, Meslek Vergisi kaybını da fazlasıyla karşılayacaktır. Bu nedenle, tasarının 118 inci maddesinin (A) bendinin metinden çıkarılması gereğini arz ve teklif ediyoruz.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz.

MDP Grubu adına Sayın İsmail Şengün, buyurun.

MDP GRUBU ADINA İSMAİL ŞENGÜN (Denizli) — Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; görüşmekte olduğumuz kanun tasarısının ilgili maddesi üzerinde, yüce Meclise, Milliyetçi Demokrasi Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek için huzurlarınızdayım.

Söz konusu maddede, muhtelif meslek gruplarına ait, bunlar tarafından ödenmeesi zorunlu vergi miktarları konusunda bazı değişiklikler getirilmektedir. Bu değişikliklere göre, muhtelif meslek gruplarında veya ilan, reklam, işgaliye gibi muhtelif faaliyetlerle ilgili konularda hükümete gerektiğinde bunları, misliyle uygulamak imkânı veya yetkisi tanınmaktadır.

Bir kere, misliyle uygulanma meselesi konusunda grubumuz, yüce Mecliste, böyle bir yetkinin anayasal dayanakları olmadığı şeklindeki görüşünü, bu kanun tasarısının müzakeresi sırasında def'aten ileri sürmüştü; aynı görüşü burada şimdi tekrar ifade etmek istiyoruz.

Değerli arkadaşlarım, diğer konuya gelince : Tasarının şu anda görüştüğümüz maddesiyle ilgili olarak, biraz önce ansızın kabul edilen bir önerge ile, özellikle meslek erbabı için miktarları yeniden 3 misli artırma yetkisi, maddenin (A) bendi ile hükümete tanınmaktadır.

Aslında, Meclislerde takip edilmesi gereken bir usulün dışında, aniden getirilen bir önerge burada kabul edilmiştir. «Usulün dışında» diyorum; çünkü kendi İçtüzüğümüzün de, kanun teklifleriyle ilgili 75 inci maddesinde, bir kanun teklifinin hangi şartlar içinde görüşülebileceği açık olarak ifade edilmiştir. Kanun teklifleri önce Başkanlık tarafından gerekçeleriyle birlikte komisyonlara havale edilmekte, komisyonlar bunlar üzerindeki görüşlerini bildirdikten sonra, bunlar Genel Kurula inmektedir. Halbuki biraz önce görüştüğümüz önergede başka bir usul takip edilmiştir.

BAŞKAN — Sayın Şengün, bu vesileyle 88. inci maddeyi de okumak fırsatını bulabilir misiniz?

İSMAİL ŞENGÜN (Devamla) — Sayın Başkanım, ben 75 inci madde üzerinde konuşuyorum. O konuyu da, eğer uygunsa zatı âliniz...

BAŞKAN — O zaman beyan eksik kalır.

İSMAİL ŞENGÜN (Devamla) — Ben kendi görüşümü müsadenizle ifade edeyim, zatı âliniz eğer lüzum görüyorsunuz o konuyu da ekleyiniz efendim.

Bu işin, kanun tekliflerinin, önergelerin böyle birdenbire pat diye yüce Meclisin huzuruna getirilmesinin muhtelif sakıncaları, bu kürsüden def'aten ifade edilmiştir.

Eğer bizler milletvekilleri olarak, neyin konuşulduğunu bilemezsek, sadece Başkanlık Divanınca okunan bir metinle meseleye vukufiyet peyda edersek, sanıyorum, yüce Meclisin gerçek iradesinin tecelli etmesinde büyük bir hata ortaya koymuş oluruz. O nedenle, işin bir usulî şekli olması lazım gelir ve Başkanlık Divanının da, İçtüzüğün bazı katı uygulamalarının dışında, bir esneklik içinde, yüce Meclisin, kararlarını doğru verebilmesi için, yüce Meclise yardımcı olması gerekir.

Değerli arkadaşlarım, şimdi konuşmakta olduğumuz maddede, biraz önce birtakım alt ve üst sınırlar tanıdık. Bu alt ve üst sınırlar, aslında 1981 yılında konulmuş olan alt ve üst sınırları 3 ilâ 6 misli, hatta 7 misli arasında genişletmektedir. 1981'den beri geçen takriben dört yıl içinde bu alt ve üst sınırları söylediğim miktarlar içinde uygulamayı gerektirici fiyat hareketleri Türkiye'de olmuş mudur, onun da incelenmesi gerekirdi; fakat bunun da ötesinde, şimdi, genişletilmiş olan bu alt ve üst sınırları tekrar genişletme yetkisini hükümete tanıma durumunda kalıyoruz. Bizim başlıca itirazımız da bu yöndedir. Biz hiçbir zaman şoför esnafının 720 lira ile 2 160 lira arasında olan 5 inci grup vergisinin, şimdi 2 100 ile 6 300 liraya yükseltilmesi konusunda mutabakatımızı veremeyiz. Bunun yanı sıra, minibüs ve kamyonet sürücüleriyle ilgili olarak, yine 5 inci grupta bulunan, eskiden 900 lira olan en az haddin şimdi 3 600 liraya, eskiden 2 700 lira olan haddin de şimdi 10 800 liraya çıkartılmasını tasvip edemeyiz. Bunun yanında, otobüs ve kamyoncu esnafından eskiden alınmakta olan 1 200 liranın, 5 katıyla 6 bin liraya ve 3 600 liranın da takriben 5 katıyla 18 bin liraya yükseltilmesini ve bunların da ayrıca 3 ila 6 misli yükseltilmesi konusunda hükümete yetki verilmesini kabul edemeyiz.

Yüce Meclise grubumuz adına derin saygılarla arz ederiz. (MDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Şengün.

Buyurun Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; bu madde ile birçok maddelerde artırma yapılmaktadır. (A) bendi ile Meslek Vergisi 3 katına, (B) bendi ile İlan ve Reklam Vergisi ve Eğlence Vergisi 5 katına; 56 ncı maddede, İşgal Harcı ve 77 nci maddede Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı 10 katına; 67 nci maddede Tellallık Harcı ve 74 üncü maddede Hayvan Kesimi Muayene ve Denetleme Harcı 5 katına; 65 inci madde de Kaynak Suları Harcı; 84 üncü maddede de çeşitli harçlar; yani Kayıt ve Suret, İmarla İlgili Harçlar vesaire 2 katına olmak üzere birçok maddede büyük ölçüde artırma yapılmaktadır.

Şimdi, kanunun gerekçesinde, «artırma yapılmıştır» diye ifade edilmekte, İçtüzüğe göre de, «kanunlar, mutlaka genel ve özel gerekçeyle gelir» denmektedir. Bu gerekçelerde, bilhassa vergi kanunları için gerekli istatistikler; toplanan vergi miktarlarına, artırıldığı takdirde elastikiyeti, yani verginin artırılma nispetinde artıp artmayacağı ya da aynı durumda kalıp kalmayacağına dair hiçbir bilgiye sahip değiliz. Ancak, bir genel bilgimiz var; pahalılık almış yürümüş, enflasyon var, enflasyondan dolayı bir miktar artırma yapmak gerekir. Kanundan genel hatlarıyla bu anlamı çıkarıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bir defa, bu getirilenlerin hemen hemen yüzde 95'i, doğrudan doğruya vatandaşı ilgilendiriyor. Bu getirilenler, mükelleflere yüklendiği zaman onların üzerinde kalmayan ve vatandaşa aktarılan vergilerdir. Meslek Vergisini koyduğunuz zaman, esnaf bunu vatandaşa aksettirecektir; İşgal Harcını koyduğunuz zaman, pazarcı veya otopark sahibi, malın veya hizmetin üzerine ilave edecektir ve bunların hepsi de sonunda, tüketici olan vatandaşa aksedecek nitelikte vergilerdir.

Bir de huzurunuzda konuşulan 12 kanundaki vergi oranlarının artırıldığını ve bunların birbirine eklenmesini düşünürseniz, vatandaş önümüzdeki aydan itibaren (Ocak'tan itibaren) bir bunalımın içerisine girecektir. O sebeple, bir önerge sunduk ve - bunların bir miktar artırılması doğrudur; ama buradaki kadar değil - daha aşağıdaki birtakım hadleri teklif ettik.

Sözlerimi bitirmeden evvel şunu da ifade edeyim : Biraz evvel kabul edilen madde, buradaki (A) bendi ile doğrudan doğruya ilgilidir ve «4 üncü maddesinde yer alan en az ve en çok vergi miktarları 3 katına» diye ifade edilmiştir; bunun, bu maddenin içine yerleştirilmesi gerekirdi.

Ayrıca, ileride tümü için arz edeceğim, tasarının 122 nci maddesinde, bu artırmalardan gayri, «Bakanlar Kurulu, bu kanunda yer alan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya ayrı ayrı yahut her vergi ve harçla ilgili tarifelerde yer alan en az ve en çok hadleri birlikte veya ayrı ayrı 10 katına kadar artırmaya ve kanunda yazılı hadlerden az ve bu hadlerin 10 katından çok olmamak üzere yeni hadler tespit etmeye yetkilidir» denilmek suretiyle, o artırmaların dışında da bu yetkiyi veriyoruz, dikkatinize arz ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Madde üzerinde verilmiş önergeler vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanun Tasarısının 21 inci maddesi 1 inci bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilerek kabulünü arz ve teklif ederiz.

Abdurrahman Necati Kara'a Kütahya	Ahmet Süter İzmir
Işılay Saygın İzmir	A. Necla Tekinel İstanbul

İmren Aykut
İstanbul

Madde 21. — Eğlence Vergisi aşağıdaki nispet ve miktarlarda alınır.

I — Biletle girilen yerlerde :

	Verginin Nispeti Yüzde
1 — Yerli film göstermelerinde	10
2 — Yabancı film göstermelerinde	25
3 — Tiyatro, opera, operet, bale, karagöz, kukla ve ortaoyununda	5
4 — Spor müsabakaları, at yarışları ve konserlerden	1
5 — Sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden	20

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı tasarının 118 inci maddesinin (A) bendinin metinden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Muhittin Yıldırım Eskişehir	Enver Özcan Tokat
Metin Üstünel Adana	Tevfik Güneş Kırşehir
M. Besim Göçer Çorum	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı kanun tasarının 118 inci maddesinin metinden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Vural Arıkan İzmir	Y. Salih Güngörmez Kocaeli
Fevzi Necdet Erdinç Van	Türkân Turgut Arıkan Edirne
Hayrullah Olca İzmir	Hüseyin Aydemir İzmir
Sabit Batumlu İstanbul	Selahattin Taflıoğlu Yozgat
Mehmet Kafkaslıgil İstanbul	Ümit Halûk Bayülken Antalya

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun, kararda yer alan birinci fıkrası, ki, komisyonca 118 inci madde olarak aynen benimsenmiştir.

Buna aşağıdaki fıkranın ilavesini arz ve teklif ederiz. Gerekçe şifahen arz edilecektir.

Ayhan Sakallıoğlu Sakarya	Namık Kemal Şentürk İstanbul
A. Necati Kara'a Kütahya	Mehmet Arif Atalay Adıyaman
Ertuğrul Gökgün Aydın	M. Abdürrezak Ceylan Siirt
Hüseyin Avni Sağesen Ordu	Ahmet Süter İzmir
Osman Bahadır Trabzon	Mehmet Yaşar Ağrı

«2464 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan 2 ve 3 sayılı tarifeler bu artırmadan istisnadır.»

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı tasarının 118 inci maddesinin (A) fıkrasının madde metninden çıkartılmasını ve diğer fıkra sıralarının buna göre yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Altıntaş Muğla	İsmail Dayı Balıkesir
Halil Orhan Ergüder İstanbul	F. Mihriban Erden Isparta
Haydar Özalp Niğde	Nuh Mehmet Kaşıkçı Kayseri

Gerekçe :

Meslek Vergisi ile ilgili tarife bir önceki madde ile yeniden düzenlendiğinden, 118 inci maddenin bu vergi tarifesi ile ilgili (A) fıkrasının madde metninden çıkarılması ve fıkra sıralarının buna göre yeniden düzenlenmesi gerekir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 21 inci maddesinin birinci bendinde belirtilen yerli film göstermeleri ile yabancı film göstermelerinden alınmakta olan eğlence resminin indirilerek, maddede gerekli değişikliğin yapılabilmesi için, görüşülmekte olan 357 sıra sayılı kanun tasarısının 116 ncı maddesinin sonuna aşağıdaki madde metninin üçüncü fıkra olarak eklenmesini arz ve teklif ederim.

Hüseyin Aydemir İzmir	Hayrullah Olca İzmir
Onural Şeref Bozkurt Çanakkale	Reşit Ülker İstanbul
İhsan Gürbüz Hatay	Sabit Batumlu İstanbul

MADDE 116. — (Fıkra 3) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 21 inci maddesinin birinci bendinde yer alan,

A) Yerli film göstermelerinden yüzde 20 olan vergi nispeti yüzde 10'a,

B) Yabancı film göstermelerinden yüzde 50 olan vergi nispeti, yüzde 25'e indirilmiştir.

Gerekçe :

Televizyon ve video nedeniyle seyircisi azalan birçok sinema kapanmış, kalanlar da kapanmak üzeredir. Bu nedenle, belediyelerin tüm gelirleri içinde sinemalardan elde ettikleri gelirler çok cüzi bir miktara düşmüştür. Halkın ucuz eğlencesi sinemaların yaşayabilmesi için çok yüksek olan Eğlence Vergisi

nispetinin günün şartlarına göre yeniden gözden geçirilmesi zarurîdir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan vergilerle ilgili kanun tasarısının 118 inci maddesinin;

(A) bendinin 2 kat,

(B) bendinin 3 kat,

(C) bendinin 5 kat

Olarak değiştirilmesini öneririz.

Saygılarımızla.

Reşit Ülker İstanbul	Hayrullah Olca İzmir
Selahattin Taflıoğlu Yozgat	Davut Abacıgil Balıkesir
M. Şükrü Yüzbaşıoğlu Afyonkarahisar	Mehmet Kemal Gökçora Bursa

BAŞKAN — Önergeleri aykırılık derecesine göre okutup oylarınıza sunacağım.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Sayın Başkan, söz talebim var.

BAŞKAN — Önergeniz geldiğinde konuşursunuz, Sayın Kara'a.

Önergeleri okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı kanun tasarısının 118 inci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

İzmir Milletvekili Vural Arıkan ve arkadaşları.

BAŞKAN — Önergeye Komisyon ve Hükümet katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz efendim.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılmıyor.

Sayın Arıkan, buyurun.

TÜRKÂN TURGUT ARIKAN (Edirne) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu madde ile Meslek Vergisi 3 kat, İlan ve Reklam Harcı 5 kat, Eğlence Vergisi belli bir kesimde de olsa 5 kat, İşgal Harcı 10 kat, Tatil gününde Çalışma Harcı 5 kat, ölçü tartı aletleriyle ilgili harçlar 10 kat, içtiğimiz kaynak suyunun harcı 2 kat, kayıt suret harcı 2 kat, hayvan kesme vesaire harçları artmaktadır.

Benden önce konuşan arkadaşlarımızın söylediği gibi, bunlar tüketiciye yansıyacak olan zamlardır. Öyle ki, kurban kesecek kişilere bile zam getiriyoruz; yani, kurban kesmeyi de fakirin ve parası kıt olanın elinden az veya çok alıyoruz.

İkinci bir konu olarak, Meslek Vergisi konusuna değinmek istiyorum. Gerçi (A) şıkkını bir ölçüde değiştirdiniz; yalnız, şöyle bir durum var, maktu vergi getiriyorsunuz. Halbuki, Meslek Vergisinde satış ölçüleri vesaire farklı olabilir. Madem getiriyorsunuz, bunu satış tutarına ve hizmet ölçüsüne göre değiştirmeniz de mümkün olabilir. 80 milyon satış yapandan da aynı parayı alacaksınız, 2 milyon satış yapandan da aynı parayı alacaksınız, 2 milyon satış yapan da bunu tüketiciye yüklemeye çlışacak ve haksız bir rekabet ortaya çıkacak.

Benden önce konuşan arkadaşlarımızın söylediği gibi, zaten, bu vergi yasası ile çok büyük zamlar yapılmaktadır ve bu zamların büyük bir kısmı da yine tüketiciye yansıyacaktır, yansımayacaktır demeyelim, mutlaka yansıyacaktır. Şu halde bizim biraz da vatandaşı düşünmemiz gerekiyor.

Biraz önce yapılan bir gündem dışı konuşmada, sadece partilerini ve kendilerini düşünenleri kınayan görüşü alkışlıyordunuz.

Sayın milletvekilleri, geliniz sadece partinizi düşünmekten vazgeçiniz; bir nebzecik de olsa, bir damlacık da olsa, esnafı ve vatandaşı düşününüz. Her şeyi oldu bittiye getiriyorsunuz, bir madde ekliyorsunuz, tartışma ortamı bile bulamıyoruz, komisyona bile götürmüyorsunuz. Politik oyunlara, hile-i şer'iyeye prim veriyorsunuz.

ÖMER FERRUH İLTER (İstanbul) — Olmaz öyle şey.

TÜRKÂN TURGUT ARIKAN (Devamla) — Ben diyorum ki, üzerinize serpilmiş olan ölü toprağını şöyle bir silkeleyiniz, biraz da, milletvekili olarak vatandaşın lehinde oy kullanınız, sadece partinizin lehinde değil.

Saygılar sunarım. (ANAP sıralarından «ANAP'ın oylarıyla milletvekili oldun» sesleri, gürültüler; Bağımsızlar ve SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddenin (A) bendinin metinden çıkarılmasını muhtevi iki önerge vardır; birlikte işleme koyuyo-

rum. Birisi Sayın Ahmet Altıntaş ve arkadaşlarının, diğer Sayın Muhittin Yıldırım ve arkadaşlarının önergesidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı tasarının 118 inci maddesinin (A) fıkrasının madde metninden çıkarılmasını ve diğer fıkra sıralarının buna göre yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Muğla Milletvekili Ahmet Altıntaş ve arkadaşları

BAŞKAN — Bu iki önergeye komisyon ve hükümet katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz efendim.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılmıyor, hükümet katılıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeleri okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanun Tasarısının 21 inci maddesi 1 inci bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilerek kabulünü arz ve teklif ederiz.

Kütahya Milletvekili Abdurrahman Necati Kara'a ve arkadaşları

Madde 21. — Eğlence Vergisi aşağıdaki nispet ve miktarlarda alınır.

	Verginin nispeti yüzde
I. — Biletle girilen yerlede :	
1. Yerli film göstermelerinde	10
2. Yabancı film göstermelerinde	25
3. Tiyatro, opera, operet, bale, karagöz, kukla ve orta oyununda	5
4. Spor müsabakaları, at yarışları ve konserlerden	1
5. Sirk, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden	20

BAŞKAN — Sayın Hüseyin Aydemir ve arkadaşlarının önergesinde, Sayın Kara'a'nın önergesine benzer iki fıkra var : Yerli film göstermelerinde yüzde 20 olan oranın yüzde 10'a, yabancı film göstermelerinde de yüzde 25'e indirilmesi.

Sayın Hüseyin Aydemir ve arkadaşları, Sayın Kara'a ve arkadaşlarının önergesine katılıyorsa, iki önergeyi birlikte oylayacağım.

Sayın Aydemir?

HÜSEYİN AYDEMİR (İzmir) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Okunan bu önregeye komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Sayın hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Okunan önergeye komisyon ve hükümet katılmıyor.

Buyurun Sayın Kara'a.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyeleri; bu önergenin verilmesinin sebebi, halen belediyelerin, yerli filmlerden yüzde 20, yabancı filmlerden de yüzde 50 oranında eğlence resmi almalarıdır.

Takdirinize arz ederim; zaten, dünden beri belediyelere, gerek Emlâk Vergisi Kanunu ile, gerekse şimdiki Belediye Gelirleri Kanunu ile fevkalade önemli ve büyük gelirler sağlanmış bulunmaktadır.

Şu anda sinemalara giden insanlar da, evinde televizyonu olmayan, teyp alamayan, videosu bulunmayan kişilerdir. Sinemalar da giderek kapanmaktadırlar. Bu sebeple, yüzde 50 oranındaki verginin bu yüzdesinin indirilmesini teklif etmiş oluyoruz. Yüzde 50'nin yüzde 25'e, yerli filmlerde de yüzde 20'nin yüzde 10'a indirilmesi istikametindedir teklifimiz.

Aynı önergemizde, spor kulüplerinden alınan yüzde 10 eğlence resminin de yüzde 1'e indirilmesini teklif etmekteyiz. Eğer bu önergeyi kabul buyurursanız, hem fakir sinema seyircisine yardımcı olma imkânınız doğmuş olacak, hem de spor kulüplerine yardım etmiş olacaksınız; zira daha geçen hafta Fenerbahçe Spor Kulübünün yaptığı maçta 7 milyon küsur bin lira hâsılattan, Fenerbahçe'nin eline 2 milyon lira geçtiğini takdirinize arz etmek istiyorum.

Türk sporuna yardım, için hizmet için bu konuda müspet oyunuz olursa, belediyeler bir şey kaybetmezler, Zaten 1 700 küsur belediyenin pek çoğunda bu tür tesisler bile olmadığı için, sinema bile yoktur, bu gelirlerden yararlanmaları bahse konu değildir.

Yüksek malumlarınız olduğu üzere. bu maddeler daha çok, büyük şehir belediyelerini ilgilendirmektedir.

O sebeple, bu önergemizin kabulünü istirham etmekteyim.

Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Abdurrahman Kara'a.

Bu iki önergeyi birlikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Her iki önegede kabul edilmemiştir.

Diğer önergeleri okutuyorum :

Reşit Ülker ve arkadaşlarının önergesi :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Görüşülmekte olan vergilerle ilgili kanun tasarısının 118 inci maddesinin;

(A) bendinin 2 kat,

(B) bendinin 3 kat,

(C) bendinin 5 kat

Olarak değiştirilmesini öneririz.

Saygılarımızla.

BAŞKAN — Bu önergede (A) bendinin çıkarılması da teklif edilmektedir. Daha evvel kabul edilen bir önergeyle (A) bendinin çıkarılması kabul edilmiş bulunduğundan, diğer iki kısmı; (B) ve (C) bentlerinin çıkarılması şeklinde işleme koyacağım.

Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hükümet?

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Sakarya Milletvekili Ayhan Sakallıoğlu ve arkadaşlarının önergesi :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun kararda yer alan birinci fıkrası, ki komisyonca 118 inci madde olarak aynen benimsenmiştir.

Buna aşağıdaki fıkranın ilavesini arz ve teklif ederiz.

«2464 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan 2 ve 3 sayılı tarifeler bu artırmadan istisnadır.»

BAŞKAN — Okunan bu önergeye komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hükümet?

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

118 inci maddenin (A) bendi kabul edilmemiş bulunduğundan, (B,C,D ve E) bentlerini; B'yi A, C'yi B, D'yi C, E'yi D olmak üzere düzeltilmiş şekliyle ve kabul edilmiş olan önerge ışığında oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 118 inci madde kabul edilmiştir.

117 nci maddeyi 119 uncu madde olarak okutuyorum :

MADDE 119. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Konu :

Madde 29. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde Posta Telgraf Telefon İşletmesi tarafından tahsil edilen telefon, teleks, faksimili ve data ücretleri (tesis, devir ve nakil ücretleri hariç) Haberleşme Vergisine tabidir.»

BAŞKAN — 119 uncu madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Soru sormak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Çoğunluğu güçsüz halk tarafından kullanılan telefon jeton ücretleri buraya giriyor mu?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Sayın Başkan, bu maddede ifade edilmek istenen, PTT idaresinin ödeyeceği vergidir. Jeton kullanan vatandaşımız jetona ilave bir ücret ödemeyecektir. Vergi dışı bırakılmış olan umumî yerlerdeki telefonların da vergi içine alınması suretiyle, PTT idaresinin bir miktar daha fazla vergi ödemesini öngörmekte; ama birtakım karışıklıkları ve zorlukları da ortadan kaldırmaktadır. Vatandaşa hiçbir külfet getirmemektedir.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

118 inci maddeyi 120 nci madde olarak okutuyorum :

MADDE 120. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 72 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«2678 sayılı Kanuna göre kurulan resmî ve özel kombinalar bu harçtan muaftır.»

BAŞKAN — Söz isteyen?

Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına Sayın Hilmi Nalbantoğlu, buyurun.

SHP GRUBU ADINA HİLMİ NALBANTOĞLU (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygı ile selamlarım.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 72 nci maddesini okuyorum : «Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelerce veya yetkili mercilerce verilen izne dayanılarak özel kişi ve kuruluşlarca tesis edilen mezbaha ve kanaralarda kesilen hayvanların kesim öncesi ve sonrası muayenesi veya belediye sınırları ve mücavir alanlar dışında kesilmiş olup da, belediye sınırı içinde satışa arz edilecek etlerin sağlık bakımından muayene ve denetlemesi, hayvan kesimi, muayene ve denetleme harcına tabidir.» Bu harçlar da 74 üncü madde de, küçükbaş hayvanlar için 40 ila 120, büyükbaş hayvanlar için de 100 ila 300 liradır. Bu da şimdi kabul etmiş olduğumuz 118 inci madde gereğince 5 katına çıkarıldı. Fakat şu madde ise, gerek resmî, gerekse özel şahıslarca kurulan kombinalarda kesilen hayvanların bu kesim rüsumundan müstesna kılınmasını öngörmektedir. Halbuki memleketimizde veteriner çok az, hayvan hastalıklarını takip edecek veteriner yok. Türkiye'de mevcut olan 2 500 veterinerin ancak - resmî daireler de dahil - 400 ila 600 kadarı Doğu Anadolu'da, diğer 1 700, 1 800 veya 1 900 adedi de Batı Anadolu'da bulunmaktadır. Demek ki, hayvanların kesimine kadar bizim memleketin veteriner yüzü gördüğü ve hayvanlarını muayene ettirmeleri mümkün değil. Bir şap hastalığı gelir, bütün hayvanları kırar geçirir, bazı salgın hastalıklar da olur ölür giderler. Bunun için de memleketimizin gerek Batısında, gerek Doğusunda hayvan kesimlerinde veteriner muayenesinin gereğince yapıldığını da söyleyebilir miyiz? Tabiî ki, söyleyemeyiz.

Şimdi bu tasarı ile, resmî (tabiî devletin resmî kombinaları var) ve özel kombinalarda kesilecek hayvanlardan bu rüsum alınmayacak, vatandaşların hayvan kesmelerinden ise alınacak. Dışarıda, mücavir alanda hayvanını kesmiş olsa, getirip satacağı zaman yakalanırsa, o zaman kesim rüsumunu da ödeyecek.

Doğu Anadolu'da bir sürü et entegre tesisleri yapılıyor; fakat gerek kasaplarda, gerek kombinalarda, gerek mezbahalardaki kesimlerin veteriner tetkikinden geçtiği de söylenemez; fakat buna rağmen, belediyelerce muayene ve denetleme ücreti alınır. Resmî kombinalar belki veteriner çalıştırıyorlardır; ama özel kombinaların veteriner çalıştıracağına ben hiç inanmıyorum. Bu bakımdan, hayvan kesiminde muayene ücreti alınmasa bile, hiç olmazsa belediyelerce denetleme harcı alınmalıdır.

Küçükbaş hayvanlarda kesim ücreti 5 misli olunca - 5 kere 40 - en azından 200, 5 kere 120, 600 lira; büyükbaş hayvanlarda ise, 5 kere 100, 500 lira, 5 kere 300; 1 500 lira tutuyor. Bugün ise bu, küçükbaş hayvanlarda 30 bin, 35 bin, büyükbaş hayvanlarda 40 bin, 50 bin lira olduğuna göre, besici için küçümsenecek bir rakam olmaktan çıkıyor, gerçi bu tüketiciye yansıtılıyor; fakat gene de azımsamamak lazım. Hayvanlar muayene edilmeden, gerek kombina içinde satılsın, gerekse dışarıda kesilerek satılsın, hastalıkların bu etlerden geldiğini de unutmamak gerekir. Bir bakıma bu bir de denetleme olur; zira kombinaların ne kestiği de bundan böyle belli olur. Bazıları sanırım, pastırma için çift tırnaklı hayvanların dışında bazı hayvanları da kesmektedirler, bunlar da kulağımıza geliyor. Onun için, resmî kombinalarda devletin veteriner çalıştırması elzemdir; fakat özel kombinalar, belki 5 veteriner lazımdır; ama bir veteriner çalıştırır. O da, günlük kesim miktarını gözden geçirmek içindir. Özel kombinalarda kesilmiş olan hayvanlar acaba veteriner denetiminden geçti mi, geçmedi mi ya da bunlar veterinerin gözü ilişmeden mi TIR kamyonlarına yüklendi diye hepimiz şüphe ederiz. Kaldı ki, bu kombinalar ihracat da yapacaklardır. Eğer, ithal eden yabancı mümessiller gelip de, oradaki kesim işlerini ve etleri veteriner denetiminden geçiriyorlarsa, o başka mesele; ama her halükârda resmî kombinalardan da, özel kombinalardan da Hayvan Kesim, Muayene ve Denetleme Harcını almak lazımdır.

Ayrıca, bu maddeyle bir ayrıcalık getirilmektedir. Öteden beri «Siz ortadireğe değil, ulu ortadireğe çalışıyorsunuz» diyoruz. Getirdiğiniz bu maddeyle sözümüzün haklılığı bir kere daha ortaya çıkmaktadır. Sen, herhangi bir dağ başında veyahut da civarda kestiği hayvanını kasap dükkânına getirip satan adamdan, hayvanını muayene etmesen dahi, muaye-

ne ücreti diye bir harç alacaksın; ama koskocaman bir özel kombinadan bu harcı almayacaksın; bu durum ise, küçüğü değil büyüğü, holdingleri, şirketleri korumaktan başka bir şey değildir. Kaldı ki, o entegre tesislerde, teşvik belgesiyle ve devletten işletme kredisi alınarak yapılıyor. Neden, hayvanını kesen sade vatandaştan Muayenet ve Denetleme Harcı alıyorsunuz da, bu entegre tesis sahibinden böyle bir harç almıyorsunuz; bu durum eşitlik ilkesine aykırı değil de nedir? Böylece siz, ortadireğe eziyet, ulu ortadireğe keyif bağışlıyorsunuz. Bu bakımdan, 120 nci maddenin tasarı metninden çıkarılmasını teklif ediyoruz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Nalbantoğlu. Madde üzerinde başka söz isteyen?...

Buyurun Sayın Artukarslan.

HAKKI ARTUKARSLAN (Bingöl) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Sayın Nalbantoğlu, 2678 sayılı Kanuna, yani özel ve resmî kombinaların harçtan muaf tutulmaları mevzuuna temas ettiler. Ben kendilerini mühendis olarak bilirdim, fakat bu mevzuda da ihtisası olduğunu bilmezdim. Yalnız, arkadaşımız bu konudaki ihtisasını serd ederken, bir Doğu Anadolulu olarak meseleye yaklaşım tarzını yanlış seçmiştir.

Aslında, Türkiye'deki et kombinaları, seri halinde en çok Doğu Anadolu'da inşa edilmiştir. Dikkat edilirse, tüm kombinalar zarar etmektedir; bunlar tam kapasite ile değil, kapasitelerinin ancak yüzde 17'si ile yüzde 25'i oranında çalışmaktadırlar. Bunun sebebi, geçmişte yapılan hesapsız yatırımlardır. Hükümetimiz, bu nevi hizmetlerin özel sektöre devri mevzuunda büyük bir çalışma göstermiştir. Bu cümleden olarak, benim seçim bölgem olan Bingöl'deki et kombinası da satışa çıkarılmıştır; fakat her nedense hiç kimse et kombinasının alımına talip olmamıştır. Bunun sebebini araştırdığımızda şunu gördük : Aslında et kombinalarıyla ilgili mevzuat 2678 sayılı Kanuna göre vaz edilirken, buralardaki kesim işleri ve veteriner hizmetleri kanunla belirlenirken, nedense, devlet sektörüne ait et kombinaları vergiden muaf, özel sektöre ait kombinalar ise vergiye tabi tutulmuştur. Hal böyle olunca, hayvan kesimlerinde 10 bin liraya kadar yükselebilen miktarlarda vergi önümüze gelmektedir. Bu durum, aslında ortadireğe hizmet değil, ortadireği yok etmektir; çünkü et kombinaları çalışamaz hale gelince, Doğu Anadolu'daki insan hayvanını götürüp satamamakta, özel sektöre ve onun kombinalarına muhtaç kalmaktadır. Böyle olunca da, vatandaşın hayvanı istenilen bedelle alınmaktadır.

İşte bu kanun tasarısıyla, aslında özel sektör ve kamu sektörü ayrımı yapmadan, rekabet esası getirilmek ve et entegre hizmetlerini, hem dahilî, hem haricî mücadelede ekonomik bakımdan yaşatabilmek için bunlara bazı imkânlar tanınması ihtiyacı hissedilmiştir. Aksi takdirde, yavaş yavaş, dışarıdan et ithal eder, dışarıya et satamaz hale geliriz; ancak canlı hayvan satabiliriz. Eğer hayvan Bingöl'de kesilmişse 8 bin lira Bingöl'de, Elazığ'a nakledilmişse 8 bin lira Elazığ'da, oradan da Malatya'ya nakledilmişse 8 bin lira da Malatya'da alınmak suretiyle yediğimiz ete yüzde 50 oranında zam geliyor. Böylece, eti yiyen pahalı yemekte, üretici ise malını satamamaktadır. İşte bu tasarı ile bunlar önlenmektedir. Bu bakımdan, buradaki ortadirek değerlendirmesi yanlıştır. Kanun, gayet uygun, mantıkî ve adildir.

Saygıyla arz ederim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 118 inci madde 120 nci madde olarak kabul edilmiştir.

119 uncu maddeyi 121 inci madde olarak okutuyorum :

MADDE 121. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 89 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Harcamalara katılma payları, bir program dahilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamıdır. Şu kadar ki yapılacak giderler peşin ödendiği takdirde bu paylar ilgililerden yüzde elli noksanı ile alınır. Ancak bu tür hizmet giderleri Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen ve yayınlanan rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamaz.»

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Madde üzerinde verilmiş önergeler vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Müzakere edilmekte olan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 89 uncu maddesinin birinci fıkra-

sının aşağıdaki şekilde tedvinini saygıyla arz ve teklif ederiz.

Abdurrahman Necati Kara'a Kütahya	Mehmet Arif Atalay Adıyaman
Ayhan Sakallıoğlu Sakarya	M. Abdurrezzak Ceylan Siirt
Ertuğrul Gökgün Aydın	Namık Kemal Şentürk İstanbul
Mehmet Yaşar Ağrı	Hüseyin Avni Sağesen Ordu
Osman Bahadır Trabzon	Ahmet Süter İzmir

Madde 121. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Harcamalara katılma payları 1/3'den az, bu hizmetler için yapılan giderlerin tamamından çok olmamak üzere belediye meclislerince tayin edilir. Ancak bu tür hizmet giderleri Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan bu tutarları aşamaz.»

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan «Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı»nın 121 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Kemal İğrek Bursa
Fahir Sabuniş Bursa	Nihat Harmancı Konya
Nihat Türker Afyonkarahisar	Ünal Yaşar Gaziantep

Madde 121. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 89 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Payların hesaplanması :

Madde 89. — a) Harcamalara katılma payları, bir program dahilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamıdır. Şu kadar ki, yapılacak giderler peşin ödendiği takdirde bu paylar ilgililerden yüzde yirmibeş noksanı ile alınır. Ancak bu tür hizmet giderleri Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen ve yayınlanan rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamaz.

Özel devlet yardımları, karşılıksız fon tahsisleri, bu işler için yapılacak bağış ve yardımlar ve istimlak bedelleri giderleri tutarından indirilir.

Harcamalara katılma payları, bina ve arsalarda vergi değerinin yüzde 2'sini geçemez.

Katılma paylarına karşı dava açılabilmesi için, katılma paylarının yarısının önceden belediyelere ödenmesi gerekir.»

b) Belediyelerin (3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirlerde hizmet veren belediyelerin) görüşü alınmak suretiyle harcamalara katılma paylarını 1/2' ye (peşin ödemede 1/3'e) kadar indirmeye, pay çeşitlerine göre farklılaştırma yapmaya, payların ödenecek miktarlarını birlikte veya pay çeşitlerine göre ayrı ayrı olmak üzere İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımının sonuçlarını da dikkate almak suretiyle ve belediyeler itibariyle tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Gerekçe :

Belediyelerin veya bunlara bağlı müesseselerin, harcamalara katılma paylarına konu hizmetlerini kısa sürede tamamlayabilmeleri için, harcamalara katılma payı oranının artırılması gerekli bulunmaktadır.

Maddeye eklenen hükümlerle, katılma paylarına karşı dava açılabilmesi için, katılma payının yarısının önceden ödenmesi esası getirilmekte, ayrıca belediyelerin görüşü alınmak suretiyle harcamalara katılma paylarının 1/2'ye kadar, peşin ödemelerde 1/3'e kadar indirmeye, pay çeşitlerine göre farklılaştırma yapmaya, payların ödenecek miktarlarını birlikte veya çeşitlerine göre ayrı ayrı olmak üzere İçişleri Bakanlığının bildireceği son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre belediyeler itibariyle tespit etme konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

Diğer taraftan, harcamalara katılma paylarının, bina ve arsalarda vergi değerinin yüzde 2'sini geçemeyeceği esası getirilmiştir.

BAŞKAN — Önergeleri aykırılık derecesine göre yeniden okutup ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan «Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı»nın 121 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu ve arkadaşları

Madde 121. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 89 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Payların hesaplanması

Madde 89. — a) Harcamalara katılma payları, bir program dahilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamıdır. Şu kadar ki, yapılacak giderler peşin ödendiği takdirde bu paylar ilgililerden yüzde 25 noksanı ile alınır. Ancak bu tür hizmet giderleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen ve yayınlanan rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamaz.

Özel devlet yardımları, karşılıksız fon tahsisleri, bu işler için yapılacak bağış ve yardımlar ve istimlak bedelleri giderler tutarından indirilir.

Harcamalara katılma payları, bina ve arsalarda vergi değerinin yüzde 2'sini geçemez.

Katılma paylarına karşı dava açılabilmesi için, katılma paylarının yarısının önceden belediyelere ödenmesi gerekir.»

b) Belediyelerin (3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirlerde, hizmeti veren belediyelerin) görüşü alınmak suretiyle harcamalara katılma paylarının 1/2'ye (Peşin ödemede 1/3'e) kadar indirmeye, pay çeşitlerine göre farklılaştırma yapmaya, payların ödenecek miktarını birlikte veya pay çeşitlerine göre ayrı ayrı olmak üzere, İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarını da dikkate almak suretiyle ve belediyeler itibariyle tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, komisyon olarak katılamıyoruz.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

M. TURAN BAYEZİT (Kahramanmaraş) — Sayın Başkan, usul hakkında bir şey söyleyebilir miyim efendim?

Efendim, komisyon sözcüsü arkadaşımız, devamlı olarak «katılamıyoruz» diyorlar. İçtüzükte «katılamıyoruz» diye bir ibare olmasa gerek; «katılıyoruz» veya «katılmıyoruz» demesi gerekir. Ben mi yanlış biliyorum, arkadaşım mı yanlış söylüyorlar?

BAŞKAN — O şekilde ifade etmek istiyor efendim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler...

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Sayın Başkan, önergenin aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, önergenizi şimdi okutacağım, onun üzerinde söz alabilirsiniz.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Aynı konu efendim, ben bu önergenin aleyhinde söz almak istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, bu önergede zatı âlinizin imzası var mı idi? Yok.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Efendim, bendeniz bu önergenin aleyhinde söz alabilir miyim?

BAŞKAN — Mümkün değil efendim; 1961 Anayasasına göre hazırlanan İçtüzükte vardı önergenin lehinde, aleyhinde söz almak.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Şimdi hangi İçtüzüğü uyguluyorsunuz?

ENVER ÖZCAN (Tokat) — 1982 Anayasasına göre hazırlanmış İçtüzük var mı Sayın Başkan?

BAŞKAN — Sayın Kara'a, şimdi sizin önergenizi okutacağım; konuşabilirsiniz.

Önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

89 uncu maddesinin, birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde tedvinini saygı ile arz ve teklif ederiz.

Kütahya milletvekili Abdurrahman Necati Kara'a ve arkadaşları

Madde 121. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Harcamalara katılma payları 1/3'den az, bu hizmetler için yapılan giderlerin tamamından çok olmamak üzere belediye meclislerince tayin edilir. Ancak bu tür hizmet giderleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan bu tutarları aşamaz.»

BAŞKAN — Komisyon ve hükümet önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılmamaktadır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum :

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Sayın Başkan, rica ederim...

BAŞKAN — Söz mü istiyorsunuz?

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Efendim, müsaade ederseniz, önergemi izah etmek için söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, tereddüt geçirdiniz; arkadaki arkadaşlar «Söz istiyor musun, istemiyor musun?» dediler, ben de onun için bekledim. Şimdi tekrarlayınca, buyurun, diyorum.

Buyurun efendim.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Sayın Başkan, muhalefet dışarı çıksın, siz de o zaman maddelerin hepsini birden oylayın, 5 dakikada çıkarıverin. Yani, hemen, okutup «Kabul edenler» diyorsunuz; böyle olmaz ki!..

BAŞKAN — Sayın arkadaşım, şimdiye kadar söz vermediğim kimseleri ifade edebilir misiniz?..

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Efendim, birkaç defa, gerek ben, gerek arkadaşlarımızda aynı şey oldu.

BAŞKAN — Teker teker gösterebilir misiniz? Afakî konuşmayın.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Hayır efendim, somut belgeleri de var.

HİLMİ NALBANTOĞLU (Erzurum) — İlkokul talebesi mi haşlıyorsun? Milletvekilini böyle haşlayamazsın.

ÖMER FERRUH İLTER (İstanbul) — Sen haşlıyorsun ama...

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kara'a.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyeleri; ülkemizin nüfusunun yüzde 50'den fazlası, yüksek malumlarınız olduğu üzere, şehir ve kasabalarda yaşamaktadır. Önce şu noktayı arz etmek isterim ki, belediyelerin; malî yönden güçlenerek yapmakta oldukları çok ve çeşitli hizmetleri yerine getirebilmeleri bizim de en içten dileğimiz ve hedeflerimizden biridir; ama, belediyeleri güçlendirelim derken, pek çok orta halli insanı ve özellikle götürü gidere tabi küçük esnaf ve sanatkârı ağır vergiler altında ezmeye de hakkımız yoktur.

Bakınız, dünden beri kabul edilen maddelerle ve bugünkü Belediye Gelirleri Kanununda yapılan değişiklikle berber, mahalle bakkalı, simitçi, ayakkabı tamircisi, tenekeci, kahveci gibi, günlük maişetini elleriyle kazanmak zorunda olan en küçük esnaf ve sanatkâr dört yeni vergi ve resim yükleniyor. Bunlar dar gelirlilerdir... Tabi oldukları Götürü Gelir Vergisi artırıldı; Trafik Resmi artırıldı, Meslek Vergisi, burada verilen yeni bir madde önergesiyle alelacele artırıldı ve bu mealdeki önergemizde söz alma fırsatı dahi bulamadık; çünkü, madde hemencecik kabul edildi. Ayrıca - birkaç madde sonra gelecek - Akaryakıt İstihsal Vergisi de artırılıyor; esnaf ve sanatkâra, tam dört yeni vergi, artırılarak yükleniyor; bütün bunların üzerine bir de katılma payını - ki, kaldırımda, kanalizasyonda, asfaltta, elektrikte, sudadır - yüzde 3'ten, yüzde 100'e çıkartıyorsunuz; ayrıca, hesaplama şeklini de değiştiriyorsunuz.

Birçok vatandaş bunları ödeyemez hale gelir, şunun için ödeyemez hale gelir : Eğer bu tasarı aynen kanunlaşırsa, belediyeler, inşaat müteahhitleriyle mahallelinin arasında aracılık yapan müessese haline gelirler; amme hizmeti vasıfları ortadan kalkar, bu bir.

Ayrıca, dün kabul edilen Emlak Vergisi Kanununa ait hükümle, gene büyük tarlalara büyük karlar, yağmurlar yağdırdık; küçük belediyeler içinse hiçbir şey yoktur. Çünkü, Emlak Vergisi payı büyük belediyelerde milyarlar tutacak; ama küçük belediyelerde - 1 700 küsur belediyede - pek bir şey ifade etmeyecektir. Zaten Belediye Gelirleri Kanununun en zor taraflarından birisi, büyük belediyeler için durumun ayrı; kasaba belediyeleri, köy belediyeleri için durumun ayrı olmasıdır. Geçmişte, pek çok defa, hükümetler, Belediye Gelirleri Kanununu getirip yeniden tedvin etmek, oranları artırmak istemişlerdir; ancak, bu durumu gördükleri zaman vazgeçmişlerdir. Zira, mesela, katılma payı ile ilgili olarak İller Bankasından aldığım bir hesabı takdirinize arz etmek istiyorum - lütfen dinleyiniz; bunlar komisyonda üstünde durulamadan geçmiştir; ama yarın büyük dert açacaktır başımıza - bir misal vermek istiyorum : Büyük şehirlerde bir apartmanın cephesi 20 metre tûl olsa, bu cephe için ödenecek, mesela asfalt katılma payı, yeni hesaplanacak miktara göre, 2 ila 2,5 milyon lira tutmaktadır. Bu rakamı İller Bankasından aldım, ciddîdir, arz ediyorum.

Ayrıca, büyük şehirle kasaba arasındaki şu farkı da takdirinize sunuyorum : Büyük şehirde, 20 metre tûl cepheli apartmana gelecek olan bu katılma payını 10 daire, 20 daire, aralarında bölüşür öder; ama kasabalarda 20 -30 metre, 50 metre cepheli binası olan orta halli vatandaş çoktur; bunlar yarın ödeyemezler bu paraları, şu anda bile tahsil edilemiyor.

Bendeniz acizane 14 yıl belediye başkanlığı yaparak geldim huzurunuza; bir tecrübe olarak ifade ediyorum; lütfen bu konu üzerine eğiliniz; bizim öner-

geyi kabul etmeyin, etmezsiniz zaten; ama doğrusunu yapınız. Getirilen, kabul edilen önerge yanlıştır; yarın en çok iktidar partisi milletvekillerinin başı ağrıyacaktır ve şu hususu da takdirinize sunarım: Belediyelere böyle milyarlar yağdıracaksınız; yarın bu sıralarda sizin yerinize belediye reisleri oturacaktır; bu noktayı da altını çizerek huzurunuzda arz ediyorum.

Ayrıca, 200'lük bir kanalizasyon, yani en küçük bir kanalizasyon şebekesi, 50 bin nüfuslu bir şehirde ortalama kaça çıkar? Bu hesabı gene İller Bankasının yetkili dairesine yaptırdım, metre tûle böldüm; beyefendiler, bu durumda 20 metre tûl cepheli bir binada kanalizasyon katılma payı 1 milyon liradan daha aza çıkmıyor; daha fazlaya çıkabilir, en iyi ihtimalle 750 bin liraya iniyor, o da 10 metrelik pek çok ev varsa...

Şimdi, bu hizmetlerin genellikle bir teki de yapılmaz, kanalizasyon yaptığınız sokağın, üstünün kaplamasını da yapmak zorundasınız. Öyleyse, belediye sizden hem asfalt, hem kaldırım, hem kanalizasyon katılma payları alacak. Bu üçü bir araya gelirse, evi satsanız ödemez.

İkaz etmek görevim; hesaplar doğrudur. Şu anda katılma payı, sadece caddeye giden masrafların üçte biridir ve bu üçte bir nispetinde mevcut kanun 5 senede 5 eşit taksitle tahsilini öngörmekte idi. Şimdi getirilen tasarı ile, katılma payını yüzde 100'e çıkarıyorsunuz. Bürokratların bu kadar esiri olmayınız; geliniz, iyi hesap ediniz; bürokratlar bu hesapları bilmeden yapıyorlar. İtimat ediniz; bu kanunları 14 yıl uygulamış bir arkadaşınız olarak konuşuyorum.

Şimdi ayrıca, tasarıya göre, peşin para veren, yüzde 50 aşağısını ödeyecek, 2 sene taksitle ödeyen yüzde 100'ünü ödeyecek. Belediye banka mı, belediye ticarethane mi, faiz hesabı yapıyoruz? Önerge veriyorsunuz, yüzde 75'ini ödeyecekmiş! Hani Anayasadaki eşitlik ilkesi? Bununla eşitlik ilkesini izah etmeye imkân yoktur. Yani, Nasrettin Hoca hesabı, «parayı veren düdüğü çalar» diyor. Aynı kanalizasyonda, peşin parası olan, 1 milyon lira katılma payı geliyorsa, 500 bin lira istifade edecek, parası olmayan 1 milyon lira ödeyecek; bu hak reva mı?

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Önergeyi iyi takip etmediniz galiba Sayın Kara'a.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Devamla) — «Hiçbir kişiye, zümreye ve sınıfa imtiyaz tanınamaz»; Anayasa madde 10. Zengine imtiyaz tanınır, demiyor Anayasa. Bu amme hizmetidir, ticarethane işletmiyorsunuz.

BAŞKAN — Sayın Kara'a, süreniz dolmuştur, toparlayınız efendim.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Devamla) — Sayın Başkan, «Dilerim Yavuz'a vezir olasın» diyecektim; ama Yavuz nerede?.. Zatı âliniz için bir dileğim var; inşallah sıfatınızın ortasındaki «ş» harfi düşer de bir «disc up» olur. (ANAP sıralarından «Anlaşılmadı» sesleri)

Efendim, Sayın Başbakanımız burada olsa idi anlarlardı; çünkü kendileri İngilizce bilirler. İngilizcede iki türlü adam harcama yolu vardır; birisi «down up» diğeri de, «disc up» tır. Şimdi buna göre, «Başkan» kelimesinin «ş» harfi düşerse ne olur?..

SALİM EREL (Konya) — Anlayamadılar, bir daha anlat.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Devamla) — İsterseniz bir daha anlatayım.

BAŞKAN — Bir daha anlatmanıza gerek yok efendim.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Devamla) — Evvelce, ne zaman Türkiye Büyük Millet Meclisine...

BAŞKAN — Sayın Kara'a, lütfen konumuza dönelim, vaktimiz bir hayli geçti efendim.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Devamla) — Sayın Başkan, ben konumuzun dışında bir şey söylemedim.

BAŞKAN — Esprilere gerek yok, bir fayda getirmez. Devam ediniz efendim.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Devamla) — Öyle ise, sizi protesto etmek için sözümü kesiyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ediyor, Meclise saygılar sunuyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Benim yerime İçtüzüğü protesto ederseniz daha iyi olur.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

SALİM EREL (Konya) — Lütfen sayın Sayın Başkan...

BAŞKAN — 121 inci maddeyi, kabul edilen önerge ile birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 121 inci madde kabul edilmiştir.

SALİM EREL (Konya) — Sayın Başkan, saymadınız; lütfen sayınız efendim.

BAŞKAN — Efendim, biz buradan bakıyoruz ve görüyoruz. Eğer bir itirazı olan varsa, İçtüzüğü-

müze göre 5 kişi ayağa kalkar ve sonuca itiraz eder, biz de yeniden oylarız.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Onu da görmezsiniz.

BAŞKAN — Burada Başkanlık Divanı var; bendeniz varım, 2 tane de kâtip üye var efendim.

120 nci maddeyi 122 nci madde olarak okutuyorum :

MADDE 122. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 91 inci maddesine aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

«Ancak, yapılacak yazılı tebliğ ile verilecek süre içinde ilgililerin harcamalara katılma paylarını peşin ödemeyi kabul etmeleri halinde, bu paylar, kabule ilişkin yazılı başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde tahakkuk ettirilir.»

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

121 inci maddeyi 123 üncü madde olarak okutuyorum :

MADDE 123. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 93 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Harcamalara katılma payları, belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerde tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunur.»

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?..

HİLMİ NALBANTOĞLU (Erzurum) — Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Nalbantoğlu.

HİLMİ NALBANTOĞLU (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygı ile selamlıyorum. Eski kanuna göre bu katılma payları 4 yılda 4 eşit taksitte alınıyordu; şimdi okuduğumuz bu madde ile 2 yılda 4 eşit taksitte alınacak. Biraz evvel konuşan arkadaşımızın da izah ettiği gibi, bu katılma payları çok ağırdır. Ben de belediye başkanlığı yaptığım için bu konuları biliyorum arz edeyim.

Vatandaşlarımız zaten, eskiden uygulanan fiyatlara göre katılma paylarını 4 senede 4 eşit taksitte zor ödüyorlardı. Halbuki şimdi siz bunu, 2 senede 4 eşit taksitte alma hükmünü getiriyorsunuz. Hele Sayın Altınsoy'un yaptığı kaldırım, ve bordür yükseltmelerinden dolayı olan, böyle munzam ödemeler de gelirse, vatandaş bunun altından çıkamayacak sanırım. Çünkü, petek örgü kaldırım kaplamaları daha iyi yapıldığı için herhalde çok daha pahalıya mal oluyor. Bereket versin, bundan önceki bir maddede, bu fiyatların bayındırlık birim fiyatlarıyla ve İller Bankasından alınacak olan rayiç bedellerle tespiti öngörülmekte, belki badema tahakkuk ettirilecek olan katılma payları insaflı ölçülere getirilmiş olacak.

Ancak, bu maddeye bir ek madde ilave etmenizi istirham ediyorum. «1986 sezonunda yapılacak kaldırım, kanalizasyon, asfalt yolların sökülüp yapılması ve yol kaplamalarının yenilenmesi için olan katılma payları» denirse iyi olur. Aksi takdirde, Ankara'da başlatılmış olan bordür yükseltmeleri, kaldırımlar ve kanalizasyonlar, ihtimal ki, bu fiyatla alınırsa, vatandaşın belli hepten bükülecektir. 20 metre cephesi olan bir apartmandan gerek kanalizasyon, gerek kaldırım, gerek bordür yükseltmesi ve gerekse yolun asfaltının sökülüp yeniden yapılması gibi inşaatlardan dolayı aşağı yukarı 2,5 milyon lira katılma payı alınacaktır ki, hakikaten bu çok ağırdır.

Türkiye'deki bütün belediyelerimiz bu Kanunun çıkarılacağını sezmiş olacaklar ki, bu seneden başlamak üzere, halbire kaldırımların bordürlerini, trotuarlarını yükseltip ve çok iftihar ettiğiniz petek örgüsüyle de kaplamaktadırlar; bu sezgileri dolayısıyla da bu işe hız verdiler. Bu katılım paylarının gelecek seneden itibaren başlayacak olan inşaat kısımlarında, belediyelerin faaliyet göstereceği kısımlarda alınmasını ve fakat insaflı olunmasını, yani 4 senede 4 eşit taksitte alınmasını bendeniz öneriyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Madde üzerinde verilmiş önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 123 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Kemal İğrek Bursa
Fahir Sabuniş Bursa	Nihat Harmancı Konya

Fazıl Osman Yöney
İstanbul

Madde 123. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 93 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Harcamalara katılma payları belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre pay-

ların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerde tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunur. Ancak, yukarıda yazılı ödeme sürelerini ilgili belediyelerin teklifi üzerine 5 yıla (Peşin ödemelerde bir yıla) kadar uzatmaya ve buna göre taksit sürelerini tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bakanlar Kurulunca bu yetkinin kullanılması halinde, uzatılan ödeme süreleri için belediyeler, belediye meclislerinin kararı üzerine ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca alınan tecil faizi oranını aşmamak üzere faiz alabilirler.»

Gerekçe :

Harcama, katılma paylarının ödenmesinde mükelleflere süre bakımından kolaylık sağlanması için, belediyelerin teklifi üzerine 5 yıl, peşin ödemelerde bir yıla kadar uzatmaya, taksit sürelerini tespit etmeye Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir. Bakanlar Kurulu bu yetkiyi kullandığı takdirde, belediyeler 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca alınan tecil faiz oranını aşmamak üzere faiz alabileceklerdir.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, komisyon olarak katılamıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

121 inci maddeyi 123 üncü madde olarak, kabul edilen önergeyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

122 nci maddeyi 124 üncü madde olarak okutuyorum:

MADDE 124. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 96 ncı maddesine aşağıdaki (C) fıkrası eklenmiştir.

«C) Bakanlar Kurulu bu Kanunda yer alan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya ayrı ayrı yahut her vergi ve harçla ilgili tarifelerde yer alan en az ve en çok hadleri birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya ve Kanunda yazılı hadlerden az ve bu hadlerin on katından çok olmamak üzere yeni hadler tespit etmeye yetkilidir.»

BAŞKAN — Madde üzerinde Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına Sayın Enver Özcan ve şahsı adına Sayın Türkân Turgut Arıkan söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Özcan.

SHP GRUBU ADINA ENVER ÖZCAN (Tokat) — Sayın Başkan, değerli üyeler; bildiğimiz gibi, harçlar ve maktu vergiler, öteki vergi türlerinden ayrı olarak, işin niteliğine ve sosyal gruplara yansımasına göre, ayrıca, kendine özgü bu tür vergilerin kimin tarafından nasıl saptandığına göre ayrı ayrı değerlendirilir ve ayrı ayrı etkilerde bulunur.

Bu tasarıda sayın hükümet, özellikle Hazineye gelir sağlamak amacıyla, vergiciliğin fiskal fonksiyonu yanında, ekonomik ve sosyal görevlerini de belirtmiş. Ancak, bu konuda harçların ve maktu vergilerin, gerek oranları açısından - bu tasarıdaki haliyle - ve gerekse bu oranların ileride, bu tasarı çıktıktan sonra, değiştirilmesi açısından, hükümetin aldığı yetkiler bakımından, gerçekten, ne vergicilik anlayışına, ne de bizim bu arada her seferinde belirttiğimiz ve usanmadan yinelediğimiz, Anayasanın 73 üncü maddesinin son bendindeki esprisiyle bir türlü bağdaştıramıyoruz, bağdaşmıyor. Çünkü, Anayasanın 73 üncü maddesinin son bendi, herhalde, herhangi bir konuda «istediğiniz kadar» anlamına bile gelebilecek bir anlayışla hareket etmemiş; yani, «10 katına kadar» denmemiş.

Hükümet, Anayasanın bu bendine uyarak yetki istiyor; ama hükümete verilen yetkiler - her zaman, her yerde, bu böyle olmuştur - objektif sınırlar dahilinde kalınarak verilmiştir. Yani, belli bir süre için ya da örneğin, «enflasyon hadleriyle kayıtlı kalmak şartıyla» denilerek bu yetkiler verilmiştir. Oysa burada, sayın hükümet zaten bu maktu vergiler ve harçların daha çok geniş halk kitlelerinin, gelirinin ve refah düzeyinin kemirilmesi yolunda bir etki yapacağını, bile bile, bu konularda yukarıya doğru çok geniş artırma yetkileri istemiştir.

Hükümet diyor ki, «Ben, kamu idaresi olarak vatandaş devlet kapısına geldiği zaman ne miktar vergi vereceğini kararlaştırıyorum. Ayrıca, hazır gelmişken, - bu tasarı ile - bu vatandaşlardan yüksek oranda maktu vergi ve harç alıyorum. Yine ayrıca, bununla da yetinmem ben, bana yetki verin, 10 katına kadar artırabileyim» ve bunun gerekçesi de, sanıyorum genel gerekçede sözü edilen enflasyonist baskının hafiflemesi için devlet gelirlerinin sağlam kaynaklarla karşılanmasıdır.

Burada söz konusu olan, ekonomiye her açıdan yansıyacak bir zam olduğuna göre, zam yaparak enflasyonist baskıyı önleme gibi bir anlayışı, tabiî daha önce başka kanunlar ya da başka uygulamalar aracılığıyla görmüş ve yaşamıştık; ama bu konuda da bir kez daha görüyoruz ki, bu tasarının maddesinde gerekçe ile hiçbir alakası olmayan ve keyfîlik sınırlarını zorlayan bir madde getiriliyor ve tasarının bu maddesinde, sözün özü, hükümet şunu diyor: «Ben önce, harçların ve maktu vergilerin hadlerini bir artırayım, ondan sonra da, eğer muhalefet; niye artırıyorsunuz? Bu tasarı bir zam tasarısıdır. Zaten her tarafta zamlar vatandaşların başına gümbür gümbür vururken bir de bunu getiriyorsunuz diye bağırırsa, bu konuda eleştirilir isem, o zaman ben on kat daha artırmak için yetki alayım» diyor.

Bu husus, tabiî, vergicilik ve halkçılık anlayışı ile bağdaşmıyor. Bu, biraz, Deli Dumrul anlayışının hâkim olduğu bir madde! Bu nedenle, yüce Meclisin bu maddeye belli sınırlar getirmesi inancında olduğumuzu belirtiyor ve hepinize saygılar sunmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Buyursunlar Sayın Arıkan.

TÜRKÂN TURGUT ARIKAN (Edirne) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, 118 inci madde ile, Meslek Vergisi, İlan ve Reklam Harcı, İşgal Harcı vesaire, bütün harçları, maktu vergileri iki, üç, beş, on kat artırdık. Şimdi getirilen madde ile bu artırımdan sonra bir on kat daha artırma yetkisi istiyoruz, yani, yirmi, otuz, elli ve yüz kat artırmayı getiriyoruz...

Aslında, bunu getirmeye korkmuşuz. Ne yapıyoruz? Hile-i şer'iyeye başvuruyoruz: Önce hepsini beşer, onar kat artırıyoruz; ondan sonra, sonunda başka bir madde ile, tekrar bir on kat artırma yetkisi istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilmiyorum insanf var mı? Bu, insafı da aşıyor. Bir kere, bunun anlamı, enflasyon bu boyutlara çıkacak mı demektir?; bir kere bunu bilelim; ben öyle anlıyorum. Yani enflasyon elli, yüz kat olacak demektir. Böyle bir madde getirmekle bunu peşinen kabul etmiş oluyorsunuz.

İkincisi, belediyelere çeşitli fonlarla ve bütçeden verdiğimiz genel gelirlerden 1986 yılında en az 1 trilyon kaynak transferi yapılmış olacak. Bu yetkiyi de verdiğimiz zaman, vatandaşı gerçekten çok büyük bir şekilde ezmiş olacağız.

Ben diyorum ki, yeter artık; vatandaşı bu kadar ezmeyin, biraz insafa gelin.

Bu maddenin çıkarılması için önerge verdik; lütfen kabul etmenizi istirham ediyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Madde üzerinde başkaca söz isteyen?.. Yok.

Önergeler vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı kanun tasarısının komisyon metni 124 üncü maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Türkân Turgut Arıkan Edirne	Mehmet Kemal Gökçora Bursa
Seyit Hüsamettin Konuksever Edirne	Yılmaz İhsan Hastürk İstanbul
Günseli Özkaya İstanbul	Fevzi Necdet Erdinç Van

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 124 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Kemal İğrek Bursa
Fahir Sabuniş Bursa	Ünal Yaşar Gaziantep
Nihat Harmancı Konya	Nihat Türker Afyonkarahisar

F. Mihriban Erden
Isparta

«C) Bakanlar Kurulu bu kanunda yer alan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya ayrı ayrı yahut her vergi ve harçla ilgili tarifelerde yer alan en az ve en çok hadleri birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya ve kanunda yazılı hadlerden az ve bu hadlerin on katından çok olmamak üzere, yeni hadler tespit etmeye ve 21 inci maddede yazılı Eğlence Vergisi nispetlerini birlikte veya ayrı ayrı bir katına kadar artırmaya veya sıfıra kadar indirmeye yetkilidir.»

Gerekçe :

Bu fıkra ile kanunda yer alan maktu vergi ve harç miktarlarının kanun değişikliği yapılmadan değişen şartlara uygun hale getirilmesi bakımından on katına

kadar artırılması ve on katından çok olmamak üzere yeni hadler tespit edilebilmesi ve 21 inci maddede yazılı Eğlence Vergisi nispetlerini birlikte veya ayrı ayrı bir katına kadar artırma veya sıfıra kadar indirme hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

BAŞKAN — Önergeleri aykırılık derecesine göre yeniden okutup, oylarınıza sunacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı kanun tasarısının komisyon metni 124 üncü maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Edirne Milletvekili
Türkân Turgut Arıkan ve arkadaşları

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 124 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

«C) Bakanlar Kurulu bu kanunda yer alan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya ayrı ayrı yahut her vergi ve harçla ilgili tarifelerde yer alan en az ve en çok hadleri birlikte veya ayrı ayrı ön katına kadar artırmaya ve kanunda yazılı hadlerden az ve bu hadlerin on katından çok olmamak üzere, yeni hadler tespit etmeye ve 21 inci maddede yazılı Eğlence Vergisi nispetlerini birlikte veya ayrı ayrı bir katına kadar artırmaya veya sıfıra kadar indirmeye yetkilidir.»

Zonguldak Milletvekili
Pertev Aşçıoğlu ve arkadaşları

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Komisyon katılamıyor Sayın Başkan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye hükümet katılıyor, komisyon katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

124 üncü maddeyi kabul edilen önergeyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 124 üncü madde kabul edilmiştir.

124 üncü maddeden sonra bir madde ilavesi teklifi vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan «Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı»nın Plan ve Bütçe Komisyonunca kabul edilen metnine 125 inci madde olarak aşağıdaki maddenin ithal edilmesini ve bundan sonraki maddelerin numaralarının buna göre düzenlenmesini arz ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Kemal İğrek Bursa
Nihat Harmancı Konya	Fahir Sabuniş Bursa
Nihat Türker Afyonkarahisar	Ünal Yaşar Gaziantep

Fazıl Osman Yöney
İstanbul

Madde 125. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 97 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Ücrete tabi işler:

Madde 97. — Belediyeler, bu kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet ve belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde yeraltı sularından, kamu ve özel kişiler tarafından elde edilen kullanma ve sanayi suları için, belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediyeye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.

Yeraltı sularından kamu ve özel kişiler tarafından elde edilen kullanma ve sanayi sularına ait ücretler İstanbul'da İSKİ, 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyük yerlerde, büyük şehir belediyeleri tarafından tahsil edilir.»

Gerekçe :

Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde bulunan baraj, deniz ve akarsuların yakınında açılan kuyulardan alınan su nedeniyle su dengesi bozulması, bu suların şehir su şebekesine aktarılması sebebiyle

belediyelerin bu konudaki masraflarını karşılamak üzere yeraltı sularından kamu ve özel kişiler tarafından elde edilen kullanma ve sanayi suları için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre belediyelere ücret ödenmesi, özel ve tüzelkişiler tarafından elde edilen kullanma ve sanayi sularına ait ücretlerin İstanbul'da İSKİ, 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirlerde ise büyük şehir belediyeleri, diğer yerlerde ise ilgili belediyeler tarafından tahsil edilmesi esası getirilmektedir.

BAŞKAN — Madde ilavesiyle ilgili önergeye Komisyon katılıyor mu?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeyi 125 inci madde olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 125 inci madde kabul edilmiştir.

123 üncü maddeyi 126 ncı madde olarak okutuyorum:

MADDE 126. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa aşağıdaki mükerrer 97 nci madde eklenmiştir.

«Müze giriş ücretlerinden belediyelere pay;

Mükerrer Madde 97. — Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı millî saraylar hariç belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzelkişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin % 40'ı belediye payı olarak ayrılır.»

Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer belediyesine ödenmesi mecburidir. Ödenmesi geciken paylar, müzeleri işleten gerçek ve tüzelkişilerden % 10 fazlasıyla tahsil olunur.»

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Madde üzerinde verilmiş önergeler vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 126 ncı maddesinin 2 nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve bu maddeye aşağıdaki hükmün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Kemal İğrek Bursa
Nihat Harmancı Konya	Ünal Yaşar Gaziantep
Nihat Türker Afyonkarahisar	Fazıl Osman Yöney İstanbul

«Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyük şehir belediyelerine) belediyesine ödenmesi mecburidir.

Büyük şehir belediyelerince tahsil edilen payın yüzde 75'i İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılır.»

Gerekçe :

Maddenin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikle, belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu belediyeye ödenmesi sağlanmakta, maddeye eklenen fıkra ile 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediyelerince tahsil edilen payın yüzde 75'inin İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtımının yapılması sağlanmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 126 ncı maddesinin başlığının değiştirilmesi ve söz konusu maddeye (a) denilerek, aşağıdaki (b) fıkrasının eklenmesini arz ve teklif ederiz.

«Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay»

«b) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten, yüzde 2 nispetinde belediye payı ayrılır.

Bu pay, devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında işletme tarafından ilgili belediyeye ödenir.»

Gerekçe :

Tasarıya eklenen bu fıkra ile belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işlet-

melerine belediyelerin daha iyi hizmet götürebilmesini temin bakımından yapılacak giderlerin bir kısmının karşılanması amaçlanmıştır.

Halil Orhan Ergüder — İstanbul
Ahmet Ekici — Kütahya
Ahmet Büyükuğur — Kütahya
F. Mihriban Erden — Isparta
İbrahim Turan — Gümüşhane

BAŞKAN — Önergeleri aykırılık derecesine göre okutup, oylayacağız efendim.

Sayın komisyon ve hükümet bu son okunan önergeye iştirak ediyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Hayır Sayın Başkan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 126 ncı maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve bu maddeye aşağıdaki hükmün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

«Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı büyükşehir belediyelerine) belediyesine ödenmesi mecburidir.

Büyükşehir belediyelerince tahsil edilen payın yüzde 75'i İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılır.»

Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu ve arkadaşlarının önergesi

BAŞKAN — Önergeye hükümet ve komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye hükümet katılıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Şimdi bu her iki önergeyi de komisyona gönderiyorum; yeni redakte edilen şekli Başkanlığa takdim edildiğinde, maddeyi o şekilde oylatacağım.

M. TURAN BAYEZİT (Kahramanmaraş) — Sayın Başkan, oylatın, madde geçsin efendim.

BAŞKAN — Efendim, şimdi büyük bir karışıklık olacak.

M. TURAN BAYEZİT (Kahramanmaraş) — Sayın Başkan, nasıl olsa, verilen önerge ile kanun yapılıyor.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Bir şey anlamadık.

BAŞKAN — Efendim, önergeyi Meclis Başkanlığı yapacak değil ki, komisyon, kabul edilen önergeleri monte edecek; redaksiyon odur.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Siz yine oylayın, geçsin.

BAŞKAN — O, tabiî, kendi yorumunuz.

Maddeyi, kabul edilen önergelere göre yeniden okutuyorum:

Madde 126. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa aşağıdaki mükerrer 97 nci madde eklenmiştir.

Müze giriş ücretleriyle madenlerden belediyelere pay:

Mükerrer Madde 97. — A) Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı Millî Saraylar hariç belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzelkişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin yüzde 40'ı belediye payı olarak ayrılır.

Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirde büyükşehir belediyelerine) belediyesine ödenmesi mecburidir.

Büyükşehir belediyelerince tahsil edilen payın yüzde 75'i İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılır.

B) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yüzde 2 nispetinde belediye payı ayrılır.

Bu pay, devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında işletme tarafından ilgili belediyeye ödenir.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Usul hakkında söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Sayın Başkanım, şimdi bu metin, komisyondan gelmiş şekli mi oluyor efendim?

BAŞKAN — Değil efendim, bunu Başkanlık yapıyor.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Başkanlık yapıyor...

BAŞKAN — Evet efendim, redaksiyon yapıyor efendim.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Komisyon ne yapıyor?

M. TURAN BAYEZİT (Kahramanmaraş) — Bunun neresi redaksiyon Sayın Başkan?

BAŞKAN — Efendim, redaksiyon her zaman Başkanlık tarafından yapılır. Biz, maddeyi, kabul edilen her iki önergeyi ihtiva eden yeni şekliyle okuttuk.

Bu yeni okunan şekle Komisyonun bir itirazı var mı?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Hayır.

M. TURAN BAYEZİT (Kahramanmaraş) — Sayın Başkanım bu ekleme mi?

BAŞKAN — Efendim, Başkanlığın yaptığı, sadece, redaksiyon. Kabul edilen önergeleri yerine oturtuyor, esasına dokunmuyor.

Maddeyi okunan şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 126 ncı madde kabul edilmiştir.

124 üncü maddeyi 127 nci madde olarak okutuyorum:

MADDE 127. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 104 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu Kanunda yer alan Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ile Bina, İnşaat, İşyeri Açma İzni, İmar Mevzuatı Gereğince Alınacak Harçların mücavir alanlarda uygulanabilmesi için belediye hizmetlerinin bu mahallere götürülmüş olması şarttır.»

BAŞKAN — 127 nci madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Soru sormak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun.

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Sayın Başkan, maddede geçen «Belediye hizmetleri» deyiminden neyi kastediyorlar, lütfen onu açıklasınlar.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; «Belediye hizmetleri» deyiminden yol ve içme suyunun götürülmüş olması anlaşılmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 127 nci madde kabul edilmiştir.

125 inci maddeyi 128 inci madde olarak okutuyorum:

ONUNCU BÖLÜM

3074 Sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 128. — 3074 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Nispet :

Madde 4. — Verginin nispeti % 9'dur.»

BAŞKAN — Buyurun Sayın Özcan.

ENVER ÖZCAN (Tokat) — Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; bu maddeyle, daha önce yürürlükteki haliyle yüzde 6 olan Akaryakıt Tüketim Vergisi oranı, yüzde 9'a çıkarılıyor.

Bu, «Verginin nispeti yüzde 9'dur» cümlesi, kanımca, bütün tasarıya hâkim olan anlayışın bir özetidir ve bu tüm tasarının genel anlayışını özetlemesi bakımından da çarpıcıdır. Biz tasarının geneli üzerinde de konuşurken, bu tasarının aslında bir zam tasarısından başka bir şey olmadığını vurgulamıştık. Bu konuda, Akaryakıt Tüketim Vergisinin yüzde 9'a çıkartılması da, durup dururken, yani dünyada petrol fiyatlarında herhangi bir yükselme olmadan, hatta zaman zaman düşme trendi içinde bulunmasına rağmen, yüzde 9'a çıkartılması, bir yerde, bu tasarıyla getirilen ve aslında bu tasarıyla hükümetin eline daha da çok geniş yetkiler verilen, zam üstüne zam politikasının devamını yansıtmaktadır.

Bu tasarının en önemli gerekçelerinden birisi olan, -bırakın tasarının gerekçesini- Türkiye'nin gündeminde zaten yıllardan beri bulunan enflasyonu dizginleme inanışı, bir yerde inanılırlığını, güvenilirliğini kaybetmektedir. Çünkü, Akaryakıt Tüketim Vergisi deyip de geçmemek gerekir. Akaryakıtın, ekonominin tüm kesimlerine yatay ve dikey olarak birincil derecede etkisi olduğunu düşünürsek ve yüzde 9'a çıkartılması nedeniyle, bu zam ve ondan sonra gelecek olan zamlar, Türkiye'de enflasyon olayını daha da hızlandıracağına göre, kendi kendime soruyorum, acaba enflasyon konusunda, enflasyonun tanımı konusunda, iktidarla muhalefet arasında (sayın hükümetin anlayışıyla, bizim aramızda) bir çelişki mi var?

Benim bilebildiğim kadarıyla, enflasyon, zam yapılarak önlenmez, mümkün değildir. Çünkü, enflasyon, bir ülkede genel fiyat düzeyinin, belli bir süreçte

- ve uzun olabilecek, hatta birkaç yılı da kapsayan - yukarıya doğru çıkma eyleminde olması hâlidir. Hal böyle olunca, - bildiğim kadarıyla - enflasyonu dizginlemek için zam yaparak düzeltme yoluna gitmek doğru olmaz diye düşünüyorum. Oysa burada Akaryakıt Tüketim Vergisinin artırılması dolaylı olarak şu gerçeği vurguluyor: Sayın hükümetin, Türkiye'de enflasyonu dizginlemek şöyle dursun, işlerini yürütebilmek için, bir yerde, savurgan politikasının bütçesini deng bağlayabilmek için, giderek artan enflasyona ihtiyacı var ve hükümet bir yandan da bu enflasyonu kamçılamak zorunda.

Şimdi, vergi tasarısını görüştüğümüze göre, enflasyonun bu Yasada değerlendirilmesini kısaca şöyle yapabiliriz: Enflasyon, bir tür vergidir. Doğrudur; gerçekten de vergidir; ama öyle bir vergidir ki, geniş halk kitlelerini, dar ve sabit gelirlileri insafsızca, acımasızca ezen bir vergi türüdür ve enflasyona dayalı vergi türü, vergilerin en gayri adil olanıdır. Bu nedenle, bu tasarının, geniş halk kitlelerini ezecek tasarının geneline yansıyan; ama bu maddede çarpıcı bir şekilde somutlaşan bu oranın değiştirilip, belki de daha ekonomik ve sosyal açıdan, sivrilikleri, adaletsizlikleri törpüleyici nitelikteki öteki tür vergilerin artırılması yönünde bir değişiklik yapılması, ülkenin çıkarları ve sosyal düzen açısından yararlı olarak değerlendirilmelidir düşüncesindeyim. Bu düşüncelerimi, saygılarımla takdirlerinize arz etmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz efendim.

Madde üzerinde başkaca söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

126 ncı maddeyi 129 uncu madde olarak okutuyorum :

MADDE 129. — 3074 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Verginin dağılımı :

Madde 6. — Vergi daireleri, Akaryakıt Tüketim Vergisi hâsılatının % 22'sini Kamu Ortaklığı Fonuna, % 48,25'ini T. C. Merkez Bankasında açılacak Akaryakıt Tüketim Fonu hesabına, tahsil edildiği ayı takibeden bir ay içinde yatırırlar.

Akaryakıt Tüketim Fonu hesabında toplanan meblağın, Akaryakıt Tüketim Vergisi hâsılatının % 6'sına tekabül eden kısmı belediyelerin hizmetlerini görebilmeleri için esasları Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca müştereken hazırlanacak yönetmelik hükümleri çerçevesinde bu belediyelere, % 5'ine tekabül eden kısmı 2380 sayılı Kanuna göre Bayındırlık ve İskân Bakanlığı emrinde bulunan İller Bankasındaki «Belediyeler Fonu» hesabına, % 22'sine tekabül eden kısmı alt yapı tesislerinde kullanılmak üzere Karayolları Genel Müdürlüğüne, % 11'ine tekabül eden kısmı altyapı hizmetlerinde kullanılmak üzere Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne, % 3,50'sine tekabül eden kısmı gençlere ve çocuklara hitabeden spor tesisleri kurulması için Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne, % 0.75'ine tekabül eden kısmı ise 3040 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca kurulan Türk Sporunu Teşvik Fonuna ödenir.»

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?..

Buyurun Sayın Arıkan.

TÜRKÂN TURGUT ARIKAN (Edirne) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu maddenin, bir önceki madde ile yakın ilişkisi var. Bir önceki maddede, Akaryakıt Tüketim Vergisi yüzde 6'dan yüzde 9'a çıkarıldı; yani yüzde 3 oranında bir artış var. Bu artış, oranlarda değişiklik yapılmak suretiyle, gerçekte Karayolları Genel Müdürlüğü ile Kamu Ortaklığı Kurumuna verilmiş oluyor. Burada, mutlak değer olarak Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne, Türk Sporunu Teşvik Fonuna ve Beden Terbiyesi fonuna giden tutarlarda bir azalma olmuyor? Yani, yüzde 6 iken ne kadar para alacaklarsa, yüzde 9 olduğu zaman da aynı tutarda parayı alacaklar; ama oran olarak azalmış oluyor.

Köy İşleri, biliyorsunuz çok önemli; köye gidecek hizmetler çok geniş bir kitleyi ilgilendiriyor. Bunların parasının mutlak olarak azalmaması, ama oran olarak azalması, bu maddede getirilen önemli faktörlerden biri oluyor. Köye hizmeti aksatmamak için, oranların azaltılmamasında yarar var.

İkincisi; gençlerimize gidecek, Türk sporunu teşvik için Beden Terbiyesine gidecek fonların teşvik edilmesinde de, ben şahsen yarar görüyorum. Nitekim, televizyonda ve gazetelerde, birtakım spor tesislerinin yapıldığını görüyoruz. Bunlar, gençlerin spor yapması bakımından, gerçekten teşvik edilecek ve tebrik edilecek olaylar.

Bu tutarları azaltmamak lazım; oranları gene eski haline getirmek suretiyle bunları teşvik etmek lazım.

Kamu Ortaklığına gidecek fonlar, belki şirket kurtarmada kullanılacaktır, belki bazı şirketlere yatırım kredisi olarak verilecektir. O nedenle, Kamu Ortaklı-

ğına gidecek fonların azaltılıp, Köy İşlerine ve Karayollarına gitmesini istiyoruz; çünkü Karayolları geniş bir kitleye hitap etmektedir; ama şirket kurtarmada kullanılacak ise, bu fonların gene Köy İşlerine ve Türk sporuna verilmesinde yarar görüyoruz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Madde üzerinde verilmiş önerge yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

127 nci maddeyi 130 uncu madde olarak okutuyorum :

Onbirinci Bölüm

2380 Sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile İlgili Değişiklikler

MADDE 130. — 2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki % 10,30 ve % 2 30 nispetleri sırasıyla % 9,20 ve % 1,70, üçüncü fıkrasındaki % 8 nispet % 6, dördüncü fıkrasındaki % 2 nispet % 3, altıncı fıkrasındaki % 6 nispet % 2, sekizinci fıkrasındaki % 2 nispet % 1,5, dokuzuncu fıkrasındaki % 0,60 nispet % 0,40 olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?..

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Grup adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

MDP GRUBU ADINA ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; eski 127, şimdi 130 olan madde ile, 2380 sayılı, belediyeler ve il özel idarelerine genel bütçe vergi gelirlerinden pay verilmesiyle ilişkili kanundaki nispetlerde önemli değişiklikler yapılmaktadır.

Bunun gerekçesi olarak; «Emlak Vergisini belediyelere verdik ya; il özel idareleri oradan pay alacak. Ona mukabil, evvelce genel bütçe vergi gelirlerinden belediyelere ve il özel idarelerine ayrılmakta olan payları, o nispet dahilinde azalttık, bunu da Hazineye gelir kaydediyoruz» diyorlar.

Aslında, değiştirilmekte olan şu andaki nispetler, evvelce, bu Meclis zamanında, bu hükümet zamanında, 9.5.1984 tarihinde, 3004 sayılı Kanunla değiştirilmişti. Hükümeti, aradan 1,5 yıl kadar bir süre geçtikten sonra, böyle bir kanun sevkine sürükleyen esas neden nedir?.

Biraz evvel arz ettim; Emlak Vergisi tahsilatının belediyelere bırakılması, onun yerine, onların ellerindeki birkısım gelirlere el konulması hadisesidir; ama, «bırakılan gelirlerle, alınan gelirler birbiriyle mütenasip midir?» konusunu da bir kere tetkik etmemiz gerekir.

İkinci olarak -genel tabiriyle ifade edeyim- belediyelere veya mahallî idarelere böyle bir pay bırakılır iken, acaba böyle bir para tekrar geri alınmalı mıdır; yani, bu bırakılmaya rağmen, belediyelerin gelirleri bilfarz, yeterli midir ve Anayasanın 127 nci maddesiyle kendilerine verilmiş olan görevleri ifa için yeterli gelir kaynaklarının ayrılmasını öngören o maddeye uygun bir tasarruf mudur?. Bu hususları sizlere açıklamak istiyorum.

Benim yaptığım tetkiklere göre, belediye gelirleri, -sadece belediye gelirlerini alıyorum ve küsuratını okumuyorum- 1979 senesinde 44 milyar, 1980 senesinde 80 milyar, 1981 senesinde 106 milyar, 1982 senesinde 145 milyar ve 1983 senesinde 192 milyardır.

Bunların millî gelire oranını ele alırsanız; 1979 senesinde yüzde 1,93 iken, müteakip senelerde, 1980'de 1,81, 1981'de 1,62'ye düşmüş, 1982'de 1,66 olmuş ve 1983 yılında ise 1.67'ye yükseldiği görülür. 1984 ile 1985 yılları için maalesef kesin bir rakam bulamadım; yalnız, şunu ifade etmek kabildir : 1984 yılında, şimdi değiştirilmekte olan 3004 sayılı Kanunla, mahallî idarelere bir miktar daha pay verilmesi imkânı sağlanmış idi. Bu imkân ne idi?. «2380 sayılı Kanun» diyoruz; aslında, 2380 sayılı Kanun, 1981 yılının Şubatında çıkarılmıştı. Ondan evvel de, belediyelere ve il özel idarelerine genel bütçe vergi tahsilatının bir bölümünden pay ayrılmakta idi ve bu payın fevkalade yetersiz olduğu, Türkiye'nin mukadderatına el koymuş en yüksek merciler tarafından mükerreren ifade edilmesine rağmen, bir türlü, belediyeler ve il özel idarelerinin gelirleri yeterli seviyeye ulaştırılamamıştır. Ben hatırlarım, 1980 senesinden evvelki Cumhurbaşkanları dahi bu hadiseye el koymuşlar, «Bunu mutlaka değiştirmek lazım» demişlerdir; fakat değişmemiştir.

Hemen arz edeyim, hatırlayacaksınız, Gelir Vergisinin yüzde 5'i, Gümrük Vergisinin yüzde 15'i, Akaryakıt Tüketim Vergisinin yüzde 8'i, Tekel Tüketim Vergisinin yüzde 2'si belediye payı olarak ayrılmaktaydı ve bir de bunlara Tellaliye Resmî ilave ediliyordu. Sonradan, 1981 yılının ikinci ayında, yani 12 Eylül'den sonra, hemen hemen, çıkan ilk kanunlardan biri olan 2380 sayılı Kanunla, 5237 sayılı Kanundaki o hükümler tamamen kaldırılarak, sadece Gelir Vergisi, Gümrük Vergisi, Akaryakıt Tüketim Vergisi ve Tekel Tüketim Vergisi dışına çıkarıldı; buna

ilaveten, bütçede, «Bütün vergi gelirleri tahsilatının yüzde 5'i nispetinde belediyelere pay ayrılır» dendi ve ayrıca il özel idarelerine de yüzde 1'i nispetinde pay ayrılması öngörüldü.

Sonradan yeni seçimler oldu, bu parlamento seçildi ve içinden yeni bir iktidar çıktı... O iktidara mensup olan hükümet üyeleri ve Sayın Başbakan, fevkalade doğru bir teşhisle, belediyelere ve il özel idarelerine verilmekte olan bu payların, Anayasa ve mevcut mevzuata göre, belediyelerin ve özel idarelerin yapmaları iktiza eden işle mütenasip olmadığı kararına vardılar -o zaman bunu alkışlamıştık- ve kendi iktidarları zamanında da, şu Meclisteverilen bir önerge ile, belediye paylarını yüzde 10.30'a, il özel idare paylarını da yüzde 1 den yüzde 2,30'a çıkardılar.

Şimdi, bir geriye dönüş vardır. Bu geriye dönüşün gerekçesinin geçerli olabilmesi ve «Emlak Vergisini veriyoruz, bunu geri alıyoruz» diyebilmek için, belediyelerin ve il özel idarelerinin bugünkü gelirlerinin yeterli olması lazımdır. Oysa, biraz evvel arz ettim; bu nispetler fevkalade düşüktür. 1984 senesinde, bu 3004 sayılı Kanuna rağmen, belediyelerin millî gelirden aldıkları pay yüzde 1,80 düzeyindedir ve bunu 1985 yılına taşıdığınız zaman, her şeye rağmen, bütün ilavelere rağmen -ki, biraz evvel geçmiş olan Akaryakıt Tüketim Vergisinden belediyelere bir ölçüde projeleri için pay ayrılması hususlarını da nazarı itibara alsanız- ayrıca 3030 sayılı Kanunla, (yani büyük şehir belediyeleriyle ilgili kanunla) büyük şehir belediyelerinin il merkezlerinde tahsil olunan vergilerin yüzde 5 inin o belediyelere gideceğine dair olan hükmü de buna dahil etseniz, belediyelerin millî gelirden aldıkları pay yüzde 2 seviyelerini pek aşmıyor. Oysa, taklit etmek istediğimiz Batı ülkelerinin -çok zenginlerini bir tarafa bırakınız- orta halli olanlarında dahi bu payın, yüzde 2'lerin çok üstünde, birkaç misli fazla olduğunu göz önünde tutar ve oralarda altyapı hizmetlerinin (yani bugün bizde belediyelere verilmiş olan hizmetlerin) büyük bir oranda esasen yapılmış bulunduğunu, bunlar için ayrıca önemli miktarda yatırıma gerek bulunmadığını da nazarı itibara alırsanız, o takdirde bu yüzde 2 payın fevkalade düşük olduğu kendiliğinden ortaya çıkar. Hal böyle iken, bakanlık ve hükümet, sevk etmiş olduğu bu tasarıyla, belediyelerin aslında yetersiz olan o gelirlerinin bir bölümünü de kendilerinden almak için bir teklifle huzurunuza gelmiş bulunuyor.

Biraz evvel arz ettim; bunun için gerekçe olarak gösterilen husus, Emlâk Vergisinin belediyelere terk edilmiş olması hadisesidir; Emlâk Vergisi Kanununda burada yapılan değişikliklerle de ilişkili olarak arz etmiştim. Aslında, Emlak Vergisinin tahsilatı, değişen 1319 sayılı Kanunla, bildiğiniz gibi, Maliye Bakanlığı tarafından yapılmaktaydı ve ben geçen konuşmalarımda arz ettim, 15 senedir uygulama içinde bulunan Maliye Bakanlığı, teşkilatını genişletmiş, özel teşkilat kurmuş olmasına ve uzman elemanlar yetiştirmiş olmasına rağmen, bu tahsilatı yeterli ölçüde ve gerektiği şekilde, 15 senelik tecrübeye rağmen, yapamıyordu. Şimdi bunları belediyeler yapacak!... Yapması kabil değil; bu ölçüde para tahsil etmesi, bu teşkilatı kurmaları ve bu masrafın altından kalkmaları mümkün değil. Üstelik de, belediye olarak, sadece İstanbul, Ankara belediyelerini göz önüne getirmeyin; nüfusu 2 bini aşan her yer ki, Türkiye'de 1 700 küsûr belediye var, bu belediyeler bunun için, tutacaklar, birkaç eleman istihdam edecekler ve bu vergiyi toplayacaklar... O elemanlara verdikleri para, topladıkları vergiden mutlaka daha çok olacaktır; bunu kesinlikle söylüyorum.

Gelelim hadisenin altında yatan duruma; onları size açıklamak istiyorum. Şimdi, getirilen bu sistemle, eskiden yüzde 10.30 olan pay miktarı, belediyelerde yüzde 1.10 azaltılıyor, il özel idarelerinde de yüzde 0.60 azaltılmak suretiyle, yüzde 1.70 oranında bir azaltma bahis konusu oluyor. Bunu değerlendirelim ve Emlâk Vergisinin, aşırı ölçülerde tahsil edilecek miktarını da nazarı itibara alarak, bir hesap yapmaya çalışalım. Geçen konuşmalarımda Emlâk Vergisiyle ilgili olarak arz etmiştim ve Emlâk Vergisi tahsilatından, 1986 yılında vatandaşların ek olarak verecekleri para miktarı 100 milyar seviyesinde, demiştim. Bu hususu, getirilen yükün ağırlığını ortaya koyabilmek bakımından mahsus, vurgulayarak söylüyorum. Bu 100 milyar liranın, bir an için, tamamının tahsil edildiğini nazarı itibara alalım. Kanuna bakacak olursak, bu konuda diyor ki «Bakanlar Kurulu bunu 1986 yılı için yüzde 40 oranında azaltmaya yetkilidir «Ve bu azaltma da yapılacaktır; çünkü vatandaş bu verginin altından kalkamaz. 100 milyar liranın yüzde 40 oranında azaltılması halinde, o zaman bu iner 60 milyara. Sonra, yine bir evvelki kanunun maddesine göre, «Belediyelerin tahsil etmiş olduğu bu verginin yüzde 15'i il özel idarelerine gider» diyor; 60 milyarın yüzde 15 ini (9 milyarı) 60 milyardan düşün, indi 51 milyar liraya; bunun da yüzde yüzü tahsil edilebildiği takdirde, belediyelere gidecek olan payın toplamı bu. Oysa, 1986 senesinde belediyelere

genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılması öngörülen ve şimdi kaldırılan pay yüzde 1 nispetinde. 5 trilyon 750 milyarın yüzde 1'ini alırsanız 57,5 milyar eder. Belediyelerin 57,5 milyar liralık yüzde yüz garantili gelirine el konuluyor; buna mukabil, çok muhtel, tahsil edilip edilmeyeceği bilinmeyen ve çok büyük bir ihtimalle de edilemeyecek olan 51 milyar liralık bir gelir onlara gösteriliyor ve «Bu kadar size yeter» deniliyor,

Başka bir hususu daha arz edeyim. Sene 1987'ye geldiği zaman ne olacak? Emlak Vergisi ile ilgili beyannamelerimizi biz 1986 senesinde vereceğiz...

BAŞKAN — Sayın Haznedar, toparlayalım efendim.

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Devamla) — Toparlıyorum Sayın Başkan.

1986 yılında Emlak Vergisi Beyannameleri verilecek, Öyle umuyorum ki, Emlak Vergisi Beyannamelerini, Bakanlar Kurulu bir Karar daha alıp, 1319 sayılı Kanuna istinaden, «1987 yılında tekrar yenileyeceksiniz» demez veya demeyeceğini tahmin ediyorum. Öyle olduğu takdirde, 100 milyar lira sabittir ve 1987 yılı için gene Bakanlar Kurulu bu verginin yüzde 20'sini az tahsil etmek yetkisini de haizdir. O zaman, kalıyor geriye 80 milyar. Gene, 80 milyarın yüzde 15'ini, yani 12 milyar lirasını düşerseniz, belediyelerin eline 68 milyar lira kalıyor, tamamı tahsil edilebildiği takdirde 68 milyar. Oysa, 1987 bütçesindeki artış miktarının bu seneki gibi yüzde 55-56 değil, yüzde 40 olacağını nazarı itibara alırsak, belediye hisselerindeki azalma, 1987 yılında tam 160 milyar lira olacaktır. Böylece 160 milyar lirayı belediyelerden almış oluyor ve buna mukabil 68 milyar lira vermiş oluyor. Bu, fevkalade haksız bir tasarruftur ve Türkiye'de, özellikle belediyelerin pek çoğu ANAP iktidarına mensup iken, hükümetin belediye reislerine bu cezayı müstehak görmelerini ben anlayamıyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkürler ediyorum efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Haznedar.

Madde üzerinde başkaca söz isteyen yok.

Verilmiş önergeler vardır.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Bir açıklama yapabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN — Buyurun efendim.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok değerli konuşmacının, hakikaten iyi hazırlanmış konuşmasını büyük bir dikkatle takip ettik; kendilerine teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli konuşmacı, seneler itibariyle belediyelere bu Tevzin Kanunu ile verilmiş olan payları anlattı; bu Kanunla 1984 yılına kadar belediyelere 100'er milyar, 150'şer milyar mertebesinde bir pay gitmiş. Şimdi, yapılan değişikliklerle biz şöyle bir tahminde bulunuyoruz: Belediyelere 1985 yılında, aşağı yukarı 430 milyar lira civarında bir para gidecek; bu, sadece Tevzin Kanunu ile belediyelere verilecek olan paradır. Bunun yanı sıra, Meslek Vergisi, İlan Reklam Vergisi, Eğlence Vergisi, Haberleşme Vergisi ve diğer vergilerden 65-66 milyar ve harçlardan da 36 milyar liralık bir ilave pay gidecektir. Dolayısıyla, 1985 yılında belediyelere gidecek olan payların toplamı üst üste konulduğunda, 550 milyar liranın üstüne çıkmaktadır. 1986 yılı itibariyle yaptığımız tahminlere göre, sadece bu tevzin müessesesi ile gidecek olan payın 750 milyar lira mertebesinde olacağını tahmin etmekteyiz. Bunun üzerine Emlak Vergisi gelecektir, bunun üzerine İlan Reklam Vergisi, Eğlence Vergisi ile diğer vergiler ve harçlar gelecektir,.. Dolayısıyla belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa olarak bu kadar büyük miktarlarla takviye edilmiş, desteklenmiştir. Mahallî idareler, demokrasimizin teminatıdır. Hükümetimiz de, mahallî idarelerin güçlendirilmesi, beldelerde yaşayan insanlara bugünün koşullarına uygun bir şekilde hizmet edilmesi üzerinde hassasiyetle durmakta ve yaptığı bütün çalışmalar bu istikamette olmaktadır.

Değerli arkadaşlar, eğer belediyelerimiz bu kadar büyük imkânları, arzu ettiğimiz ve planladığımız istikamette değerlendirebilirlerse, birkaç sene sonrasının Türkiye'sinin şehirleri, birkaç sene sonrasının Türkiyesinin beldeleri bambaşka bir görünüme mutlaka kavuşacaktır.

Arz ederim efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Madde üzerinde verilmiş önergeler vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı tasarının 2380 Sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda değişiklik yapan 130 uncu maddesinin, belediye ve il özel idareleri gelirlerinden aşırı

ölçüde azalmaya yer verilmemesi amacıyla, aşağıdaki tarzda değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Ali Mazhar Haznedar Ordu	Ahmet Sarp Diyarbakır
Ahmet Memduh Yaşa İstanbul	Namık Kemal Şentürk İstanbul
Haydar Koyuncu Konya	Doğan Kasaroğlu İstanbul

Musa Öğün
Kars

Değişecek kısım :

2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki % 10,30 ve % 2,30 nispetleri sırasıyla % 10,20 ve % 2,20, üçüncü fıkrasındaki % 8 nispet % 7, dördüncü fıkrasındaki % 2 nispet % 3, altıncı fıkrasındaki % 6 nispet % 2, dokuzuncu fıkrasındaki % 0,60 nispet % 0,40 olarak değiştirilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının çerçeve 130 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Kemal İğrek Bursa
Fahir Sabuniş Bursa	Nihat Harmancı Konya

Fazıl Osman Yöney
İstanbul

Madde 130. — 2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki % 10,30 ve % 2,30 nispetleri sırasıyla % 9,25 ve % 1,70, üçüncü fıkrasındaki % 8 nispet % 6, dördüncü fıkrasındaki % 2 nispet % 3, altıncı fıkrasındaki % 6 nispet % 2, sekizinci fıkrasındaki % 2 nispet % 1,4 olarak ve dokuzuncu fıkrası «Genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının % 25'ine tekabül eden kısmı belediyelere, % 30'una tekabül eden kısmı il özel idarelerine ait paylardan alınarak teşkil olunacak toplam % 0,55'lik kısmı İçişleri ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığı emrinde Mahallî İdareler Fonu olarak İller Bankasında açılacak bir hesapta toplanır;» Onuncu fıkrası da «Bu fonun Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının yüzde % 0,15'ine tekabül eden kısmı Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca belediyelerin imar uygulamalarında, % 0,40'ına (1986 yılında % 0,30'una) tekabül eden kısmı da İçişleri Bakanlığınca mahallî idareler için kullanılır» şeklinde değiştirilmiştir.

Gerekçe :

Mahallî İdareler Fonu, mevcut kanunda genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının yüzde 0,60'ından oluşmakta ve bu miktar Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından eşit oranlarda kullanılmaktadır. Tasarıda bu oran yüzde 0,40'a indirilmiş ve fonun kaynakları azaltılmıştır. Önerge ile fona ayrılacak miktarın 1986 yılında yüzde 0,45, 1987 ve müteakip yıllarda ise yüzde 0,55 oranında olması ve bu miktarın 3/11'inin Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca, 8/11'inin de İçişleri Bakanlığınca kullanılması sağlanmaktadır.

Bu düzenleme sonucuna göre, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından ayrılacak pay tutarı, tasarıya nazaran 1986 yılında yüzde 0,15, 1987 ve müteakip yıllarda ise yüzde 0,5 oranında artırılmaktadır.

Yukarıda da belirttiğimiz üzere, bu artışın amacı Mahallî İdareler Fonu kaynaklarının azaltılmasını sağlamaktır.

BAŞKAN — Birinci önergeyi işleme koymak üzere okutuyorum:

Ordu Milletvekili Ali Mazhar Haznedar ve arkadaşlarının önergesi.

«... 130 uncu maddesinin belediye ve il özel idareleri gelirlerinden aşırı ölçüde azalmaya yer verilmemesi amacıyla, aşağıdaki tarzda değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Değişecek kısım :

2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki yüzde 10,30 ve yüzde 2,30 nispetleri, sırasıyla, yüzde 10,20 ve yüzde 2,20; üçüncü fıkrasındaki yüzde 8 nispet yüzde 7; dördüncü fıkrasındaki yüzde 2 nispet yüzde 3; altıncı fıkrasındaki yüzde 6 nispet yüzde 2; dokuzuncu fıkrasındaki yüzde 0,60 nispet yüzde 0,40 olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN — Önergeye komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Ali Mazhar Haznedar ve arkadaşlarının önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının, çerçeve 130 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zonguldak Milletvekili
Pertev Aşçıoğlu ve arkadaşları

Madde 130. — 2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki yüzde 10,30 ve yüzde 2,30 nispetleri sırasıyla, yüzde 9,25 ve yüzde 1,70; üçüncü fıkrasındaki yüzde 8 nispet yüzde 6; dördüncü fıkrasındaki yüzde 2 nispet yüzde 3; altıncı fıkrasındaki yüzde 6 nispet yüzde 2; sekizinci fıkrasındaki yüzde 2 nispet yüzde 1,4 olarak ve dokuzuncu fıkrası «Genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının yüzde 0,25'ine tekabül eden kısmı belediyelere, yüzde 0,30'una tekabül eden kısmı il özel idarelerine ait paylardan alınarak; teşkil olunacak toplam yüzde 0,55'lik kısmı İçişleri ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığı emrinde Mahallî İdareler Fonu olarak İller Bankasında açılacak bir hesapta toplanır.» Onuncu fıkrası da «Bu fonun genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının yüzde 0,15'ine tekabül eden kısmı Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca belediyelerin imar uygulamalarında, yüzde 0,40'ına (1986 yılında yüzde 0,30'una) tekabül eden kısmı da İçişleri Bakanlığınca, mahallî idareler için kullanılır.» şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN — Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Sayın Başkan, önergelerde bir karışıklık oldu; önergeleri alıp, bakabilir miyiz efendim?

SALİM EREL (Konya) — İşleme konulmuş önerge geri alınır mı efendim?

BAŞKAN — Efendim, İçtüzüğün 89 uncu maddesine göre, önergeleri maddeyle birlikte geri alın, düzeltin, getirin efendim.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Hay hay efendim. (SHP sıralarından «Oylandı efendim» sesleri)

SALİM EREL (Konya) — Nasıl oluyor o, Sayın Başkan?

BAŞKAN — Efendim, kabul edilen önerge var. (SHP sıralarından «Evet, ne olmuş» sesleri)

BAŞKAN — Bu önergeyi de oylarım, her iki önergeyi de istiyorsa veririm, redakte eder, geri getirir.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Ya değiştirerek getirirse?..

BAŞKAN — Efendim, ikinci önerge kabul edilmeden, İçtüzüğün 89 uncu maddesine göre, maddeyi geri çekebilir.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Maddeyi geri çekerse, komisyonda görüşülmesi lazım.

BAŞKAN — Evet, Sayın Bakan?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Önergeyi mi soruyorsunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN — Efendim, önergeyi maddeyle birlikte geri istiyor musunuz?

SALİM EREL (Konya) — Efendim, istemiyorlar.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, bundan önce oylamış olduğunuz önergeyi Genel Kurul kabul etti efendim. Bu önergeyi de oylatın; bunların ikisini birlikte komisyon tekrar mütalaa etsin, ondan sonra Sayın Başkanlığınıza sunalım.

BAŞKAN — Efendim, önerge kabul edilirse, İçtüzüğün 88 inci maddesine göre, Genel Kurul kabul ederse, maddeyi, önergelerle birlikte geri verebilir.

Şu halde, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Komisyon, kabul edilen önergeleri ve maddeyi geri istemiş bulunduğundan, İçtüzüğümüzün 88 inci maddesine göre, geri verilme istemini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

NİHAT AKPAK (Sakarya) — Sayın Başkan, oylamaya gerek var mıydı efendim?

BAŞKAN — Vardır efendim; çünkü, İçtüzük «isteyebilir» diyor. Komisyon bunu kimden isteyebilir? Yeni bir metin getireceği için Genel Kuruldan isteyebilir.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Sayın Başkanım...

BAŞKAN — Buyurun efendim.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Bir konuyu öğrenmek istiyorum. Şimdi, iki önerge burada kabul edildi ve hükümet bunu geri istiyor; fakat buraya tekrar geldiği takdirde,..

BAŞKAN — Hükümet değil, bunu komisyon istiyor efendim.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Tekrarı buraya geldiği takdirde, görüşülmesi nasıl olacak?

BAŞKAN — Efendim, İçtüzüğün 88 inci maddesine göre, değiştirebilir ve Genel Kurul buna göre kararını verebilir. Çünkü, komisyon istediği için, biraz evvel maddenin geri verilmesini oylarınıza arz ettim. Eğer bunu Genel Kurul kabul etmemiş olsaydı, önergeler istikametinde redaksiyon yapmak durumunda kalacaktı.

128 inci maddeyi, 131 inci madde olarak okutuyorum :

MADDE 131. — 2380 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 3. — 1 inci madde ile Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılması öngörülen payların; 1985 yılında % 2'lik, 1986 yılında % 2,30'luk kısmı İller Bankasında Belediyeler Fonu olarak ayrılmak üzere Belediyeler için 1985 yılında 8,15; 1986 yılında % 8,45 ve İl Özel İdareleri için 1985 yılında % 1,15; 1986 yılında % 1,15 olarak uygulanır.

«Mahallî İdareler Fonu» Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat toplamının, 1985 yılında % 0,30'u; 1986 yılında % 0,30'u olarak oluşturulur.

BAŞKAN — Sayın komisyon ve hükümet, geri alınan 130 uncu madde ile bu 131 inci madde irtibatlı mıdır efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Anlayamadık Sayın Başkanım, tekrar açıklar mısınız?

BAŞKAN — Efendim, demin okunan 130 uncu maddeyi komison geri aldı; 130 uncu maddeyle, şimdi okuduğum 131 inci madde birbirleriyle irtibatlı mıdır?

SALİM EREL (Konya) — İrtibatlıdır.

BAŞKAN — Ben komisyona soruyorum Sayın Salim Erel.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — İrtibatlıdır Sayın Başkan.

BAŞKAN — O zaman, bu maddeyi de geri çekmeniz lazım. İçtüzüğün 89 uncu maddesine göre, geri istiyor musunuz efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, bu maddeyi müzakerelerin sonunda bilahara görüşmek üzere, şimdilik geri çekmeyelim, sonuna bırakalım.

BAŞKAN — Evet efendim; İçtüzüğün 89 uncu maddesine göre madde geri verilmiştir.

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Sayın Başkan...

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Şimdi, Sayın Komisyonun bu davranışı, biraz evvel önergeyle kabul edilen metnin yüzde yüz değiştirilerek buraya intikal edeceğini ifade etmektedir. Çünkü, o şekil kabul edildiği takdirde, bu maddenin mutlaka değişmesi iktiza eder.

BAŞKAN — Hangisi efendim?

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Şimdi, komisyon maddeyi geri çekmediklerine göre gerekçe olarak...

BAŞKAN — Efendim, yeniden düzenleyecekleri için, bunu da geri çekecekler.

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — O zaman, bunun da mutlaka geri çekilmesi lazım.

BAŞKAN — Öyle oldu efendim; İçtüzüğün 89 uncu maddesine göre, önergeyle birlikte geri veriyoruz efendim.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Komisyon öyle demedi Sayın Başkan.

BAŞKAN — Efendim, İçtüzüğün 89 uncu maddesine göre, önergeler oylanmadan evvel, komisyon bunları geri isteyebilir. Biz de 89 uncu maddeye göre bir defaya mahsus olmak üzere, oylamasız geri veriyoruz. (SHP sıralarından «Komisyon istemedi» sesleri)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — İstedik Sayın Başkan. (SHP sıralarından «Sonra görüşelim dendi» sesleri)

BAŞKAN — Efendim siz, Komisyonun, «Biz bu maddeyi de birlikte getirelim ve birlikte müzakere edelim» demesinden ne anlarsınız?

SALİM EREL (Konya) — «Görüşmenin sonuna bırakalım» dedi.

BAŞKAN — Efendim, görüşmelerin sonuna nasıl bırakılır bir madde? Ancak, 89 uncu maddenin tatbiki suretiyle bırakılır; başka türlü bırakılabilir mi? (SHP sıralarından «Komisyona sorun, öyle demedi» sesleri) Biz de tabiatıyla yardımcı olacağız.

Efendim 129 uncu maddeyi 132 inci madde olarak okutuyorum :

MADDE 132. — 2380 sayılı Kanuna aşağıdaki Ek 1 inci ve Ek 2 nci maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Mahallî idareler tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harçlar dolayısıyla kullanılması gereken beyanname, rehber ve diğer basılı kâğıtlardan, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Maliye ve Gümrük Bakanlığınca basımı ve dağıtımı yapılacak olanlara ait basım ve dağıtım giderleri ile bu konuda yapılacak her türlü hizmetlere ait giderler, Genel Bütçe Vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden İller Bankasına gönderilen paylardan ödenir.

İller Bankası, söz konusu giderlerin karşılığını, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yapılacak bildirim tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde T. C. Merkez Bankasında bu bakanlık adına açılan hesaba yatırır.

BAŞKAN — Ek 1 inci madde üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Ek 1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek 2 nci maddeyi okutuyorum :

EK MADDE 2. — Bu Kanun hükümlerine göre Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan payların, her bir gelir saymanlığı yerine merkezden görevlendirilecek bir saymanlık tarafından ayrılıp gönderilmesi için gereken düzenlemeleri (Bu Kanunun süre ve sorumlulukla ilgili hükümleri saklı kalmak üzere) yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

BAŞKAN — Ek madde 2 üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı tasarının 132 nci maddesinin sonuna (2380 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen ek 2 nci maddenin sonuna gelmek üzere) aşağıdaki hükmün ilave edilmesini arz ve teklif ederiz.

Halil Orhan Ergüder İstanbul	Şükrü Yürür Ordu
Alaattin Kısakürek Kahramanmaraş	Ahmet Altıntaş Muğla

İsmail Saruhan
Ankara

«Bu hüküm, genel bütçeye dahil dairelerce yapılan tahsilattan pay ve fon olarak ayrılıp, ilgili yerlere ödenmesine dair diğer kanunlar hakkında da uygulanabilir.»

Gerekçe :

Bazı kanunlarda, (3030, 2464, 197, 827, 3065, 3074 ve 3238 sayılı kanunlar gibi) ilgili diğer kanunlara göre yapılan tahsilattan bazı daire veya kuruluşlara pay yahut fon ayrılması öngörülmektedir.

Bu pay veya fonların her saymanlık (1 200 saymanlık) tarafından ayrılıp, ilgili yere gönderilmesi, gönderilen paranın yerine ulaştığının izlenmesi, düzeltmelerin gerçekleştirilmesi iş yoğunluğunu büyük ölçüde artırmakta ve yanlışlıklara ve gecikmelere sebep olmaktadır.

İlgili kanunlardaki ödeme süre ve şekilleri değiştirilmeden ve bilgisayar desteğiyle yukarıdaki bahsedilen ödemelerin, merkezde görevlendirilecek saymanlık tarafından yapılmasını sağlamak amacıyla kanuna bu hükmün eklenmesi uygun olacaktır.

BAŞKAN — Sayın Komisyon, dinleme fırsatını bulabildiniz mi, katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz efendim.

CAHİT TUTUM (Balıkesir) — Bu nedir efendim.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Komisyon katılmıyor, biz hükümet olarak katılıyoruz.

CAHİT TUTUM (Balıkesir) — Sayın Başkan, anlaşılmıyor.

BAŞKAN — On defa okutulmaz ki, okuttuk; üst üste iki defa okuttuk.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Ek 2 nci maddeyi, kabul edilen önergeyle birlikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Ek 2 nci madde kabul edilmiştir.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Eğer Genel Kurulda bunu anlayan bir kişi varsa, ben her şeyi kabul ediyorum.

BAŞKAN — Ek 3 üncü madde ilavesine dair bir önerge vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı tasarının 132 nci maddesine aşağıdaki ek 3 üncü maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Şükrü Yürür Ordu	Ahmet Altıntaş Muğla
Halil Orhan Ergüder İstanbul	Altınok Esen Konya

Ahmet Ekici
Kütahya

EK MADDE 3. — Bu Kanunun uygulanmasında, bu Kanunda geçen «Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı» deyimi, söz konusu vergi gelirleri tahsilat toplamından vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan kısmı ifade eder.

Gerekçe :

Genel bütçe vergi gelirleri tahsil edildikten sonra, tahsil edilen miktardan, Vergi Usul Kanunu ve 2.2.1984 gün ve 2978 sayılı Kanuna göre yapılan vergi iade miktarlarının indirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, mahallî idarelere, genel bütçe içinde yer alacak vergi gelirlerinden daha fazla bir miktar üzerinden pay ayrılması sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bu durumun önlenmesi ve konuya açıklık getirilmesi bakımından, mahallî idarelere ayrılacak payların, yukarıda belirtilen iadeler düşüldükten sonra kalan miktar üzerinden ayrılması için bu maddenin 2380 sayılı Kanuna eklenmesi gerekir.

Diğer taraftan, yukarıdaki iadelerle ilgili olarak, yılı içinde ortaya çıkacak noksanlık ve fazlalıklar, yıl sonunda mevcut hükümler ile muhasebe usullerine göre Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tashih olunacaktır.

BAŞKAN — 132 nci maddeye ek 3 üncü madde olarak ilave edilmesiyle ilgili bu önergeye Komisyon katılıyor mu?.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hükümet?...

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — 132 nci maddeye, okunan önergenin ek 3 üncü madde olarak eklenmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Ek 3 üncü madde olarak ilavesi kabul edilmiştir.

Şimdi ek 1 ve ek 2 nci maddenin bağlı olduğu 132 nci maddeye ek 3 üncü madde de ilave edilmiş oldu.

Çerçeve 132 nci maddeyi, kabul edilen 3 ek madde ile birlikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler....

CAHİT TUTUM (Balıkesir) — Anlaşılmadı.

BAŞKAN — Çerçeve 132 nci maddeye ek 3 üncü madde ilave edildi. Çerçeve 132 nci maddenin ek 1 ve ek 2 nci maddesi vardı, şimdi kabul edilen önergeyle ek 3 üncü madde de ilave edildi, efendim.

Şimdi, ilave edilen bu 3 ek madde ile birlikte çerçeve 132 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 132 nci madde kabul edilmiştir.

130 uncu maddeyi 133 üncü madde olarak okutuyorum :

ONİKİNCİ BÖLÜM

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 133. — 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bakanlar Kurulu, bu maddede belirtilen vergi nispetini bankalar arası mevduat muameleleri ile diğer banka ve sigorta muameleleri için ayrı ayrı veya birlikte % 1'e kadar indirmeye ve yukarıdaki nispeti aşmayacak şekilde yeniden tespit etmeye yetkilidir.»

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok. Madde üzerinde verilmiş önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

131 inci maddeyi 134 üncü madde olarak okutuyorum :

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kadrolar

MADDE 134. — Yarışma ve Yeterlik sınavı sonucu seçilerek 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Geçici 5 inci maddesi uyarınca geçici sözleşmeli olarak çalıştırılan personelden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesindeki şartları taşıyanlar; yazılı olarak baş vurmak ve idarece de uygun bulunmak şartı ile durumlarına uygun memuriyet kadrolarına nakledilebilirler.

Sözleşmeli olarak çalışılan sürenin tamamı ilk girişteki derece ve kademe tespitinde değerlendirilir. Artan süreler üst derece ve kademedeki kanunî bekleme süresinde geçmiş sayılır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler...

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Sayın Başkan, sorum var.

BAŞKAN — Efendim, oylamaya geçtim.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Sorum var efendim.

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, söz istemenin İçtüzükte usulü vardır; yüksek sesler, «Söz istiyorum» denir.

CÜNEYT CANVER (Adana) — Görmüyorsunuz ki, Sayın Başkan...

BAŞKAN — Avukatlık yapmayalım lütfen.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Arz edeyim Sayın Başkan : Siz maddeyi okuttuktan sonra, «Söz isteyen var mı?.» dediniz; fakat başınız önünüze eğikti, görmediniz.

BAŞKAN — Efendim, siz yüksek sesle ifade edeceksiniz aynı zamanda; İçtüzük böyle diyor.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Madde üzerinde sözden sonra...

BAŞKAN — Buyurun efendim, sualinizi sorun.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Sözleşmeli personelin, 657 sayılı Kanuna göre kadrolara geçirilmesi konusu var. Burada, «İdarece de uygun bulunmak şartı ile» deniyor. Bu, acaba biraz keyfî harekete sebebiyet vermeyecek midir?. Bunların arasında imtihan açmak suretiyle ehliyetlerinin tespiti mümkün olmaz mı?.

BAŞKAN — Evet Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, bu bir keyfîliğe sebebiyet verir mi, vermez mi, diye soruyorlar.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Vermez efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

132 nci maddeyi 135 inci madde olarak okutuyorum :

MADDE 135. — 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki 1 sayılı cetvelin Maliye ve Gümrük Bakanlığına ait bölümüne aşağıda, unvanı, sınıfı, derecesi ve adedi gösterilen 25 000 kadro ilave edilmiştir. (1)

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.., Yok. Maddeyi ekli cetvelleriyle birlikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

BAŞKAN — 133 üncü maddeyi, 136 ncı madde olarak okutuyorum :

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaldırılan Hükümler

MADDE 136. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 201, 202 ve 206 ncı maddeleri hükümleri ile 203 üncü maddesinin üçüncü ve beşinci fıkraları, 177 nci maddesine 2791 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen fıkra, 344 üncü maddesinin 8 numaralı bendine 2791 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle eklenen hüküm, mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendinde 2791 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle eklenen hüküm ve 232, 233 üncü maddelerinin son fıkra hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 136 ncı madde kabul edilmiştir.

134 üncü maddeyi, 137 nci madde olarak okutuyorum :

MADDE 137. — 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunun 8 inci maddesi bu Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 137 nci madde kabul edilmiştir.

---

(1) Maddede bahsi geçen cetvel 12.11.1985 tarihli 27 inci Birleşim Tutanağına ekli 357 S. Sayılı Basmayazıdadır.

135 inci maddeyi, 138 inci madde olarak okutuyorum :

MADDE 138. — 193 sayılı Kanunun;

a) 38 inci maddesinin son fıkrası,

b) 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 22, 32, 33, 34 ve mükerrer 122 nci maddeleri,

c) 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunla değişik 77 nci maddesi ile 105 inci maddesi,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 138 inci madde kabul edilmiştir.

136 ncı maddeyi, 139 uncu madde olarak okutuyorum :

MADDE 139. — 766 sayılı Tapulama Kanununun 70 ve 72 nci maddeleri ile 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli 2 sayılı tarifenin 1/5 inci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 139 uncu madde kabul edilmiştir.

137 nci maddeyi, 140 ıncı madde olarak okutuyorum :

MADDE 140. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (I) sayılı tablonun III üncü bölümünün 2 nci fıkrasının (a) bendi ile IV üncü bölümünün I inci fıkrasının a, b, c, d, e ve f fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 140 ıncı madde kabul edilmiştir.

138 inci maddeyi, 141 inci madde olarak okutuyorum :

MADDE 141. — 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 6 ncı maddesi ile 30 uncu maddesinin ikinci, 31 inci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 141 inci madde kabul edilmiştir.

139 uncu maddeyi, 142 nci madde olarak okutuyorum :

MADDE 142. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 45 ilâ 51 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok.

Madde üzerinde verilmiş önerge vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı tasarının 142 nci maddesinin metnine «45 ilâ 51» ibaresinden önce gelmek üzere «1 ilâ 11» ibaresinin eklenmesi arz ve teklif ederiz.

Muhittin Yıldırım Edirne	Enver Özcan Tokat
Erol Ağagil Kırklareli	Ömer Kuşhan Kars

Tevfik Bilal
Hatay

BAŞKAN — Önergeye Komisyon katılıyor mu efendim?.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hükümet?.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye hükümet ve komisyon katılmıyorlar.

MUHİTTİN YILDIRIM (Edirne) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

MUHİTTİN YILDIRIM (Edirne) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan 357 sıra sayılı kanun tasarısının eski 139, yeni 142 nci maddesinde, «45 ilâ 51 inci maddelerin yürürlükten kaldırılmış olduğu» ifade edilmiştir. Biz, bu önergemizle, «45 ilâ 51» ibaresinden önce, «1 ilâ 11» ibaresinin eklenmesini istiyoruz.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Hükümet toplantısı mı var Sayın Başkan?.

KADİR NARİN (Diyarbakır) — Orada bir şey varsa biz de gidelim.

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, milletvekili arkadaşlarımız konuşmayı işitemediklerini ve ayakta durulmamasını bizden rica ediyorlar, bu ricayı tekrarlıyoruz. Lütfen efendim...

Buyurun devam ediniz.

MUHİTTİN YILDIRIM (Devamla) — Önergemizle buna göre işlem yapılmasını rica ediyoruz. Arz ederim efendim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Önergeye hükümet ve komisyon katılmıyorlar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

142 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

140 ıncı maddeyi 143 üncü madde olarak okutuyorum :

MADDE 143. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 199 sayılı Kanunla değişen 15 inci maddesinin 2362 sayılı Kanunla değişik 7 numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — 143 üncü madde üzerinde söz isteyen?... Yok.

143 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 1 inci maddeyi okutuyorum :

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — a) 193 sayılı Kanunun bu Kanunla değiştirilen 46 ncı maddesi hükmü uyarınca artırılan miktarlara göre yeni takdirler yapılıncaya kadar, takdir komisyonlarınca takdir edilen ve halen uygulanmakta olan her bir dereceye ait götürü ticaret ve serbest meslek kazançlarına, bu kazançların 1/3'ü oranında ilave yapılır.

b) Bu Kanun ile Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin 8 numaralı bendine ilave edilen parantez içi hükümle götürü usulden yararlanmalarına imkân verilen ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mükellefiyetleri gerçek usulde tesis edilenler, 31.12.1985 tarihi itibariyle götürü usule tabi olamanın şartlarını taşımaları ve Ocak 1986 ayı içinde bağlı bulundukları vergi dairesine yazılı olarak başvurmaları halinde, Gelir Vergisi Kanununun 50 inci maddesi hükmü dikkate alınmaksızın 1.1.1986 tarihinden itibaren götürü usulde teklif olunurlar.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı, bu maddede yazılı başvuru süresini bir aya kadar uzatmaya yetkilidir.

c) 1985 takvim yılı kazançlarına ilişkin olarak 1986 takvim yılı içinde kurumlar vergisi beyannamesi veren kurumların 1985 takvim yılında elde ettikleri ve iştirak kazançları istisnası kapsamına giren kazançları üzerinden % 10 gelir vergisi tevkifatı yapılır.

Bu tevkifat kurumlar vergisi beyanname verme süresi içinde yapılır.

d) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 86 ve 87 nci maddelerinin bu Kanun ile değiştirilen hükümleri, 1985 takvim yılında elde edilen ve münhasıran ücretten ibaret olan gelirler hakkında da uygulanır.

e) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun bu Kanunla değişik mükerrer 116 ncı maddesi hükmü ticarî, ziraî ve meslekî kazançlarından dolayı 1985 yılında gerçek usulde vergilendirilen mükellefler hakkında da uygulanır.

f) Gelir Vergisi Kanunun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı ve 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunlarla değişik 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 1, 2, 3 ve 11 numaralı bentlerinde yazılı olan ve 1985 takvim yılı içinde elde edilen iratlar için, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 77 ve mükerrer 122 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Geçici 1 inci madde üzerinde söz isteyen var mı?. Yok.

Geçici 1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Geçici 1 inci madde kabul edilmiştir.

Geçici 2 nci maddeyi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 2. — a) 492 sayılı Kanuna ekli (4) sayılı tarifenin 13 numaralı bendinin (a) ve (c) fıkralarında belirtilen ve Emlak Vergisi beyannamesi verilmesini gerektiren işlemlerden, Emlak Vergisi beyanname verme süresi (ek süre dahil) bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçmiş olan ve tapuda gösterilmemiş bulunanların 31.12.1987 tarihine kadar tapuda gösterilmesi halinde, ilgili mükellefler hakkında bahis konusu tarifeye bu Kanunla eklenen son fıkra hükmü uygulanmaz.

b) 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli (8) sayılı tarifeye bu Kanunla eklenen VIII - Telsiz Harçları bölümünde yazılı olan harçlardan (Yıllık harçlara ait hükümler hariç) 7.10.1983 tarihi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında kalan süreyle ilgili bulunanların ve bu Kanunla harç kapsamına alınan tüm işlem ve belgelere ait yıllık harçların 31.12.1985 tarihine kadar ödenmesi halinde ceza uygulanmaz.

3222 sayılı mülga Telsiz Kanunu hükümleri gereğince ödenen harçlar, bu Kanun hükümleri gereğince ödenecek harçlardan mahsup edilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?...

HİLMİ NALBANTOĞLU (Erzurum) — Maddeyi anlayamadık Sayın Başkan, acaba komisyon maddeyi açıklayabilir mi?.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Mümkünse yeniden okunsun efendim.

BAŞKAN — Efendim, kanun tasarısı daha evvel dağıtıldı ve herkes okudu; şimdi de maddeyi tekrar okuduk, dinlenildi.

Madde üzerinde söz isteyen?... Yok.

RIFAT BAYAZIT (Kahramanmaraş) — Bir sorum var Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

RIFAT BAYAZIT (Kahramanmaraş) — Geçmiş eylemlerden dolayı cezayı nasıl uyguluyorlar, yani ceza uygulaması yapılabilir mi, yapılamaz mı?. Sayın bakan buna bir cevap verebilirler mi?.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Burada bahsedilen ceza değil, harcın aslıdır efendim.

BAŞKAN — Madde üzerinde verilmiş önerge vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan «Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı»nın geçici 2 nci maddesinin (b) fıkrasında yer alan «31.12.1985» tarihinin «1.4.1986» olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Kemal İğrek Bursa
Fahir Sabuniş Bursa	Nihat Harmancı Konya
Ünal Yaşar Gaziantep	Nihat Türker Afyon

F. Mihriban Erden
Isparta

Gerekçe :

Kanunun yürürlüğe girmesinden önce verilmiş telsiz işlemleriyle ilgili ruhsat harçlarının cezasız ödenmesi için verilen süre az bulunduğundan, bu süre 1.4.1986 tarihine kadar uzatılmaktadır. Bu durumda kanunun yayımı tarihinden önce verilmiş ruhsatlara ait harçların, 31.3.1986 günü mesai saati bitimine kadar ödenmesi halinde ceza uygulanmayacaktır.

BAŞKAN — Önergeye sayın komisyon ve hükümet katılıyorlar mı efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Önergeye sayın komisyon katılmıyorlar, sayın hükümet katılıyorlar efendim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın Başkanım, önergenin ne getirdiğini izah etsinler, kime ne getiriyor?

BAŞKAN — Gerekçesini okudular.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Bir daha okusunlar efendim.

BAŞKAN — Efendim, burada birçok milletvekili arkadaşımız dinlediler, reylerini ona göre değerlendirdiler, ben de oyladım.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın Başkanım, bir kişi çıksın izah etsin istirham ediyorum; kime ne getiriyor?

BAŞKAN — Burası imtihan makamı mı efendim? Ben kimi çağıracağım da, «Bunu dinledin mi dinlemedin mi?» diye soracağım Sayın Fırat?

AYHAN FIRAT (Malatya) — 1986 yılına, yani dört ay geriye atıyorsunuz Sayın Başkanım; neden atıyorsunuz? Niye getiriyorsunuz?

BAŞKAN — Efendim, geçici 2 nci maddeyi kabul edilen önerge ile birlikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici 2 nci madde kabul edilmiştir.

Geçici 3 üncü maddeyi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 3. — 1.1.1985 tarihinden sonraki dönemlere ait olmak üzere 2978 sayılı Kanun uyarınca verilmesi gereken vergi iade beyannamelerinin verilme süresi, bu Kanunun yayımlandığı tarihi takip eden 10 uncu günün mesai saati sonuna kadar uzatılmıştır. Bu süre içinde verilen vergi iade beyannameleri üzerinden hesaplanan vergi iadeleri, vergi dairelerince bu Kanunun yayınlandığı tarihten itibaren 30 gün içinde ödenir.

BAŞKAN — Geçici 3 üncü madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Geçici 3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici 3 üncü madde kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, komisyon olarak geri aldığımız maddeleri görüşüp, tekrar Başkanlığınıza sunabilmemiz için, komisyonumuz şu anda toplantı halindedir; komisyon olarak, birleşime yarım saat ara vermenizi istirham ediyoruz.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Efendim, müzakeresi yapılmış...

AYHAN FIRAT (Malatya) — Evet...

BAŞKAN — Buyurun sayın Fırat, ne demek istiyorsunuz?

AYHAN FIRAT (Malatya) — Efendim, ben komisyonun üyesiyim. İçtüzüğe göre, Plan ve Bütçe Komisyonunun toplanabilmesi için, gündemin 48 saat önce dağıtılması lazım. Nasıl toplarsınız, yangından mal kaçırır gibi efendim?

BAŞKAN — Ben komisyon değilim. Komisyon, raporunu getirir, rapordaki imzalara ve ekseriyete bakarım, ona göre muamele yaparım.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Komisyon burada; şu anda karar verdiniz, komisyona havale ettiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Sayın Fırat, o gelsin, münakaşasını şimdiden yapmayalım.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Siz bu durumda görüştüremezsiniz, görüştürürseniz hata edersiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Efendim, doğmamış çocuğa don biçmeyelim; getirsinler, bunun müzakeresini o zaman yaparız.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Bana tebligat yapılmadı, ben üyeyim diyorum. Nasıl beni komisyona götürürsünüz?

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Sayın Başkan, ben Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim, bu toplantıdan haberim yok.

BAŞKAN — Sayın milletvekili arkadaşım, onun münakaşasına geçtik mi? Daha ortada bir rapor var mı? Gelsin, görüşelim, o zaman itirazınızı yapın, beraberce tartışalım.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Efendim, ara veremeyiz.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Efendim, ara verme tamamen Başkanın takdirine ait bir konudur.

Evvela, bir redaksiyon hatası vardır, bunu düzeltelim efendim.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Sayın Başkanım, komisyon Türkiye Büyük Millet Meclisine niyabeten toplanır, çalışır...

BAŞKAN — Efendim, bir ara verdim mi, bir muamele yaptım mı?.. Lütfen oturun efendim.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Zatı âliniz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına niyabeten toplanan bir komisyonun, şu anda anonsunu duydunuz; bu toplantıdan benim haberim yok. Siz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı olarak, sizin namınıza toplanan bir komisyonun, bana ilan edilmeden, bilmeden, şu anda komisyon toplanıyor...

BAŞKAN — Efendim, komisyonun toplanıp toplanmadığını ben şurada bilebilir miyim?

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — İlan ediliyor efendim...

BAŞKAN — Efendim, komisyonun sözcüsü bana bir beyanda bulundu; ben bunun hakkında bir şey söyledim mi? Neyi tartışıyoruz?

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki haklarımızı kime savunacağız efendim?

BAŞKAN — Getirsinler raporlarını, o zaman tartışalım; yani yarım saat sonra yapılacak tartışmayı şimdi yapıyorsun, onu demek istiyorum.

ÖMER KUŞHAN (Kars) — Sayın Başkan, Başkanlık Divanının saygınlığını kolluyoruz biz. Bir komisyon üyesi olarak...

A. CENGİZ DAĞYAR (Antalya) — Sana mı kaldı savunmak?

BAŞKAN — Oturun!

ÖMER KUŞHAN (Kars) — Lütfen bu şekilde işaret etmeyin Sayın Başkanım. Ben, milletvekili olarak, Başkanlık Divanına çok saygılı bir üyeyim; bana o şekilde davranamazsınız. (ANAP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Efendim, kabul edilen madde 48 de bir maddî hata var, bunu düzeltiyoruz efendim.

Maddeyi okutuyorum :

Madde 48. — 193 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin, 24.12.1980 tarih ve 2363 sayılı Kanunla değişik (5) numaralı bendi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye (8) numaralı bent eklenmiştir.

BAŞKAN — Çerçevenin bu şekilde düzeltilmesine komisyon iştirak ediyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Evet efendim.

BAŞKAN — Sayın Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Evet efendim.

BAŞKAN — Maddî hatanın bu şekilde düzeltilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddî hata düzeltilmiştir.

Şimdi, kabul edilen maddeler içerisinde bir 103 üncü madde ilave edildi. Kanun tekniği bakımından, 103 üncü maddenin 102 nci madde olması gerekiyor.

Bu madde değişikliğine komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Sayın Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Bu maddî hatanın düzeltilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, ek geçici 4 üncü madde ilavesiyle ilgili bir önerge vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 357 sıra sayılı kanun tasarısının, aşağıdaki geçici 4 üncü maddesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

«Geçici Madde 4. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte, adlarına vergi ve ceza tarh edilen mükelleflerin vergi borcu aslı üçyüz bin (dahil) lirayı aşmayanlar, vergi borcu aslını yüzde 25 fazlası ile 31.12.1985 tarihine kadar ödedikleri takdirde, haklarında kesilen cezalar terkin edilir ve gecikme zammı ile tecil faizi hesaplanmaz.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, vergi borcu aslı üçyüz bin lirayı aşmayan mükelleflerden bu vergi borcu ile buna bağlı cezaları ihtilaf konusu yapanlar, ihtilaflarından vazgeçerek 31.12.1985 tarihine kadar vergi aslını yüzde 25 fazlası ile ödemeleri halinde, bunlar hakkında da kesilen cezalar terkin olunur ve gecikme zammı alınmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit olunur.»

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	İsmail Saruhan Ankara
Ali Topçuoğlu Kahramanmaraş	Eyüp Aşık Trabzon

Mehmet Ali Doğuşlu
Bingöl

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın Başkan, istirham ediyorum, lütfen bir daha okunsun; çok mühim.

BAŞKAN — Zatı âlileriniz için bir daha okutturalım, efendim.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Benim için değil efendim, yüce Meclis için okuyun.

BAŞKAN — Sizden başka itiraz eden yok da, onun için efendim.

Önergeyi bir daha okutuyorum :

Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu ve arkadaşlarının önergesi :

Geçici Madde 4. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, adlarına vergi ve ceza tarh edilen mükelleflerin vergi borcu aslı üçyüz bin (dahil) lirayı aşmayanlar, vergi borcu aslını yüzde 25 fazlası ile 31.12.1985 tarihine kadar ödedikleri takdirde, haklarına kesilen cezalar terkin edilir ve gecikme zammı ile tecil faizi hesaplanmaz.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte vergi borcu aslı üçyüz bin lirayı aşmayan mükelleflerden, bu vergi borcu ile buna bağlı cezaları ihtilaf konusu yapanlar, ihtilaflarından vazgeçerek, 31.12.1985 tarihine kadar, vergi aslını yüzde 25 fazlası ile ödemeleri halinde, bunlar hakkında da kesilen cezalara terkin olunur ve gecikme zammı alınmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit olunur.

İSMAİL ŞENGÜN (Denizli) — Sayın Başkan, gerekçesi var mı?

BAŞKAN — Gerekçesi yok efendim.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Önerge sahibi çıksın izah etsin, efendim.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Sayın Başkan, önerge üzerinde sorum var.

BAŞKAN — Önerge üzerinde ne soracaksınız? Önerge üzerinde hiç soru oldu mu efendim? (Gürültüler)

SALİM EREL (Konya) — Soru olacak çok şeyler var, Sayın Başkan.

M. NURİ ÜZEL (Eskişehir) — Efendim, bu önergede getirilen 31.12.1985 tarihi itibariyle bir ödeme var. Halbuki bu kanunun yürürlük tarihinde, 1.3.1986'da yürürlüğe girecek hükümler var, yayımı tarihinde yürürlüğe girecek hükümler var, bir de 1.4.1986'da yürürlüğe girecek hükümler var. Getirilen önergede, «En son 31.12.1985 tarihine kadar ödenmesi halinde bu cezalar alınmaz» diye, bir hüküm

var. Yürürlük tarihi itibariyle, 31.12.1985'e kadar geçecek sürede, mükellefler ne gibi bir hareket yapacaklar? Kaldıki, kanun daha yürürlüğe girmeden önce, 31.12.1985 tarihi itibariyle bir mükellefiyet getiriyor. Bu nasıl izah edilecektir?

BAŞKAN — Önergeye, komisyon ve Hükümet iştirak ediyor mu, efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz efendim..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz. efendim.

BAŞKAN — Sayın milletvekillerinin aydınlanması bakımından, esbabı mucibesini izah etmeniz mümkün olabilir mi? (Gürültüler)

Efendim, müsaade buyurun.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Önergeyi veren izah etsin, Sayın Başkan.

BAŞKAN — Efendim, hükümet kabul ettiğine göre...

AYHAN FIRAT (Malatya) — İstirham ediyoruz, önergeyi veren neden izah etmiyor? Yeni usul mü çıkartıyorsunuz?

BAŞKAN — Hükümet katılma gerekçesini kısaca izah edebilir.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın Başkan, usulsüzlük yapıyorsunuzı müsaade ederseniz, usul hakkında konuşmak istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, hükümet katılma gerekçesini açıklayamaz mı?

AYHAN FIRAT (Malatya) — Efendim, hükümeti ilgilendirmez, önergeyi verenlerin izah etmesi lazım.

BAŞKAN — Hükümet de katılma gerekçesini izah edebilir

AYHAN FIRAT (Malatya) — O zaman önergeyi hükümet getirsin, efendim.

BAŞKAN — Getirmemiş; önergeyi bir milletvekili vermiş; hükümet katılıyor ve katılma gerekçesini de açıklayabilir. (Gürültüler).

AYHAN FIRAT (Malatya) — İstirham ediyorum, müsaade edin, önergenin ne getirdiğini, veren izah etsin.

BAŞKAN — Efendim, önerge sahibi izah eder veya etmez. Sayın Fırat, lütfen, İçtüzük hükümlerini iyi bilelim, iyi okuyalım.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın Başkan, siz bize müsaade edecek misiniz?

BAŞKAN — Lütfen efendim...

AYHAN FIRAT (Malatya) — Siz bizi konuşturacak mısınız?.. Önergenin gerekçesi yok, müsaade edin izah etsinler.

BAŞKAN — Efendim, önerge sahibi izah edersе de mani mi olurum? Kime mani oldum?

AYHAN FIRAT (Malatya) — Ona hakkınız yok.

BAŞKAN — Efendim, Başkanlık Divanını yormaktan başka hiçbir şey yapmıyorsunuz.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Hayır efendim, bilgi almak istiyoruz.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Sayın Başkanım, sinirleriniz yoruldu.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Sayın Başkanım, önerge sahibi konuştuktan sonra, müsaade ederseniz, hükümetin önergeye katılma gerekçesini de ayrıca arz edebilirim.

BAŞKAN — Efendim, ben müsaade edersem olur. (Gülüşmeler).

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Müsaade ederseniz arz edebilirim diyorum.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Saruhan.

İSMAİL SARUHAN (Ankara) — Sayın Başkan değerli milletvekilleri; Kanununun geçici 4 üncü maddesi olarak vermiş olduğumuz önergenin esas amacının yanında, kanunun yürürlük maddesiyle birlikte, ayrıca, geçici 4 üncü maddenin yürürlük tarihi ile ilgili bir önergemiz olacaktır. Onun için, değerli milletvekillerimiz konu hakkında endişeye düşmesinler.

Konuşulmakta olan tasarı 12 vergi kanununda değişiklik yapmakta, bazı vergileri artırmakta, bazılarını eksiltmekte ve muafiyetler getirmektedir; tasarı bir vergi reformu niteliğindedir.

Bu sebeple, vergi cezalarının bir ölçüde tahsil edilebilmesini sağlamak ve tasarının getirdiği yeniliklerin yanı sıra adalete daha uygun olacağı düşüncesi ile bu teklifi hazırlamış bulunuyoruz. Bu düşünce, her şeyden önce Anavatan Partisinin, ortadireğin temsilcisi olduğunu ifade ettiği için (SHP sıralarından alkışlar) (!) Meseleye o yönüyle baktığımızda, fevkalade isabetli olduğunu ve yüce Meclisin de bu düşünceyi tamamen paylaştığını düşünerek hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar).

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Anladık efendim, gerek kalmadı, çok iyi anladık, başka bir şeye lüzum yok efendim.

BAŞKAN — Sayın Fırat, Sayın Fırat, oturduğunuz makamın, oturduğunuz yerin ağırlığını lütfen takdir edin. (SHP sıralarından gürültüler).

AYHAN FIRAT (Malatya) — Efendim, soru bana ait idi; anladık diyorum.

BAŞKAN — Efendim, zatı âliniz anlar veya anlamaz... Bir tek milletvekilinin anlaması, anlamaması önemli değildir. Lütfen, oturduğunuz yerin ağırlığını idrak edin efendim, bundan daha ağır bir şey olmaz zannediyorum, oturduğunuz yerin ağırlığını idrak edin.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Ben sormuştum Sayın Başkan; anladık, teşekkür ederim, çok açık ve net olarak anladık.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce bir sayın milletvekilinin, önergesini açıklamasını ve gerekçesini dinledik. Hükümet olarak, verilen önergeye biz de katıldık. Önergede, belli bir miktar vergi borcu olan mükelleflerin, eğer 31.12.1985 tarihine kadar müracaat ederlerse ve borçlarını yüzde 25 fazlasıyla ödemeyi kabul ederlerse, idare tarafından, bu taleplerinin kabul edileceği ve kendilerinden cezanın kaldırılacağı ifade edilmektedir.

İdaremizde ve çeşitli yargı mercilerinde hakikaten çok yüklü davalar ve meseleler vardır. Bu, bir taraftan idarenin yükünü hafifletecek, diğer taraftan da, binlerce dar gelirli mükellefin işini kolaylaştıracak ve bir önemli katkıda bulunmayı temin edecektir. Bu düşüncelerden hareket ederek biz de hükümet olarak önergeye katıldık.

Arz ederim efendim.

SALİM EREL (Konya) — Niye teklifte getirmediniz sayın bakan?

FERİT MELEN (Van) — Sorum var Sayın Başkan.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Sayın Başkan, soru sormak istiyorum.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın Başkan, Başkanlık Divanının, şahsıma sataşması söz konusudur. Bu sebeple söz istiyorum.

FERİT MELEN (Van) — Sayın Başkan, sorumuz var.

BAŞKAN — Sayın Melen, maddenin müzakeresini yapmıyoruz; maddenin müzakeresi bitti; bu safhada soru olur mu?

ÖMER KUŞHAN (Kars) — Ama madde değişti... Önerge üzerinde soru sormak istiyoruz.

BAŞKAN — Mümkün değil Sayın Kuşhan; buyurun, buyurun efendim.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) — Önce, «Sayın Başkan» deyiniz.

AYHAN FIRAT (Devamla) — Söyleyeceğim, onu da söyleyeceğim.

BAŞKAN — Efendim, desin demesin, önemli değil efendim, mecbur değil efendim; «milletvekilleri» diye de hitap edebilir.

AYHAN FIRAT (Devamla) — Peki efendim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; önce şunu hatırlatmak istiyorum : Burada bazı önergeler veriliyor; eğer, biz burada yüce Meclisin huzurunu işgal eden, şu sıralarda oturan ve bir katkıda bulunmaya gayret eden muhterem milletvekillerini figüran olarak görüyorsanız, Sayın Başkan bilhassa size söylüyorum, bu şekilde hareket edersiniz.

Biz ne istiyoruz? Biz, açıklık getirilmesini istiyoruz. Getirilen önergelerde açıklık istemeye, fikir almaya ve ne getirip, ne götürdüğünü, kime ne verdiğini öğrenmeye hakkımız yok mu Sayın Başkan?

NİHAT AKPAK (Sakarya) — Var; okunuyor ya...

AYHAN FIRAT (Devamla) — Okunan bir önergenin gerekçesi yoksa, bir sayın milletvekilinin, bu önerge hakkında bilgi istemek en tabiî hakkıdır.

Sayın Başkan, görüyorum ki, yönettiği oturum sonunda yorgun düşmüştür, bunu bütün samimiyetimle söylüyorum.

NİHAT AKPAK (Sakarya) — Sayın Başkan çok zinde.

AYHAN FIRAT (Devamla) — Çünkü, ben itiraz ettiğim noktayı iyi biliyorum.

Muhterem arkadaşlar, burada önergesini izah eden arkadaşım, Anavatanın ortadireğinden tuttu, her şeyi izah etmeye kalktığı halde, Sayın Başkan en

ufak bir müdahalede bulunmadı. Tutumu tamamen tarafgirdir, bunu arz ediyorum.

Eğer, deminki konuşmada, gürültüler arasında şahsıma yönelik herhangi bir küçültücü laf varsa, aynen Sayın Başkana iade ediyorum.

Sizlere saygılar sunuyorum. (SHP sıralarından alkışlar).

BAŞKAN — Efendim, benim ifade etmek istediğim şu; söz alma usulü İçtüzükte yazılıdır.

HÜSEYİN AVNİ GÜLER (İstanbul) — Fırsat vermiyorsunuz ki...

BAŞKAN — Müsaade buyurun efendim...

HÜSEYİN AVNİ GÜLER (İstanbul) — Hemen oylamaya geçiyorsunuz.

BAŞKAN — Efendim, müsaade buyurun, niçin konuşma fırsatını vermiyorsunuz?

Sayın arkadaşımız, önerge sahibi konuştuktan sonra, Başkanlıktan söz almadan, feveran ederek, «Biz açıklama yapma talebinden vazgeçiyoruz» diye beyanda bulundu.

Böyle bir beyanda bulunmaya, feveran etmeye, Başkanlıktan söz almadan böyle bir sözü sarf etmeye hakkı yoktur, onu ifade etmek istedim.

ABDURRAHMAN NECATİ KARA'A (Kütahya) — Ama, çok güzel izah etti.

BAŞKAN — Usulü vardır, adabı vardır, İçtüzükte hepsi yazılıdır.

Hükümet, önergeye niçin katılıp katılmadığını izah etsin diyoruz; Sayın Fırat, «izah edemez» diyor.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Gerek kalmadı diyorum.

BAŞKAN — Efendim, daha evvel de «izah edemez» diye itiraz ettiniz, münakaşamız o oldu.

AYHAN FIRAT (Malatya) — «Hükümet önergeyi izah etsin» dediniz, gerek kalmadı diyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hükümet izah etmek isterse, zatı âlinizin bu sözüyle, talebini geri mi alacak.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Tabiî, acele ediyorsunuz bir an önce çıksın diye.

BAŞKAN — Efendim, zatı âlinizin, Başkanlıktan izin almadan konuşma hakkınız yoktur.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Tamam Sayın Başkan.

BAŞKAN — Başkanlıktan izin alacaksınız, Başkanlık size söz verecek, ondan sonra konuşacaksınız.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Sayın Başkan, usul hakkında bir şey arz etmek istiyorum, müsaade ederseniz. Bir usulî hata yapıldığı zannındayım; bir açıklama yapmama izin veriniz.

BAŞKAN — Buyurun, yerinizden yapın efendim.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Efendim, bu önerge, «31.12.1985 tarihine kadar» diyor. Ola ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundan ve Cumhurbaşkanının onayından çıkıp, o tarihe kadar Resmî Gazetede bu kanun ilan edilemedi; o takdirde ne olacaktır efendim?

BAŞKAN — Efendim, önergeyi oyladık.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Efendim, Sayın Cumhurbaşkanının onayından geçecek, o tarihe kadar yayınlanamadı Resmî Gazetede, o zaman bu askıda kalıyor.

BAŞKAN — Efendim, oylanmış ve kabul edilmiş bir şey üzerinde bir münakaşa açılabilir mi Sayın Ağagil?

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Onun için, bir usulî hata var.

BAŞKAN — Efendim, birleşime 20 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 18.25

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 18.58

BAŞKAN — Başkanvekili Abdulhalim Aras

KÂTİP ÜYELER : Mehmet Üner (Kayseri), Arif Ağaoğlu (Adıyaman)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37 nci Birleşimin İkinci oturumunu açıyorum.

V. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1. — Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/716) (S. Sayısı : 357 ve 357'ye 1 inci Ek) (Devam)

BAŞKAN — Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının müzakeresine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve hükümet yerlerini aldılar.

Komisyonun, İçtüzüğün 88 ve 89 uncu maddelerine göre geri almış olduğu 130 ve 131 inci maddeler hakkındaki raporu Başkanlığımıza takdim edilmiştir. Raporları okutuyorum.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ağagil.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne göre, komisyonlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına niyabeten iş yaparlar. Bunların da, İçtüzüğün 27 nci maddesine göre toplantıya çağırmaları usulü bellidir. Ancak, orada bir ibare vardır, «Âcil olmayan hallerde» der; âcil hallerde nasıl olacağı hakkında bir sarahat yoktur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun huzurunda, komisyona soruyorum : Bu toplantının yapılacağına dair bizlere herhangi bir çağrı, davet vuku bulmuş mudur? Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunun üyesi miyiz değil miyiz?

Birleşime ara verilmeden evvel, komisyon sözcüsünün, yarım saat ara verilmesi talebi üzerine, Divana riyaset eden sayın başkanvekiline bu hususu söylediğim zaman, «cevap olarak «Benim bu mevzuda ne karar verdiğimi biliyor musunuz ki, -parantez açarak arz ediyorum, affınıza sığınarak; ibare aynen kendilerine aittir- doğmamış çocuğa don biçiyorsunuz» dediler; arkasından da, tokmağı vurup, «Yarım saat ara verdik» dediler.

İşte, muhterem milletvekilleri, hile-i şer'iye budur. Olay huzurunuza gelmiştir; şimdi de okutturacaklardır.

Bu komisyon toplantısının hukukî olup olmadığını yüksek takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla. (SHP sıralarından alkışlar)

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın Başkan söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim bu konuda arkadaşımız konuştu.

AYHAN FIRAT (Malatya) — İçtüzüğün müsaadesi vardır, efendim söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

AYHAN FIRAT (Malatya) — Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bu yasayı, aşağı yukarı on gündür yüce Mecliste müzakere etmekteyiz. Daha önce, geçen hafta, malumunuz olduğu üzere, yasa üzerinde burada tüm milletvekilleri, milletvekilliğinin verdiği hakkı kullanarak bu yasanın itiraz ettikleri maddelerini rahatlıkla söylediler.

Sizden istirham ediyorum: Geçen haftaki müzakerelerle, bu haftaki müzakereleri kıyas ediniz, istirham ediyorum ve hatanın nereden geldiğine lütfen karar veriniz.

HİLMİ NALBANTOĞLU (Erzurum) — Değiştiremezler ki...

AYHAN FIRAT (Devamla) — İstirham ediyorum... Burada, halkın seçip gönderdiği milletvekillerine karşı, bir Başkanın, hiç de hakkı olmayacak şekilde konuşma yapmasını yüce Meclis affedemez, affetmeye de hakkı yoktur. Bugün bu konuşma biz muhalefet milletvekillerine, yarın da bir başka milletvekiline olabilir. Yüce Meclis, bu gibi çıkışlara, Başkanlığın bu gibi tutumlarına muhakkak karşı gelmelidir.

Muhterem milletvekilleri, Sayın Başkanın tutumunu, biraz önce, saygıdeğer arkadaşım izah ettiler.

Sayın Başkan, burada, «Henüz karar verdim mi ki, bu konuda görüşme istiyorsunuz» dedi ve arkadan da, birleşimi yarım saat tatil ettiler.

Burada kararı size bırakıyoruz, Yüce Meclise bırakıyoruz; bu tutumun ne derece uygun olduğunun kararını yüce Meclise bırakıyoruz.

Şimdi maddeyi okuyorum, İçtüzüğün 27 nci maddesi :

«Komisyonların toplantıya çağrılması.

Komisyonlar kendi başkanlarınca toplantıya çağrılır.

Zorunluluk olmadıkça komisyon toplantısı için çağrı, en az iki gün önceden yapılır. Bu çağrıda komisyon başkanınca hazırlanan gündem de belirtilir. Ancak, komisyon gündemine hâkimdir.

Bu çağrı ve gündem komisyon üyelerine, Başbakanlığa, ilgili bakanlıklara ve parti gruplarına ve diğer ilgili komisyonların başkanlıklarına ve teklifleri gündemde yer alan kanun teklifi sahibi Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden ilk imza sahibine gönderilir; ayrıca ilân tahtasına asılır.»

Şimdi, sizden istirham ediyorum, hangisi yapılmıştır? (ANAP sıralarından «Zorunluluk var» sesleri) Nedir bunun zorunluluğu muhterem arkadaşlarım? İşte, görüyorsunuz, Meclisin ne hale geldiğini... (ANAP sıralarından «Ne hale gelmiş?» sesleri) Ne hale getirildiğini görüyorsunuz.

EYÜP AŞIK (Trabzon) — Çalışır hale gelmiş.

AYHAN FIRAT (Devamla) — Sayenizde ne hale geldiğini, Sayın Başkanın sayesinde ne hale geldiğini görüyorsunuz... (ANAP sıralarından gürültüler)

Hepinize saygılar sunarım. (SHP sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Erol Ağagil'e, müzakere yerinin burası olduğunu ifade ettim, yani, Sayın Ağagil'e, başta, komisyonun teklifi üzerine ne gibi bir muamele yapılacağı henüz kararlaştırılmadı; muamelenin cereyan edeceği sırada müzakeresini yaparız, kararını veririz, demiştim; benim ifade etmek istediğim odur.

Şimdi, komisyon, raporunu hazırladı, getirdi. Bu komisyonun raporu muvafık mıdır, değil midir; usul hakkında arkadaşlarımız konuşmalar yaptılar ve müzakeresi de bu suretle yapılıyor. Benim ifade etmek istediğim o; yeri burası, şu an.

Sayın arkadaşlarım, şimdi İçtüzüğün 37 nci maddesini okuyorum :

«Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir. Komisyona havale edilen evrak, komisyon başkanlığınca resen veya komisyon üyelerinden beşi tarafından yazıyla istenirse, bastırılarak komisyon üyelerine dağıtılır. Bu takdirde, söz konusu süre, dağıtım tarihinden itibaren başlar. Şimdi, asıl, konumuzu ilgilendiren ikinci fıkrayı okuyorum- Danışma Kurulunun tavsiyesi veya bir kanun tasarısı veya teklifinin tümünün veya belli hükümlerinin komisyona geri alınması veya geri verilmesi hallerinde, yukarıdaki fıkrada yazılı süre kaydına uyulmayabilir.» (ANAP sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

Şimdi, bu maddedeki sarahate göre, bugüne kadar teamül de böyledir ve nitekim bazı anlarda komisyon, komisyon odasında da toplanmaz, komisyon odasının arka tarafında -toplantı halindeyken de- bu türlü müzakereleri yaparlar, raporlarını takdim ederler, bu rapor müzakereye açılır. Usul budur; şu anda yaptığımız tatbikat da budur; dolayısıyla, tatbikatımızda bir usulsüzlük yoktur.

EROL AĞAGİL (Kırklareli) — Sayın Başkan, o zaman, bu çağrının nasıl yapıldığını komisyondan sorabilir misiniz; bu çağrı nasıl yapılmıştır efendim?

BAŞKAN — Efendim şimdi, Plan ve Bütçe Komisyonundan gelen raporu okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulun 37 nci Birleşiminde görüşülmekte olan 357 sıra sayılı «Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı»nın, 2380 sayılı, Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile ilgili değişikliklere ait «On birinci Bölüm» de yer alan komisyonumuz metninin 127 nci, Genel Kurulun 130 uncu maddesi, Genel Kurulda verilen ve komisyonumuzun katılmadığı bir değişiklik önergesinin kabulü üzerine İçtüzüğün 88 inci maddesi uyarınca geri alınmış; ayrıca, aynı maddeyle bağlantılı olan komisyonumuz metninin 128 inci, Genel Kurulun 131 inci maddesi İçtüzüğün 89 uncu maddesi uyarınca verilen önergelerle birlikte geri alınmış; maddelerin verilen önergelerle birlikte yeniden değerlendirilmesi sonucunda:

130 uncu madde üzerindeki önergeler komisyonumuzca da benimsenmekle birlikte, iki önerge arasındaki farklılığın giderilmesi amacıyla yeni bir metin hazırlanması zorunluluğu karşısında ve iki önergeyi de içerecek şekilde madde yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca, 131 inci madde üzerindeki önergeler gö-

rüşmeye açılmış ve Ordu Milletvekili Ali Mazhar Haznedar ve arkadaşlarınca verilen önerge komisyonumuzca benimsenmemiş, Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerge komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan Cengiz Tuncer	Başkanvekili Fahrettin Kurt
Kayseri Sözcü	Trabzon Kâtip Üye
Alaattin Fırat Muş	Kadir Demir Konya
Ahmet Akgün Albayrak Adana	Rıza Tekin Siirt
Hazım Kutay Ankara	Hakkı Artukarslan Bingöl
A. Şamil Kazokoğlu Bolu	İlhan Aşkın Bursa
M. Memduh Gökçen Bursa	Cafer Tayyar Sadıklar Çanakkale (İmzada bulunmadı)
Ünal Akkaya Çorum	İlhan Aras Erzurum
Togay Gemalmaz Erzurum	Yaşar Albayrak İstanbul
Mahmut Oltan Sungurlu Gümüşhane	İbrahim Fevzi Yaman Isparta
Halil Orhan Ergüder İstanbul	İbrahim Özbıyık Kayseri
Mehmet Budak Kırşehir	Saffet Sert Konya

Fehmi Memişoğlu
Rize
(İmzada bulunmadı)

BAŞKAN — 130 uncu maddeyi okutuyorum :

Madde 130. — 2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki % 10,30 ve % 2,30 nispetleri sırasıyla % 9,25 ve % 1,70, üçüncü fıkrasındaki % 8 nispet % 6, dördüncü fıkrasındaki % 2 nispet % 3, altıncı fıkrasındaki % 6 nispet % 2, sekizinci fıkrasındaki % 2 nispet % 1,4 olarak ve dokuzuncu fıkrası «genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının % 0,25'ine tekabül eden kısmı belediyelere, % 0,30'una tekabül eden kısmı İl Özel İdarelerine ait paylardan alınarak teşkil olunacak toplam % 0,55'lik kısmı İçişleri ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığı emrinde «Mahallî İdareler Fonu» olarak İller Bankasında açılacak bir hesapta toplanır. Onuncu fıkrası da «Bu fonun genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının 0,15'ine tekabül eden kısmı Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca belediyelerin imar uygulamalarında 0,40'ına (1986 yılında 0,30'una) tekabül eden kısmı da İçişleri Bakanlığınca mahallî idareler için kullanılır» şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?..

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Haznedar.

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; şimdi tekrar müzakeresine başladığımız madde, biraz evvel verilmiş olan bir önergenin kabulü ile, kanımca en doğru şekle girmişti; fakat şu anda görüyorum ki, hatta hatta şunu ifade edeyim, daha da kötü bir vaziyette, belediyelerin daha da aleyhine olarak huzurunuza getirilmiş bulunuyor. Niçin öyledir? Daha önceki konuşmamda arz etmiştim; temeli 1949'lara dayanan 5237 sayılı Kanunla getirilmiş olan bir sistem. O tarihte getirilen bu sisteme göre, belediyelere Gelir Vergisinin yüzde 5'i, Gümrük Vergisinin yüzde 15'i, Akaryakıt İstihsal Vergisinin yüzde 8'i, ve Tekel - evvelce safî hâsılatı diyorduk - İstihsal Vergisinin yüzde 2'si seviyesinde - bazı vergi gelirlerinden - belediyelere böyle bir pay ayrılması öngörülmüştü; fakat, geçmiş dönemlerde görüldü ki, belediyelere verilen bu pay - bilahara 1961 Anayasasıyla getirilen, aynı hüküm 1982 Anayasasında da vardır, 127 nci maddede - kendilerine verilmiş olan görevlerle mütenasip değildir.

Bir Malî Tevzi Kanunu çıkarılması yolunda devrin iktidarları, devrin başvekilleri ve hatta cumhurbaşkanları çeşitli ifadelerde ve temennilerde bulunmuşlardır; fakat bu kanun maalesef bir türlü istenilen şekilde getirilememiş ve istenilen şekilde çıkarılamamıştır. Ne zaman bir hamle yapıldı?.. 1981 yılının Şubat ayının 2 nci günü kabul edilen 2380 sayılı - ki, 12 Eylülden sonra Millî Güvenlik Konseyi tarafından kabul edilen ilk kanun olduğuna bir kere daha işaret etmek istiyorum; bu şeref onlara müyesser ol-

muştur - Kanun çıkarıldı. Orada, demin bahsettiğim vergiler bir tarafa itildi, sadece genel bütçe vergi gelirlerinin yüzde 5'i nispetinde belediyelere pay ayrılacağına ve ayrıca yüzde 1'i nispetinde de il özel idarelerine pay verileceğine dair bu kanun ısdar edildi. Fakat, gene görüldü ki, belediyelere ayrılan bu pay da, belediyelerin malî külfetleriyle mütenasip değildir. Aradan zaman geçti, seçimler yapıldı, yüce Meclisiniz seçildi, buraya geldi; yeni bir iktidar doğdu (Anavatan Partisi iktidarı) Sayın Başbakan - Teşekkür ediyorum - fevkalade iyi bir şekilde hadiseye eğildi ve çeşitli uyarıların da neticesinde, 3004 sayılı Kanun 1984 yılının Mayıs ayının 9 uncu günü yüce Meclisten çıktı. Ne idi o? Belediyelere ve il özel idarelerine verilmekte olan paylar, hakikaten, Türkiye imkânlarına göre, bütçe imkânlarına göre yeterli diyebileceğim seviyeye getirilmekte idi.

Şimdi ne oluyor? Aradan ancak - 1984'ün 5 inci ayı, 1985'in 12 nci ayı - tam birbuçuk yıl geçti; geri dönüş başladı. Niçin geri dönülüyor? Esbabı mucibe şu: Deniyor ki, «Emlak Vergisini belediyelere terk ediyoruz ve bu vergiyi belediyelere terk ettiğimize göre, terk ettiğimiz miktarda belediye gelirlerinden bir pay almak ve bunu tekrar Hazineye çevirmek...» Bu normaldir, mantıkîdir; «Binaenaleyh, payları bu yüzden azaltıyoruz» deniyor, işin esbabı mucibesi bu. Bu şekilde ifade edilmiyor; ama durumu çözümlediğiniz zaman, konu buraya geliyor.

Peki, o zaman soruyoruz: Acaba, o yüzde 10,30 şeklinde verdiğimiz payla, belediyelerin gelirleri yeterli olacak mı idi? Belediyelerin gelirleri yalnız genel bütçeden gelen gelirler değildir, başka yerlerden de gelirleri vardır. Acaba, bu payların toplamı, gerek belediyelerin, gerek il özel idarelerinin, kendilerine Anayasanın 127 nci maddesi gereğince verilmiş olan görevleri yapmaları için yeterli mi idi? Gelirler ne şekilde tecelli etmiş diye, 1979'dan beri gelen nispetleri size okudum; 1984'e geliyorsunuz, hatta 1985'e geliyorsunuz, hatta şunu da ilave edeyim, değil yalnız 3004 sayılı Kanun - biraz evvel kabul ettiğimiz Akaryakıt Tüketim Vergisinin Yüzde 6'dan Yüzde 9'a Çıkarılması Hakkındaki Kanunla da, belediyelere, oradan da bir pay ayrılmıştır; bunu da kattığınız takdirde - bitmedi, ilaveten 3030 sayılı Kanun var... Nedir o kanun: Büyükşehir belediyeleriyle ilgili bir kanun; orada gene çok güzel olarak onu da ifade edeyim, biz doğruya kesinlikle doğru diyoruz - hükümet, üstelik de Bakanlar Kurulu kararıyla, kendilerine verilen yetkiyle, evvelce yüzde 3 olan nispeti, yüzde 5'e çıkarmak suretiyle, büyükşehir belediyelerine ait il merkezinde tahsil edilen, genel bütçeye gelir teşkil eden tüm vergilerin yüzde 5'i nispetindeki bir payın o belediyelere verilmesine karar verildi. Fevkalade doğru ve yerinde bir karar... Bütün bu gelirleri de kattığınız takdirde dahi, bir de bakıyorsunuz ki, millî gelire göre belediyelere verilmekte olan bu pay yüzde 2'ler seviyesine ancak çıkabiliyor. Çünkü, 1979 senesinde yüzde 1,93 olan bu pay, seneler bu tarafa doğru geldikçe, 1983 senesinde yüzde 1,60'lara inebilmiştir. Şimdi yüzde 2 veya yüzde 2'nin belki biraz üzerinde tecelli edecek duruma gelmiş vaziyette. Hal böyle iken, biz geri dönüyoruz - biraz evvel de arz ettiğim gibi - «nispetleri azaltalım» diyoruz.

Nispetleri azaltırsanız, o zaman bu gelirlerin yeterli olması imkân ve ihtimali mevcut değildir. Nispetler azalır, Emlak Vergisi gelirse durum ne oluyor? Rakamsal olarak ifade edeyim...

Şimdi Emlak Vergisi Kanununun biraz evvel kabul ettiğimiz maddesine göre, Emlak Vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsili belediyelere bırakılıyor ve gene o kanunun bir maddesine göre, Bakanlar Kurulu bu verginin yüzde 40'ına kadar olan kısmını, 1986 senesi için, azaltma yetkisini haiz. Doğrudur, onu da söyleyeyim; çünkü, vatandaş bugünkü gelir seviyesiyle, o verginin altından kalkamaz. Arz etmiştim, takriben 100 milyar liralık bir ek külfet getiriyor idi. 100 milyar liradan yüzde 40'ını düşerseniz, geriye 60 milyar lira kalır.

Gene kanunun bir maddesine göre, «Belediyeler tahsil ettikleri bu verginin yüzde 15'ini il özel idarelerine verecektir.» 60 milyardan, 9 milyar düştüğünüz takdirde, geriye 51 milyar lira kalıyor. Nasıl kalıyor? Belediyeler bu vergilerin tümünü tahsil edebilirlerse, yani, biraz evvel kabul edilmiş olan bu madde ile, belediyeler, vergilerin tümünü hiç eksiksiz olarak tahsil edebilirlerse, ellerine 51 milyar lira para veriyoruz.

Şimdi bu kanunla ne yapıyoruz? Bu kanunla, belediyelere 1986 senesinde uygulanacak olan vergi nispetini yüzde 1 azaltıyoruz. Yüzde 1 ne idi? Genel bütçe vergi gelirlerinin yüzde 1'i. O nedir? Genel bütçe gelirleri, bütçe gerekçesinde 5 trilyon 750 milyar lira olarak gözüküyor. Bunun yüzde 1'i 57,5 milyar lira ediyor. Yani, belediyelere, 51 milyar liralık tahsil edilmesi fevkalade şüpheli bir gelir bırakırken, yüzde yüz kendi kasalarına girebilecek nitelikteki 57,5 milyar liralık bir gelirden kendilerini mah-

rum ediyor. 1 sene daha sonraya bakalım, 1987 senesine : 1987 senesinde, genel bütçe vergi gelirlerinin, bu seneki bütçede olduğu gibi, yüzde 55 - 56'larda değil, yüzde 40 seviyesinde arttığını kabul edersek, 8 trilyon lira seviyesine çıkıyor. 5 trilyon 750 milyar lirayı yüzde 40 artırırsanız, 8 trilyon 50 milyar eder. 1987 senesindeki durum ne oluyor? 1986 senesinde 1319 sayılı Kanunun Bakanlar Kuruluna vermiş olduğu bir yetkiye istinaden ve Bakanlar Kurulu kararıyla, bütün Emlak Vergisi mükellefleri yeniden beyanname vermeye davet edildi; ama bunu isterse Bakanlar Kurulu her yıl yapabilir, o yetkileri var; fakat ben tahmin ediyorum ve umuyorum ki, sayın Bakanlar Kurulu, 1987 senesinde de vatandaşları «Yeni beyanname verin» diye ikinci bir külfetin altına sokmayacaktır.

O halde, 1986'da hesap ettiğimiz 100 milyar liralık fazla vergi, 1987 senesi için de cari olacaktır; ama 1987 senesi için bu kanunda getirilen hüküm, sadece yüzde 20 nispetinde azaltma yapılacağını amir, yani tamamını toplarsak, 80 milyar liraya iniyor. Belediyeler 80 milyar liranın yüzde 15'ini il özel idarelerine verecek ve belediyelerin elinde 68 milyar lira para kalacak; yeni kanunda verilen imkânla, azaminin azamisi bu. Peki, 1987'de belediye paylarından ne kadar kesiyorsunuz? Yüzde 2. Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı ne kadardı? 8 trilyon. 8 trilyonun yüzde 2'si 160 milyar lira eder değerli arkadaşlarım... Belediyelerden 160 milyar lirayı alıyorsunuz, «68 milyar lirayla idare et» diyorsunuz. Bunun yetmesi kabil değildir.

Sayın Maliye Bakanı, belediye gelirlerinin diğer yan gelirlerle beraber artacağını söyledi. Ben sizlere artacak rakamları söylemiyorum; sadece eksilecek kısmını ifade ediyorum. Bu eksilme bir gerçek eksilmedir. Kesinlikle bu böyledir ve müteakip yıllarda da - ki, Emlak Vergisi beyannamesi dört yılda bir verilecektir - 1987'de böyle olduğu gibi, 1988'de, 1989'da da aynı şekilde bunlar devam edecek ve belediyeler bundan büyük zarar göreceklerdir.

Onun için dedik ki, «1986 yılı bütçesi sevk edilmiştir, onun üzerinde bir değişiklik yapmamız da kabil değildir - verilen önergelerin esasını anlatmak istiyorum - Bu nedenle, 1986 senesi için bu durum bu şekilde kalsın; ama 1987 yılında belediyeler bu kadar büyük bir gelirden mahrum edilmesin ve kendi hizmetleriyle, hiç değilse Batı seviyesi, Batı standardı ülkelerin yakınlarına doğru bizi götürsünler ve o standartlara yaklaşalım. Aksi takdirde kesinlikle bu seviyeye ulaşmamız mümkün olamayacaktır.

Arz eder saygılar sunarım. (MDP ve SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz efendim.

Başkaca söz isteyen var mı? Yok.

Komisyonun tanzim ettiği 130 uncu maddeyi yeniden okutup oylarınıza sunacağım :

«MADDE 130. — 2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki % 10,30 ve % 2,30 nispetleri sırasıyla % 9,25 ve % 1,70, üçüncü fıkrasındaki % 8 nispet % 6, dördüncü fıkrasındaki % 2 nispet % 3, altıncı fıkrasındaki % 6 nispet % 2, sekizinci fıkrasındaki % 2 nispet % 1,4 olarak ve dokuzuncu fıkrası «Genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının % 0,25'ine tekabül eden kısmı belediyelere, % 0,30'una tekabül eden kısmı il özel idarelerine ait paylardan alınarak teşkil olunacak toplam % 0,55'lik kısmı İçişleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı emrinde, «Mahallî İdareler Fonu» olarak İller Bankasında açılacak bir hesapta toplanır. Onuncu fıkrası da «Bu fonun genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının % 0,15'ine tekabül eden kısmı Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca belediyelerin imar uygulamalarında % 0,40'ına (1986 yılında % 0,30'una) tekabül eden kısmı da İçişleri Bakanlığınca mahallî idareler için kullanılır.»

Şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 130 uncu madde komisyondan geldiği şekliyle kabul edilmiştir.

131 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 131. — 2380 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 3. — 1 inci madde ile Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılması öngörülen payların, 1985 yılında % 2'lik, 1986 yılında % 2,30'luk kısmı İller Bankasında belediyeler fonu olarak ayrılmak üzere belediyeler için 1985 yılında % 8,15'i; 1986 yılında % 8,55'i ve il özel idareleri için 1985 yılında % 1,15; 1986 yılında % 1,20 olarak uygulanır.

«Mahallî İdareler Fonu» Genel Bütçe Vergi Gelirleri tahsilat toplamının 1985 yılında % 0,30'u; 1986 yılında (5/9'u belediyelere, 4/9'u il özel idarelerine ait paylardan olmak üzere) % 0,45'i; 1987 ve müteakip yıllarda % 0,55'i olarak oluşturulur.

BAŞKAN — Sayın Haznedar, madde üzerinde söz istemiştiniz buyurun efendim.

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Sayın Başkan, konuşacak bir şey kalmadı.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Başkanlığımıza verilmiş iki önerge var. Bu önergeler üzerinde arkadaşlarımız ısrar ediyorlar mı? Önergeleri işleme koyalım mı?

ALİ MAZHAR HAZNEDAR (Ordu) — Oylayalım Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hay hay efendim.

Önergeleri okutuyorum efendim :

131 inci maddesinin aşağıdaki tarzda değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ordu Milletvekili
Ali Mazhar Haznedar ve arkadaşları

Geçici Madde 3. — 1 inci madde ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılması öngörülen payların, 1985 yılı için vergi gelirleri tahsilatı toplamının yüzde 2'lik kısmı, 1986 yılı için yüzde 2,30'luk kısmı İller Bankasında Belediyeler Fonu olarak ayrılmak üzere, belediyeler için 1985 yılında yüzde 8,15, 1986 yılında yüzde 8,45 ve il özel idareleri için 1985 yılında yüzde 1,15, 1986 yılında yüzde 1,15 olarak uygulanır.

Mahallî İdareler Fonu genel bütçe vergi gelirleri toplamının 1985 yılında yüzde 0,30'u, 1986 yılında yüzde 0,30'u ve müteakip yıllarda yüzde 0,40'ı olarak oluşturulur.

BAŞKAN — Efendim, önergeye komisyon ve hükümet katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, kimin önergesi?

BAŞKAN — Dinlemediniz ki, sayın komisyon, niçin dinlemiyorsunuz? (SHP ve MDP sıralarından alkışlar)

Dinlemek mevkiindesiniz. Şahısların önergesine göre mi hareket edeceksiniz, yoksa komisyonun görüşüne göre mi hareket edeceksiniz?

Önergeyi yeniden okutuyorum :

131 inci maddesinin aşağıdaki tarzda değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Geçici Madde 3. — 1 inci madde ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılması öngörülen payların, 1985 yılı için vergi gelirleri tahsilatı toplamının yüzde 2'lik kısmı, 1986 yılı için yüzde 2,30'luk kısmı İller Bankasında Belediyeler Fonu olarak ayrılmak üzere belediyeler için 1985 yılında yüzde 8,15, 1986 yılında yüzde 8,45 ve il özel idareleri için 1985 yılında yüzde 1,15, 1986 yılında yüzde 1,15 olarak uygulanır.

Mahallî İdareler Fonu Genel Bütçe Vergi Gelirleri toplamının 1985 yılında yüzde 0,30'u, 1986 yılında yüzde 0,30'u ve müteakip yıllarda yüzde 0,40'ı olarak oluşturulur.

Ordu Milletvekili
Ali Mazhar Haznedar ve arkadaşları

BAŞKAN — Komisyon ve hükümet önergeye katılıyorlar mı?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Komisyon katılmıyor Sayın Başkan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Pertev Aşçıoğlu ve arkadaşlarının önergesi komisyon tarafından benimsenmiş. Israr ediyorlar mı efendim?..

PERTEV AŞÇIOĞLU (Zonguldak) — Önergemizi geri alıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önerge geri verilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 131 inci madde kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Yürürlük maddesine geçmeden önce, daha önce kabul ettiğimiz 130 uncu maddede, kâtip arkadaşımız okurken, «binde 15» rakamını «yüzde 15» olarak okumuştur; düzeltilmesi konusunda uyarıyorum.

BAŞKAN — O kısmı bir daha okutuyorum :

«Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının yüzde 0,15'ine tekabül eden kısmı»

BAŞKAN — Maddî hata bu şekilde düzeltilmiş oluyor.

144 üncü maddeyi okutuyorum :

Yürürlük

MADDE 144. — 1. Bu Kanunun Birinci Bölümünün araziye ait, asgarî ölçüde birim değer tespiti için yeniden kurulan Takdir Komisyonları ve arazi ile ilgili diğer hükümleri ve yoklamadan maksat ve yoklama memurlarına ilişkin hükümleri bu Kanunun yayımı tarihinde, arsalara ait asgarî ölçüde birim de-

ğer tespiti için yeniden kurulan Takdir Komisyonları ile ilgili hükümleri 1.3.1986 tarihinde,

2. Bu Kanunun Beşinci Bölümünün;

a) 96 ncı maddesiyle 492 sayılı Kanunun (8) sayılı tarifesine eklenen Telsiz Harçları'na ait hükümleri (Yıllık harçlara ait hükümleri hariç) 7.10.1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Bu Kanunla harç kapsamına alınan yıllık harçlara ilişkin hükümleri 1.1.1985 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

3. Bu Kanunun 97, 98, 106, 114, 117, 123, 129, 130, 131, 132, 136, 137 ve Geçici 2 ve 3 üncü madleri yayımı tarihinde,

4. Bu Kanunun 99, 125 ve 126 ncı maddeleri yayımını takip eden aybaşından itibaren,

5. Bu Kanunun Bakanlar Kuruluna ve Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki veren hükümleri 1.1.1986 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

6. Bu Kanunun diğer hükümleri 1.1.1986 tarihinde,

Yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

EYÜP AŞIK (Trabzon) — Sayın Başkan, soru sormak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun sorun Sayın Aşık.

EYÜP AŞIK (Trabzon) — Sayın bakanım...

BAŞKAN — Başkana hitap edeceksiniz; Başkan sorunuzu uygun bulursa bakana iletecek efendim.

Buyurun.

EYÜP AŞIK (Trabzon) — Sayın bakandan şu sorularımın cevaplarını açıklamasını arz ediyorum:

Halen takipte veya mahkemede olan vergi ihtilaflarından, 300 bin liranın altındaki alacakların, uzun süren mahkeme ve işlemler sonucu, devletin alacağının enflasyona karşı aşınmasını önlemek, dosya ve işlemleri azaltmak amacıyla ve miktarından anlaşılacağı üzere, küçük esnaf ve dar gelirlilere kısmî bir af mahiyeti taşıyan ve kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi istenen ek geçici 4 üncü madde ile;

1. Birden çok yıllara ait vergi borçlarının asıllarının toplamı mı, yoksa her biri mi 300 bin liranın altında olacak?

2. Birden çok vergi türü için - mesela Katma Değer Vergisi, Gelir ve Kurumlar Vergisi gibi - tarhiyat yapılmışsa, vergilerinin asılları mı, ayrı ayrı mı, yoksa toplamı mı 300 bin liranın altında olacak?

3. Kurum veya kuruluşun merkez ve şube ayrımı olması halinde, şubelerin ayrı mükellefiyetleri varsa, ayrı ayrı mı, birlikte mi olacak?

4. Vergi aslına bağlı olmayan cezalar, mesela özel usulsüzlük cezaları gibi cezalar, bundan istifade edebilecek mi?

5. Kanunun yayımı tarihinde tespit edilmiş, ancak mükellefe tebliğ edilmemişse faydalanabilecek mi?

Sayın Başkan son bir soru; bu maddeden yararlanmanın son sınırı 31.12.1985 olarak konulmuştur. Bu tarihe çok az bir zaman kala, diyelim ki bir hafta kala, kanunun yayınlanması halinde, dolayısıyla bu süre içerisinde yürürlüğe girmesi halinde, bu kanundan herkesin yararlanabilmesi için ne gibi tedbirler alınabilir, ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

BAŞKAN — Teşekkür ederiz.

Sayın bakan, Sayın Eyüp Aşık'ın yönelttiği bu 5 soruya cevaplarınızı rica ediyorum.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergi aslına bağlı olmayan cezalar ayrıca tahsil edilmeyecektir. Yani, bu önergeden murat, vergi aslını belli bir zamla ödeyen mükellefin cezasını ortadan kaldırmaktır. Dolayısıyla, vergi aslına bağlı olmayan cezalar ayrıca tahsil edilecektir.

Soru sahibi, «Birden fazla yıl olması halinde ne olacaktır?» buyurdu. Yılla tahdidi yok. Eğer bu kanunun yayımı tarihinde çeşitli yıllara yayılmış olarak 300 bin liraya kadar vergi borcu varsa, bunlar toplanacak ve bu istisnadan faydalanacak. Birkaç yılda birkaç değişik borcu olabilir; 100 bin, 50 bin, bir 100 bin daha, 300 bin lirayı tamamlamamıştır, değişik yıllara ait olan bu vergi borçları bu hükümden faydalanabilecektir.

31.12.1985 tarihine kadar tebliğ edilmiş olan cezalar, vergi asılları kanunda öngörüldüğü şekilde ödenirse tahsil edilmeyecektir. Yani, borcun esası ve yüzde 25 fazlası ödendiği takdirde cezalar otomatik olarak kalkacaktır.

Birden fazla vergi borcu varsa, bunların her biri bu istisnadan faydalanabilecektir.

Değerli arkadaşlar, tabiî zaman meselesi de var. Bu, kısa zamanda mükelleflere nasıl duyurulabilir? Bu kanun yürürlüğe geçer geçmez, biz bunu televizyon, radyo, basın yoluyla; bakanlığımızın bütün birimlerine teleksler ve faxlar çekmek suretiyle ve bu

haberi tekrar tekrar kamuoyuna duyurmak suretiyle işlerlik kazandırabiliriz.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim efendim.

Madde üzerinde verilmiş bir önerge vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan «Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı»nın yürürlüğe ilişkin 144 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Pertev Aşçıoğlu Zonguldak	Aycan Çakıroğulları Denizli
Mehmet Ali Doğuşlu Bingöl	Mehmet Özdemir Elazığ

Ahmet Doğru
Artvin

Yürürlük :

Madde 144. — 1. Bu Kanunun birinci bölümünün araziye ait, asgarî ölçüde birim değer tespiti için yeniden kurulan Takdir Komisyonları ve arazi ile ilgili diğer hükümleri ve yoklamadan maksat ve yoklama memurlarına ilişkin hükümleri bu kanunun yayımı tarihinde, arsalara ait, asgarî ölçüde birim değer tespiti için yeniden kurulan Takdir Komisyonları ile ilgili hükümleri 1.3.1986 tarihinde,

2. Bu Kanunun beşinci bölümünün, 96 ncı maddesiyle, 492 sayılı Kanunun (8) sayılı tarifesine eklenen Telsiz Harçlarına ait hükümleri, (Yıllık harçlara ait hükümleri hariç) 7.10.1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

3. Bu Kanunun, 107, 115, 119, 126, 132, 133, 134, 135 ve geçici 2, 3 ve 4 üncü maddeleri yayımı tarihinde

4. Bu Kanunun, Bakanlar Kuruluna ve Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki veren hükümleri 1.1.1986 tarihinden geçerli olmak üzere, yayımı tarihinde,

5. Bu Kanunun diğer hükümleri 1.1.1986 tarihinde yürürlüğe girer.

Gerekçe :

Bu kanunla harç kapsamına alınan tüm işlem ve belgelerle ilgili yıllık harçlara dair hüküm ile Damga Vergisi ve Değerli Kâğıtlara ait hükümlerin 1985 Malî Yılının sonuna gelinmesi sebebiyle 1.1.1986 tarihinden itibaren yürürlüğe konulması düşünüldüğünden, ayrıca kanunun görüşülmesi sırasında bazı maddelerin numaraları değişmiş bulunduğundan bu değişikliğe gerek görülmüştür.

BAŞKAN — Önergeye komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hükümet?..

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeye komisyon katılmıyor; hükümet katılıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

144 üncü maddeyi, kabul edilen önerge ile birlikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

145 inci maddeyi okutuyorum :

Yürütme

MADDE 145. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

EYÜP AŞIK (Trabzon) — Sayın Başkan, sayın bakan söz istiyor.

BAŞKAN — Efendim, oylamadan sonra söz vereceğim.

Kanunun başlığı ile ilgili bir önerge vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan bazı vergi kanunlarında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısının adının, bu tasarı ile değişiklikler yapılan ve bazı hükümler eklenen kanunların adları ile kanun numaralarını da belirtmek suretiyle aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Togay Isparta	Nihat Türker Afyonkarahisar
Ali Topçuoğlu Kahramanmaraş	Fahir Sabuniş Bursa
İsmail Saruhan Ankara	Kemal İğrek Bursa

213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 2978 sayılı Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanun, 492 sayılı Harçlar Kanunu, 488 sayılı Dam-

ga Vergisi Kanunu, 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, 3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu, 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun, ile 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununda Değişiklikler Yapılması ve Bu Kanunlara Bazı Hükümler Eklenmesi ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki 1 Sayılı Cetvele Yeni Kadrolar Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı.

Gerekçe :

Kanunun adı ile içeriği ve kapsamının açıkça belli olması bakımından belirtilen şekilde adının değiştirilmesinin uygun olacağı düşünülmüştür.

BAŞKAN — Önergeye komisyon ve hükümet katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Komisyon katılamıyor Sayın Başkan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiş ve kanunun başlığı önerge istikametinde düzeltilmiştir.

Oyunun rengini belli etmek üzere iki milletvekili arkadaşımız söz istemişlerdir; Sayın Salim Erel aleyhte konuşmak istedi; Sayın İlhan Aşkın, lehte veya aleyhte konuşmak istediğini bildirmemiştir.

Sayın İlhan Aşkın, lehte mi, aleyhte mi konuşacaksınız?

İLHAN AŞKIN (Bursa) — Lehte.

BAŞKAN — Sayın Salim Erel?.. Yok.

Buyurun Sayın İlhan Aşkın.

İLHAN AŞKIN (Bursa) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; kanun tasarısı üzerindeki uzun süren çalışmalardan sonra sizleri çok fazla meşgul etmek istemiyorum; ancak, önemli gördüğüm birkaç cümleyle sizlere hitap etmekten de kendimi alamadım; öncelikle, affınızı dilemek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, birçok ilim adamı ve maliyeciyle, ekonomistin ortak görüşü, hatta politikacıların da ortak görüşü, devletlerin gücü, hazinelerinin zenginliği ile ölçülmektedir; hele günümüz dünyasında bu apaçık ortadadır. Hazineleri güçlü olan devletler, masa başında da, müzakereler sırasında da, devletlerarası münasebetlerde de güçlülüğünü peşinen ortaya koymaktadırlar. Bu bakımdan, Türkiye Hazinesinin de mutlaka güçlendirilmesine zaruret vardır. Hükümetimiz de bu konuda önemli bir adım atmış, önemli bir tasarıyı gündeme getirmiş ve yüce Meclisin huzuruna getirmiştir. Uzun müzakereler ve verilen önergelerle, bazı vergi kanunlarında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısının son safhası olan oylama safhasına gelinmiştir.

Burada bir iki örnek vermek istiyorum. Öncelikle, sayın hocamız Memduh Yaşa'nın da, kitabında belirttiği bir hususun iki cümlesini müsaadenizle tekrar okumak istiyorum : «İdarenin etkinliğini artıracak tedbirlerin zaruretine iştirak etmek isteriz. Vergi uygulamalarımızda bozuklukların önemli kısmı, idarenin yeterli ve etkin olmamasından doğmuştur.» Demek ki, sayın hocamız da bu vergi tasarısına, birkaç yıl önce yazdığı kitabında zaruret olduğunu ifade edip belirtmiştir.

Diğer taraftan, sayın üstadımız Vural Arıkan'ın, eski kanunlara değinen sözlerinden esinlenerek ben de bir araştırma yaptım ve Vergi Usul Kanununa yeni giren Yeminli Malî Müşavirler müessesesinin 1934 yılında, Büyük Atatürkümüzün de idarede bulunduğu bir devrede 2395 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde yer aldığını gördüm. 1934 tarihli 2395 sayılı Kazanç Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde aynen «Yeminli Hesap Mütehassısları» yer almıştır. Burada aynen şöyle denmektedir, (Bir cümle ile ifade edeceğim) «Madde 40. — Maliye Vekaletinin tensip edeceği şehirlerde Kazanç Vergisi beyannamelerinin tetkikiyle iştigal etmek üzere Yeminli Hesap Mütehassısları kullanılır.»

Değerli arkadaşlarım, böylesine güzel çalışmalardan sonra, memleketimizin Hazinesini gerçekten, güçlendireceğine inandığımız bazı vergi kanunlarında değişiklik yapan bu tasarının da inşallah kanunlaşarak yüce memleketimize ve milletimize hayırlı sonuçlar getireceğine inanmaktayım. Bu sebeple oyumu olumlu olarak kullanacağımı, kabul oyu vereceğimi yüksek huzurlarınızda ifade etmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Kanun tasarısının tümü üzerindeki müzakereler tamamlanmış bulunmaktadır.

Kanun tasarısının oylaması açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın, kupaların sıralar arasında dolaştırılmak suretiyle yapılmasını oylarınıza sunuyorum :

Kabul edenler... Etmeyenler... Açık oylama, kupalar, sıralar arasında dolaştırılmak suretiyle yapılacaktır.

Oy pusulası yanında bulunmayan arkadaşlar beyaz bir kâğıda ismini, seçim bölgesini yazmak suretiyle imzalayarak oy kullanabilirler.

Sayın bakan, kanun tasarısının kabulü halinde, teşekkür için konuşma yapmak üzere Başkanlığımıza müracaat etmiştir.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN — Kanun tasarısının oylamasının tasnifinin sonuna kadar sürenin uzatılmasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oyunu kullanmayan arkadaşımız var mı? Yok.

Oylama işlemi sona ermiştir; kupalar kaldırılsın.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN — Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının oylamasına 335 milletvekili katılmış; 183 kabul, 144 ret, 7 çekimser, 1 geçersiz oy kullanılmıştır.

Bu itibarla tasarı kanunlaşmıştır. (ANAP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE VE GÜMRÜK BAKANI AHMET KURTCEBE ALPTEMOÇİN (Bursa) — Sayın Başkanım, yüce heyete teşekkür edecektim; ancak, müsaade ederseniz yarınki oturumda gündem dışı bir konuşma yapıp, teşekkürlerimi yüce heyete öyle arz edeceğim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Çalışma süremiz dolmuş bulunduğundan, gündemdeki konuları sırasıyla görüşmek için, 5 Aralık 1985 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 20.06

VI. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, görevli veya davetli olarak yurt dışına giden milletvekillerinin dil bilgilerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Necmettin Karaduman'ın yazılı cevabı (7/709)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başkanlığınızca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

Hilmi Nalbantoğlu
Erzurum

Soru 1. Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarına seçilip de ya görevi gereği yahut davet edilmek suretiyle yurt dışına giden parlamenterlerden lisan bilmeyenler var mıdır?

Soru 2. Ayrıca Uluslararası AET, Avrupa Parlamentolar Birliği, ..., gibi kuruluşlara seçilipte 1.9.1985'e kadar kuruluşların toplantılarına katılmış olan parlamenterlerden lisan bilmeyenler var mıdır?

Soru 3. Bu iki soru gereği lisan bilmeyen ve fakat bu komisyon ve kuruluşların toplantılarına katılan parlamenterlerin isimleri nedir?

T. C.
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Genel Sekreterliği
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı
Kan. Kar. Md.
Sayı : 7/709-4556/17694

4.12.1985

Sayın Hilmi Nalbantoğlu
Erzurum Milletvekili

İlgi : Görevli veya davetli olarak yurt dışına giden milletvekillerinin yabancı dil bilgilerine ilişkin, 17.10.1985 tarihli yazılı soru önergeniz.

İlgide belirtilen önergenizde yer alan sorulara, aşağıda sırasıyla cevap verilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Necmettin Karaduman
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Cevap 1. Yasama Meclisleri Dış Münasebetlerinin Düzenlenmesi Hakkında 378 numaralı Kanun ile Yasama Meclislerinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik gereğince; resmî ziyaretler nedeniyle yabancı ülkelere gidecek heyet temsilcileri ile dostluk grupları temsilcileri için yabancı dil bilme koşulu aranmamaktadır.

Cevap 2. ve 3. Yasama Meclisleri Dış Münasebetlerinin Düzenlenmesi Hakkında 378 numaralı Kanunun 6 ncı ve Yasama Meclislerinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmeliğin 13 üncü maddeleri uyarınca; Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi ve benzeri kurullar ile milletlerarası kongre ve konferanslara Türkiye Büyük Millet Meclisinden seçilecek üyelerin Fransızca, İngilizce veya katılacakları kurul ve toplantılarda kullanılacak dillerden birini iyi bilmeleri gerekmektedir.

Uygulamada, yukarıda belirtilen Kanun ve Yönetmeliğe göre aday tespiti yapılırken söz konusu esasın gözönünde bulundurulması siyasî parti gruplarından istenmekte ve siyasî parti grupları da, kendilerine düşen üyelikleri bu doğrultuda seçerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirmektedirler. Siyasî parti grubu mensubu olmayan milletvekilleri ise doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına müracaat etmektedirler. Yapılan müracaatlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca incelendikten sonra, uygun nitelikteki adaylar Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun bilgisine sunulmak suretiyle seçimleri yapılmaktadır.

2. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, 1 Ocak - 1 Eylül 1985 tarihleri arasında yabancı ülkelere görevli giden milletvekillerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Necmettin Karaduman'ın yazılı cevabı (7/711)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başkanlığınız tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ve rica ederim.

Saygılarımla

Hilmi Nalbantoğlu
Erzurum

Soru 1. 1 Ocak 1985 ile 1.9.1985 tarihi arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarına seçilenlerden ve ayrıca AET, Avrupa Parlamentolar Birliği, ..., gibi görevlere seçilmiş parlamenterler gerek komisyondaki görevi gereği gerekse söze konu kuruluşlardaki görevleri gereği hangi parlamenterler

hangi ülke ve yerlere hangi tarihler arasında gidip dönmüşlerdir?

Soru 2. Bu parlamenterlere ödenen yolluklar ayrı ayrı gösterilmek suretiyle ne kadar olmuştur?

Soru 3. Bu komisyon ve kuruluşların toplantılarına gidip dönen parlamenterlerden geldiklerinde hangileri gittikleri yerlerde görevleri gereği gösterdikleri çabalar (faaliyetler) hakkında Meclisimizde bilgi vermişlerdir? veya herhangi makama bir rapor sunmuşlardır?

Soru 4. Olanaklı ise Meclisimizde verdikleri bilgilerin tutanak dönem tarih ve sayısının bildirilmesini? Eğer rapor vermiş iseler bu raporların birer fotokopisinin gönderilmesini arz ederim.

T. C.
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Genel Sekreterliği 4.12.1985
Kanunlar ve Kararlar Dairesi
Başkanlığı
Kan. Kar. Md.
Sayı : 7/711-4558/17696

Sayın Hilmi Nalbantoğlu Erzurum Milletvekili

İlgi : 1 Ocak - 1 Eylül 1985 tarihleri arasında yabancı ülkelere görevle giden milletvekillerine ilişkin, 17. 10. 1985 tarihli yazılı soru önergeniz.

İlgi önergenizde yer alan sorulara, aşağıda sırasıyla cevap verilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Necmettin Karaduman
Türkiye Büyük Millet
Meclisi Başkanı

Cevap 1 ve 2. Türkiye AET Karma Parlamento Komisyonu, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türk Grubu, Kuzey Atlantik Assamblesi Türk Grubu ve Parlamentolararası Birliği Türk Grubu'nda görev alan ve 1 Ocak 1985 ile 1 Eylül 1985 tarihleri arasında görevleri gereği yurt dışına giden milletvekillerinin isimleri ile bu milletvekillerine ödenen yolluklar ilişik listede ayrı ayrı gösterilmiştir.

Cevap 3. 378 numaralı Yasama Meclisleri Dış Münasebetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 7 nci ve Yasama Meclislerinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmeliğin 15 inci maddeleri gereğince; milletlerarası kuruluşların toplantılarına katılan heyetlerin başkanları, heyetlerinin faaliyetleri hakkında hazırladıkları raporları, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmaktadırlar.

Ayrıca, Milletlerarası kuruluşlarda Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil eden grupların başkanları zaman zaman Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna gündem dışı konuşmalarla bilgi vermektedirler.

Cevap 4. Yukarıda belirtilen Kanun ve Yönetmelik hükümleri gereğince, milletlerarası kuruluşların toplantılarına katılan heyetlerin başkanlarınca verilmiş olan raporların adet ve hacimlerinin çokluğu nedeniyle suretlerinin gönderilmesi mümkün olamamıştır. Ancak, sözkonusu raporların Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığında tetkiki mümkündür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna bilgi vermek amacıyla yapılan konuşmaları içeren Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanak dergilerinin tarih ve birleşim numaraları aşağıda belirtilmiştir.

Konuşmayı yapan milletvekili	Konuşma konusu	T.B.M.M. Tutanak Dergisinin Tarihi	Birleşim Numarası
1. Aycan Çakıroğulları (Denizli Milletvekili)	Türkiye AET İlişkileri.	27.2.1985	66
2. Aycan Çakıroğulları (Denizli Milletvekili)	Türkiye - AET ilişkilerindeki son durum	10.4.1985	84
3. Hüseyin Barlas Doğu (Ankara Milletvekili)	73 üncü Parlamentolar Arası Birlik Toplantısındaki çalışmalar ve sonuçları.	11.4.1985	85

1.1.1985 - 1.9.1985 Tarihleri Arası Yurt Dışına Görevli Giden Milletvekili ve Gittikleri Ülkeler İle Ödenen Harcırah Miktarlarını Gösterir Liste

Adı ve Soyadı	Seçim Bölgesi	Görev Yeri	Avans Tutarı	Mahsup Tutarı	Gidiş Tarihi	Dönüş Tarihi
Cahit Karakaş	Zonguldak	Paris	—	993 676	9.1.1985	15.1.1985
Kâmran İnan	Bitlis	Strasbourg	—	965 886	27.1.1985	2.2.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
Hayrettin Ozansoy	Diyarbakır	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
Aydın Güven Gürkan	Antalya	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
Paşa Sarıoğlu	Ağrı	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
Cahit Karakaş	Zonguldak	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
İhsan Tombuş	Çorum	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
Leyla Yeniay Köseoğlu	İstanbul	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
Bülent Akarcalı	İstanbul	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
Memduh Gökçen	Bursa	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
İsmet Özarslan	Amasya	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
Fethi Çelikbaş	Burdur	»	—	1 049 357	27.1.1985	2.2.1985
Ogan Soysal	Ankara	Paris	—	888 736	17.2.1985	20.2.1985
Fahir Sabuniş	Bursa	»	—	888 736	17.2.1985	20.2.1985
Emin Alpkaya	Niğde	Brüksel	—	801 836	13.2.1985	16.2.1985
İsmail Şengün	Denizli	»	—	801 836	13.2.1985	16.2.1985
Erol Ağagil	Kırklareli	»	—	801 836	13.2.1985	16.2.1985
İhsan Tombuş	Çorum	Paris	—	1 089 718	9.1.1985	18.1.1985
Paşa Sarıoğlu	Ağrı	»	—	852 511	16.1.1985	18.1.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas	»	—	888 710	13.1.1985	16.1.1985
İsmet Özarslan	Amasya	»	—	889 364	14.1.1985	17.1.1985
Leyla Yeniay Köseoğlu	İstanbul	»	—	853 719	15.1.1985	17.1.1985
Fethi Çelikbaş	Burdur	»	—	888 710	16.1.1985	19.1.1985
Kâmran İnan	Bitlis	»	—	921 851	15.1.1985	19.1.1985
Bülent Akarcalı	İstanbul	»	—	830 523	3.1.1985	5.1.1985
Paşa Sarıoğlu	Ağrı	»	—	853 627	8.1.1985	10.1.1985
Kemal Gökçora	Bursa	Strasbourg-Roma	—	1 183 389	12.1.1985	21.2.1985
Hikmet Biçentürk	İçel	» »	—	1 183 389	12.1.1985	21.2.1985
Nevzat Yağcı	Elazığ	» »	—	1 183 389	12.1.1985	21.2.1985

Adı ve Soyadı	Seçim Bölgesi	Görev Yeri	Avans Tutarı	Mahsup Tutarı	Gidiş Tarihi	Dönüş Tarihi
Halil Şıvgın	Ankara	Strasbourg-Roma	—	1 181 572	12.1.1985	21.2.1985
Cengiz Tuncer	Kayseri	» »	—	1 183 389	12.1.1985	21.2.1985
Mükerrem Hiç	Yozgat	» »	—	1 183 389	12.1.1985	21.2.1985
Nuri Üzel	Eskişehir	» »	—	1 183 389	12.1.1985	21.2.1985
Aycan Çakıroğulları	Denizli	» »	—	1 181 602	12.1.1985	21.2.1985
Bahri Karakeçili	Urfa	» »	—	1 183 389	12.1.1985	21.2.1985
İbrahim Ural	İstanbul	Brüksel	—	801 836	13.2.1985	16.2.1985
Leyla Yeniay Köseoğlu	İstanbul	Paris	—	853 906	17.2.1985	19.2.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas	»	—	889 797	3.3.1985	6.3.1985
İsmet Özarslan	Amasya	»	—	854 727	4.3.1985	6.3.1985
Cahit Karakaş	Zonguldak	»	—	855 044	3.3.1985	5.3.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas	»	—	859 954	20.3.1985	22.3.1985
İhsan Tombuş	Çorum	»	—	896 845	13.3.1985	16.3.1985
Leyla Yeniay Köseoğlu	İstanbul	»	—	858 217	13.3.1985	15.3.1985
A. Kemal Aydar	Ankara	Londra	—	1 069 631	11.3.1985	16.3.1985
Mekin Sarıoğlu	Manisa	»	—	1 069 631	11.3.1985	16.3.1985
		TOPLAM	—	**45 410 687**		

Adı ve Soyadı	Seçim Bölgesi	Görev Yeri	Avans Tutarı	Mahsup Tutarı	Gidiş Tarihi	Dönüş Tarihi
Nevzat Yağcı	Elâzığ	Londra	—	1 069 631	11.3.1985	16.3.1985
Fethi Çelikbaş	Burdur	Paris	—	966 018	18.3.1985	23.3.1985
İsmet Özarslan	Amasya	»	—	859 930	13.3.1985	15.3.1985
Paşa Sarıoğlu	Ağrı	»	—	894 518	13.3.1985	16.3.1985
Bülent Akarcalı	İstanbul	»	—	968 235	17.3.1985	22.3.1985
İsmet Tavgaç	Bursa	Londra	—	1 069 631	11.3.1985	16.3.1985
Kâmran İnan	Bitlis	Paris	—	996 870	18.3.1985	23.3.1985
Nuri Üzel	Eskişehir	Strasbourg-Bonn	—	1 343 651	11.3.1985	20.3.1985
Ali Tanrıyar	İstanbul	» »	—	1 343 651	11.3.1985	20.3.1985
Aycan Çakıroğulları	Denizli	» »	—	1 025 160	11.3.1985	20.3.1985
Enver Özcan	Tokat	» »	—	1 025 160	11.3.1985	20.3.1985
Reşit Ülker	İstanbul	» »	—	1 025 160	11.3.1985	20.3.1985
Orhan Ergüder	İstanbul	» »	—	1 343 651	11.3.1985	20.3.1985
Mustafa Taşar	Gaziantep	» »	—	1 025 160	11.3.1985	20.3.1985
Cengiz Tuncer	Kayseri	» »	—	1 025 160	11.3.1985	20.3.1985
Mükerrem Hiç	Yozgat	» »	—	1 025 160	11.3.1985	20.3.1985
Akgün Albayrak	Adana	Toga	—	3 019 768	24.3.1985	3.4.1985
Abdürrezak Ceylan	Siirt	»	—	3 019 768	24.3.1985	3.4.1985
H. Barlas Doğu	Ankara	»	—	3 019 768	24.3.1985	3.4.1985
Hüseyin Aydemir	İzmir	»	—	3 014 681	24.3.1985	3.4.1985
Şevki Taştan	Sivas	»	—	3 019 768	24.3.1985	3.4.1985
Fahrettin Kurt	Trabzon	»	—	3 019 768	24.3.1985	3.4.1985
Adnan Tuktun	Amasya	»	—	3 019 768	24.3.1985	3.4.1985
O. Şeref Bozkurt	Çanakkale	»	—	3 014 771	24.3.1985	3.4.1985
Bülent Akarcalı	İstanbul	Paris	—	807 363	27.3.1985	29.3.1985
Erol Ağagil	Kırklareli	Azor Adaları Lizbon	—	1 285 318	27.3.1985	1.4.1985
Ferruh İlter	İstanbul	»	—	1 285 318	27.3.1985	1.4.1985
Fahir Sabuniş	Bursa	Brüksel	—	859 582	16.4.1985	20.4.1985
İsmail Şengün	Denizli	»	—	858 953	16.4.1985	20.4.1985
Paşa Sarıoğlu	Ağrı	Paris	—	865 178	28.3.1985	30.3.1985
İhsan Tombuş	Çorum	»	—	865 178	28.3.1985	30.3.1985

Adı ve Soyadı	Seçim Bölgesi	Görev Yeri	Avans Tutarı	Mahsup Tutarı	Gidiş Tarihi	Dönüş Tarihi
Orhan Ergüder	İstanbul	Strasbourg-Amsterdam	—	1 152 779	16.4.1985	24.4.1985
Nuri Üzel	Eskişehir	Strasbourg-Brüksel	—	1 125 614	16.4.1985	22.4.1985
Ali Tanrıyar	İstanbul	Strasbourg-Londra	—	1 212 243	16.4.1985	24.4.1985
Fethi Çelikbaş	Burdur	Strasbourg	—	1 254 375	24.4.1985	27.4.1985
Aycan Çakıroğulları	Denizli	Strasbourg-Londra	—	1 212 243	16.4.1985	24.4.1985
İhsan Gürbüz	Hatay	» »	—	1 212 243	16.4.1985	24.4.1985
Fevzi Fırat	Zonguldak	» »	—	1 212 243	16.4.1985	24.4.1985
Kemal Gökçora	Bursa	» »	—	1 152 779	16.4.1985	24.4.1985
Şükrü Yürür	Ordu	» »	—	1 212 243	16.4.1985	24.4.1985
Cengiz Tuncer	Çankırı	» »	—	1 212 243	16.4.1985	24.4.1985
Enver Özcan	Tokat	Strasbourg-Amsterdam	—	1 152 779	16.4.1985	22.4.1985
Süha Tanık	İzmir	» »	—	1 152 779	16.4.1985	22.4.1985
Mükerrem Hiç	Yozgat	» »	—	1 152 779	16.4.1985	22.4.1985
Hikmet Bicentürk	İçel	Strasbourg-Brüksel	—	1 125 614	16.4.1985	22.4.1985
Bahri Karakeçili	Urfa	» »	—	1 125 614	16.4.1985	22.4.1985
		TOPLAM	—	**65 650 266**		

Adı ve Soyadı	Seçim Bölgesi	Görev Yeri	Avans Tutarı	Mahsup Tutarı	Gidiş Tarihi	Dönüş Tarihi
Nevzat Yağcı	Elâzığ	Strasbourg-Brüksel	—	1 125 614	16.4.1985	22.4.1985
Mustafa Taşar	Gaziantep	» »	—	1 125 614	16.4.1985	22.4.1985
Kâmran İnan	Bitlis	Paris-Strasbourg	—	491 224	17.4.1985	27.4.1985
Reşit Ülker	İstanbul	Strasbourg-Brüksel	—	1 125 614	16.4.1985	22.4.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas	Paris	—	914 212	14.4.1985	16.4.1985
Cahit Karakaş	Zonguldak	»	—	914 150	14.4.1985	16.4.1985
İsmet Özarslan	Amasya	Strasbourg	—	1 256 818	21.4.1985	27.4.1985
Leyla Yeniay Köseoğlu	İstanbul	»	—	1 256 818	21.4.1985	27.4.1985
Cahit Karakaş	Zonguldak	»	—	1 256 818	21.4.1985	27.4.1985
Muhlis Arıkan	Samsun	»	—	1 256 818	21.4.1985	27.4.1985
Hüseyin Şen	Artvin	»	—	1 256 818	21.4.1985	27.4.1985
İsmet Ergül	Kırşehir	»	—	1 256 818	21.4.1985	27.4.1985
Aziz Kaygısız	Kars	»	—	1 256 818	21.4.1985	27.4.1985
Tülay Öney	İstanbul	»	—	1 256 818	21.4.1985	27.4.1985
Halûk Bayülken	Antalya	»	—	904 560	21.4.1985	27.4.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas	Toplu Konut Fonu Karşılığı	—	50 475	(Davet üzerine gitti yevmiye verilmedi)	
Paşa Sarıoğlu	Ağrı	Strasbourg	—	1 256 818	21.4.1985	27.4.1985
Fethi Çelikbaş	Burdur	»	—	1 254 995	21.4.1985	27.4.1985
Yavuz Köymen	Giresun	Roma-Paris-Bonn	—	1 450 079	1.5.1985	15.5.1985
Hilmi Biçer	Sinop	» » »	—	1 450 079	1.5.1985	15.5.1985
Ahmet Yılmaz	Giresun	» » »	—	1 450 079	1.5.1985	15.5.1985
Orhan Ergüder	İstanbul	Strasbourg	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Ali Tanrıyar	İstanbul	»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Kemal Gökçora	Bursa	»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Enver Özcan	Tokat	»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Nuri Üzel	Eskişehir	»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Halil Şıvgın	Ankara	»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985

Adı ve Soyadı	Seçim Bölgesi		Görev Yeri	Avans Tutarı	Mahsup Tutarı	Gidiş Tarihi	Dönüş Tarihi
Kâmran İnan	Bitlis		Paris	—	1 747 000	19.5.1985	25.5.1985
İsmet Özarslan	Amasya		Dublin	—	1 223 213	13.5.1985	18.5.1985
M. Vasıf Yücel	Zonguldak		Paris	—	923 357	2.6.1985	4.6.1985
Cahit Karakaş	Zonguldak		»	—	923 357	2.6.1985	4.6.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas		»	—	967 161	2.6.1985	5.6.1985
İsmet Özarslan	Amasya		»	—	965 726	2.6.1985	5.6.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas		»	—	919 286	13.5.1985	15.5.1985
Leyla Yeniay Köseoğlu	İstanbul		Dublin	—	1 223 213	13.5.1985	18.5.1985
Paşa Sarıoğlu	Ağrı		Roma	—	757 740	28.5.1985	1.6.1985
Tülay Öney	İstanbul		Lozan	—	822 350	28.5.1985	1.6.1985
M. Kemal Şentürk	İstanbul	(X)	Rusya	—	750 051	20.5.1985	29.5.1985
A. İhsan Elgin	İçel	(X)	»	—	748 674	20.5.1985	29.5.1985
Altınok Esen	Konya	(X)	»	—	748 674	20.5.1985	29.5.1985
Necat Tunçsiper	Balıkesir	(X)	»	—	748 674	20.5.1985	29.5.1985
Ünal Yaşar	Gaziantep	(X)	»	—	749 986	20.5.1985	29.5.1985
Bilal Şişman	İstanbul	(X)	»	—	755 053	20.5.1985	29.5.1985
Necmettin Karaduman	Trabzon	(X)	»	—	911 940	20.5.1985	29.5.1985
Abdurrahman Demirtaş	Hatay		Lozan	—	852 405	28.5.1985	1.6.1985
Nevzat Yağcı	Elâzığ		Strasbourg	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Cengiz Tuncer	Çankırı		»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Hikmet Biçentürk	İçel		»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Mustafa Taşar	Gaziantep		»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Süha Tanık	İzmir		»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
İhsan Gürbüz	Hatay		»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Fevzi Fırat	Zonguldak		»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Bahri Karakeçili	Urfa		»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Mükerrem Hiç	Yozgat		»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Reşit Ülker	İstanbul		»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
			TOPLAM	—	**57 389 981**		

Adı ve Soyadı	Seçim Bölgesi	Görev Yeri	Avans Tutarı	Mahsup Tutarı	Gidiş Tarihi	Dönüş Tarihi
Aycan Çakıroğulları	Denizli	Strasbourg	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
Şükrü Yürür	Ordu	»	—	1 067 754	10.6.1985	14.6.1985
D. Fikri Sağlar	İçel	Roma-Par.-Lond.	—	1 450 079	1.5.1985	15.5.1985
Kâmran İnan	Bitlis	Hamburg	—	1 005 130	31.6.1985	14.7.1985
Cahit Karakaş	Zonguldak	»	—	988 634	30.6.1985	5.7.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas	»	—	1 186 114	30.6.1985	6.7.1985
Hüseyin Şen	Artvin	»	—	988 096	30.6.1985	5.7.1985
Muhlis Arıkan	Samsun	»	—	988 096	30.6.1985	6.7.1985
İlker Tuncay	Çankırı	Brüksel-Stutgart	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
Cahit Karakaş	Zonguldak	Paris	—	918 080	13.5.1985	15.5.1985
Muhlis Arıkan	Samsun	Roma	—	757 669	28.5.1985	1.6.1985
Ercüment Konukman	İstanbul	Brüksel-Stutgart	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
Yılmaz Önen	İzmir	» »	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
Ferruh İlter	İstanbul	» »	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
İbrahim Ural	İstanbul	» »	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
Fehmi Memişoğlu	Rize	» »	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
İsmail Şengün	Denizli	Norveç-Danimarka-Hamburg	1 490 186			
Paşa Sarıoğlu	Ağrı	Hamburg	—	988 634	30.6.1985	5.7.1985
Ogan Soysal	Ankara	Brüksel-Stutgart	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
Abdurrahman Demirtaş	Hatay	Hamburg	—	1 153 764	30.6.1985	5.7.1985
Ferruh İlter	İstanbul	Norveç-Danimarka-Hamburg	1 490 186			
Fahir Sabuniş	Bursa	Portekiz	—	1 263 124	27.7.1985	1.8.1985
Leyla Yeniay Köseoğlu	İstanbul	Hamburg-Strasbourg-Brüksel-Stutgart	—	1 228 965	30.6.1985	7.7.1985
Tülay Öney	İstanbul	Hamburg	—	988 631	30.6.1985	5.7.1985
Fethi Çelikbaş	Burdur	Paris-Hamburg-	—	1 402 683	23.6.1985	5.7.1985
İsmet Özarslan	Amasya	Hamburg-Strasbourg-	—	1 230 064	30.6.1985	7.7.1985

Adı ve Soyadı	Seçim Bölgesi	Görev Yeri	Avans Tutarı	Mahsup Tutarı	Gidiş Tarihi	Dönüş Taribi
İsmet Ergül	Kırşehir	Hamburg	—	988 096	30.6.1985	5.7.1985
İsmail Şengün	Denizli	Brüksel-Stutgart	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
İsmet Özarslan	Amasya	Sait-Marin	—	813 739	1.9.1985	5.9.1985
Yılmaz Altuğ	Sıvas	» »	—	812 710	1.9.1985	5.9.1985
M. Vasıf Yücel	Zonguldak	Paris	940 839			
İsmail Şengün	Denizli	Lahey	889 841			
O. Şerif Bozkurt	Çanakkale	Ottova-Londra	—	2 431 338	1.9.1985	8.9.1985
Akgün Albayrak	Adana	» »	—	2 650 386	1.9.1985	13.9.1985
Fahrettin Kurt	Trabzon	» »	—	2 650 386	1.9.1985	13.9.1985
Adnan Tutkun	Amasya	» »	—	2 650 386	1.9.1985	13.9.1985
Hüseyin Aydemir	İzmir	» »	—	2 650 386	1.9.1985	13.9.1985
Şevki Taştan	Sıvas	» »	—	2 650 386	1.9.1985	13.9.1985
Abdürrezak Ceylan	Siirt	» »	—	2 650 386	1.9.1985	13.9.1985
Barlas Doğu	Ankara	» »	—	2 650 386	1.9.1985	13.9.1985
Fahir Sabuniş	Bursa	Brüksel-Stutgart	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
Erol Ağagil	Kırklareli	» »	—	921 901	15.5.1985	21.5.1985
		TOPLAM	**4 811 012**	**51 490 866**		

	Avans	Mahsup	Toplam
1. Sahife Yekûnu	—	45 410 687	45 410 687
2. Sahife Yekûunu	—	65 650 266	65 650 266
3. Sahife Yekûnu	—	57 389 981	57 389 981
4. Sahife Yekûnu	4.811 012	51 490 866	56 301 878
GENEL TOPLAM	**4 811 012**	**219 941 800**	**224 752 812**

(X) NOT : Grup halinde seyahat yapıldığından fatura karşılığı 4 960 000 TL. ilgili şirkete uçak bilet bedeli olarak ayrıca ödenmiştir.

3. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, siyasî parti gruplarının ve bağımsız milletvekillerinin Genel Kurul salonundaki oturma planına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Necmettin Karaduman'ın yazılı cevabı (7/715)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başkanlığınız tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

Hilmi Nalbantoğlu
Erzurum

Soru 1. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul salonumuz 800 kişilik olduğu ve milletvekili adedi 400 kişi olduğu için milletvekillerinin yaygın şekilde oturmaları TV görüntülerinde milletvekillerinin devamsızlığını sergilediğinden 400 kişilik bölümü arkadan, eskiden olduğu gibi, halatlarla ayırıp, milletvekilleri toplu olarak bir bölümde oturtulacak şekilde oturma yeri yeniden gözden geçirilip tertiplenemez mi?

Soru 2. Türkiye'deki partilerin sağcı, merkez sağcı, merkez sol ve sosyal demokrat ve (eğer olursa) solcu gibi proğramlarına göre Genel Kurul salonunda yer alması doğru olmaz mı?

Buna göre kürsüden bakıldığı görünümüne göre bu partiler de programlarının gerektirdiği konumlara göre Genel Kurul salonunda yerleştirilemez mi? Bu gibi bir düzenlemede örneğin MDP, Halkçı Partinin sağında (yani kürsüden bakıldığında) ve ANA VATAN P. daha sağda yer almayacak mıdır? Ve bağımsızlarda partilere ayrılan yerlerin en arkasında ki sıralarda dağınık şekilde bir iki banko sırasında oturtulamaz mı? Bunlar neden en sağa atılıyor?

T. C.
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Genel Sekreterliği
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı
Kan. Kar. Md.
Sayı : 7/715-4595/17832

4 . 12 . 1985

Sayın Hilmi Nalbantoğlu
Erzurum Milletvekili

İlgi : Siyasî parti gruplarının ve bağımsız milletvekillerinin Genel Kurul salonundaki oturma planına ilişkin 23.10.1985 tarihli yazılı soru önergeniz.

İlgi önergenizde yeralan sorularınız aşağıda cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Necmettin Karaduman
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Cevap 1. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul salonunda 582 oturma yeri bulunmaktadır. 400 milletvekili bu sıralara yazınızda belirttiğiniz gibi yaygın olarak değil, olmasını istediğiniz şekilde ön sıralara toplu olarak yerleştirilmiş, arka sıralar boş bırakılmıştır.

Cevap 2. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul salonu oturma planı, siyasî partilerin programlarına göre değil, teamüle uygun olarak; Başkanlık kürsüsüne göre soldaki sıralardan başlamak üzere adlarının alfabetik sırasına göre yapılmaktadır. Bağımsız milletvekillerine de en sağdaki sıralar ayrılmaktadır.

NOT :

Gündemin 4 üncü sayfasında (X) 3'teki (S. Sayısı: 357) S. Sayısı : 357 ve 357'ye 1 inci Ek) olarak düzeltilmiştir.

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 2978 Sayılı Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanun, 492 Sayılı Harçlar Kanunu, 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu, 210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu, 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, 3074 Sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu, 2380 Sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanununda Değişiklikler Yapılması ve Bu Kanunlara Bazı Hükümler Eklenmesi ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki 1 Sayılı Cetvele Yeni Kadrolar Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu :

(Kanunlaşmıştır.)

Üye Sayısı	:	400
Oy verenler	:	335
Kabul edenler	:	183
Reddedenler	:	144
Çekimserler	:	7
Geçersiz oy	:	1
Oya katılmayanlar	:	58
Açık üyelikler	:	7

(Kabul Edenler)

ADANA
Ahmet Akgün Albayrak
Ledin Barlas
Ahmet Remzi Çerçi
Ahmet Şevket Gedik

ADIYAMAN
Arif Ağaoğlu
Mehmet Deliceoğlu

AFYON
Abdullah Altıntaş
Metin Balıbey
Hamdi Özsoy
Nihat Türker

AMASYA
İsmet Özarslan
Hasan Adnan Tutkun

ANKARA
Hüseyin Cahit Aral
Kamil Tuğrul Coşkunoğlu
Hüseyin Barlas Doğu
Osman Işık
Göksel Kalaycıoğlu
Hazım Kutay
Alpaslan Pehlivanlı
Mehmet Sezai Pekuslu
Mehmet Sağdıç
İsmail Saruhan
Fatma Rezan Şahinkaya
Halil Şıvgın

ANTALYA
Abdullah Cengiz Dağyar
Ali Dizdaroğlu
Sudi Neş'e Türel

ARTVİN
Nevzat Bıyıklı
Ahmet Doğru
Hüseyin Şen

AYDIN
Mehmet Özalp

BALIKESİR
İsmail Dayı
Necat Tunçsiper

BİLECİK
Recep Kaya

BİNGÖL
Hakkı Artukarslan
M. Ali Doğuşlu

BOLU
Seçkin Fırat
Ahmet Şamil Kazokoğlu
Kâzım Oksay
Fuat Özteklin

BURDUR
Necip Oğuzhan Artukoğlu
Fethi Çelikbaş

BURSA
Ahmet K. Alptemoçin
İlhan Aşkın
M. Memduh Gökçen
Kemal İğrek
Fahir Sabuncuoğlu
Mustafa Ertuğrul Ünlü

ÇANAKKALE
Ayhan Uysal

ÇANKIRI
Ahmet Özkan
Saffet Sakarya
İlker Tuncay

ÇORUM
Ünal Akkaya
Ali Ayhan Çetin
İhsan Tombuş

DENİZLİ
Muzaffer Arıcı
Aycan Çakıroğulları

ELÂZIĞ
Mehmet Özdemir
Naci Taşel
Nevzat Yağcı
Zeki Yavuztürk

ERZİNCAN
Yıldırım Akbulut

ERZURUM
İlhan Aras
Togay Gemalmaz
Mustafa Rıfkı Yaylalı

ESKİŞEHİR
Mustafa Balcılar
Cemal Büyükbaş
İsmet Oktay

GAZİANTEP
Ahmet Ata Aksu
Mustafa Rüştü Taşar
Ünal Yaşar

GİRESUN
Burhan Kara
Yavuz Köymen
Ahmet Yılmaz

GÜMÜŞHANE
Akif Kocaman
Mahmut Oltan Sungurlu
İbrahim Turan

HATAY
İhsan Gürbüz
Kâmran Karaman
Hamit Melek

ISPARTA
Metin Ataman
Fatma Mihriban Erden

Mustafa Kemal Toğay
İbrahim Fevzi Yaman

İÇEL
İbrahim Aydoğan
Hikmet Bicentürk
Rüştü Kâzım Yücelen

İSTANBUL
Behiç Sadi Abbasoğlu
Bülent Akarcalı
B. Doğancan Akyürek
Yaşar Albayrak
M. Vehbi Dinçerler
Hayrettin Elmas
Halil Orhan Ergüder
İsmail Safa Giray
Ömer Ferruh İlter
Altan Kavak
R. Ercüment Konukman
Turgut Özal
İbrahim Özdemir
Ali Tanrıyar
Mustafa Tınaz Titiz

İZMİR
İsmet Kaya Erdem
Burhan Cahit Gündüz
Özdemir Pehlivanoğlu
Süha Tanık

KAHRAMANMARAŞ
Alaeddin Kısakürek
Mehmet Onur
Ali Topçuoğlu

KARS
İlhan Aküzüm
Sabri Aras

KASTAMONU
Şaban Küçükoğlu
Erol Bülent Yalçınkaya

KAYSERİ
Nuh Mehmet Kaşıkçı
İbrahim Özbıyık
Mustafa Şahin

KIRKLARELİ
Cemal Özbilen

KIRŞEHİR
Mehmet Budak
İsmet Ergül

KOCAELİ
Osman Nuri Akyol
Mustafa Batgün

KONYA
Abdurrahman Bozkır
Kadir Demir
Altınok Esen
Nihat Harmancı
Kemal Or
Saffet Sert
Abdullah Tenekeci

Ahmet Büyükuğur
Ahmet Ekici
Mustafa Uğur Ener
Mustafa Kalemli

MALATYA
Metin Emiroğlu
Talat Zengin

MANİSA
Mehmet Timur Çınar
Mekin Sarıoğlu
Gürbüz Şakranlı
Münir Fuat Yazıcı

MARDİN
Mehmet Necat Eldem

MUĞLA
Mehmet Umur Akarca
Ahmet Altıntaş

MUŞ
Alaattin Fırat
Atilla Sın

NEVŞEHİR
Ali Babaoğlu
Faruk Dırık
Hacı Turan Öztürk

NİĞDE
Mustafa Sabri Güvenç
Haydar Özalp
Birsel Sönmez

ORDU
Nabi Poyraz
Şükrü Yürür

RİZE
Arif Şevket Bilgin
Ahmet Mesut Yılmaz

SAKARYA
Nihat Akpak
Mustafa Kılıçaslan
Mümtaz Özkök

SAMSUN
İlyas Aktaş
Muhlis Arıkan
Mehmet Aydın
Gülami Erdoğan
Süleyman Yağcıoğlu

SİİRT
Aydın Baran

SİVAS
Mahmut Karabulut
M. Mükerrem Taşcıoğlu

ŞANLIURFA
Mustafa Demir
Osman Doğan

TEKİRDAĞ
Ali Rıfkı Atasever
Ahmet Karaevli

TOKAT
Metin Gürdere
Selim Koçaker
Talat Sargın
Mehmet Zeki Uzun

TRABZON
Eyüp Aşık
Fahrettin Kurt

UŞAK
Mümtaz Güler
Mehmet Topaç

VAN
Hüseyin Aydın Arvasi
Mirza Kurşunluoğlu

YOZGAT
Mehmet Bağçeci
Lutfullah Kayalar
Mahmut Orhon

ZONGULDAK
Hasan Pertev Aşçıoğlu
Veysel Atasoy

(Reddedenler)

ADANA
Vehbi Batuman
Coşkun Bayram
Cüneyt Canver
Mehmet Erdal Durukan
Yılmaz Hocaoğlu
Nuri Korkmaz

ADIYAMAN
Mehmet Arif Atalay
Ahmet Sırrı Özbek

AFYON
M. Şükrü Yüzbaşıoğlu

AĞRI
İbrahim Taşdemir
Mehmet Yaşar

AMASYA
Arsan Savaş Arpacıoğlu
Kâzım İpek

ANKARA
Eşref Akıncı
Sururi Baykal
Ali Bozer
Necdet Calp
Neriman Elgin
H. İbrahim Karal
Mehmet Seyfi Oktay

ANTALYA
Kadri Altay
Ümit Halûk Bayülken

AYDIN
Halil Nüshet Goral
Ertuğrul Gökgün
Osman Esgin Tipi

BALIKESİR
Davut Abacıgil
Cahit Tutum

BİLECİK
Yılmaz Demir

BİTLİS
Rafet İbrahimoğlu
Kâmran İnan
Faik Tarımcıoğlu

BOLU
Turgut Yaşar Gülez

BURSA
Mehmet Azizoğlu
M. Kemal Gökçora
İsmet Tavgaç

ÇANAKKALE
Onural Şeref Bozkurt
Cafer Tayyar Sadıklar

ÇORUM
Ali Rıza Akaydın
Mehmet Besim Göçer

DENİZLİ
Mustafa Kâni Bürke
Halil İbrahim Şahin
İsmail Şengün

DİYARBAKIR
Mahmud Altunakar
Kadir Narin
Hayrettin Ozansoy

EDİRNE
Türkân Turgut Arıkan
S. Hüsamettin Konuksever
Muhittin Yıldırım

ERZİNCAN
Veysel Varol

ERZURUM
Hilmi Nalbantoğlu

ESKİŞEHİR
Münir Sevinç
Mehmet Nuri Üzel

GAZİANTEP
Süleyman Koyuncugil
M. Hayri Osmanlıoğlu

GİRESUN
Cevdet Karslı
Turgut Sera Tirali

HAKKÂRİ
Mehmet Sait Erol
Lezgin Önal

HATAY
Tevfik Bilal
Mustafa Çelebi

İÇEL
Ali İhsan Elgin
Durmuş Fikri Sağlar

İSTANBUL
İmren Aykut
Sabit Batumlu
Ömer Necati Cengiz
Hüseyin Avni Güler
Yılmaz İhsan Hastürk
Mehmet Kafkaslıgil
Doğan Kasaroğlu
Feridun Şakir Öğünç
Günseli Özkaya
Namık Kemal Şentürk
Bilâl Şişman
Arife Necla Tekinel
Saim Bülend Ulusu
İbrahim Ural
Reşit Ülker

İZMİR
Hüseyin Aydemir
Durcan Emirbayer
Hayrullah Olca
Yılmaz Önen
Ahmet Süter
Rüştü Şardağ
Ali Aşkın Toktaş

KAHRAMANMARAŞ
Rıfat Bayazıt
Mehmet Turan Bayezit

KARS
Aziz Kaygısız
Ömer Kuşhan
Musa Öğün
Halis Soylu

KAYSERİ
Mehmet Sedat Turan
Mehmet Üner
Muzaffer Yıldırım

KIRKLARELİ
Erol Ağagil
Şükrü Babacan

KIRŞEHİR
Tevfik Güneş

KOCAELİ
Salih Güngörmez
Orhan Otağ

KONYA
Salim Erel
Sabri Irmak
Haydar Koyuncu
Emin Fahrettin Özdilek

KÜTAHYA
A. Necati Kara'a

MALATYA
İlhan Dinçel
Ayhan Fırat

MANİSA
Abdullah Çakırefe
İsmet Turhangil

MARDİN
Süleyman Çelebi
Abdülkerim Yılmaz Erdem
Kenan Nuri Nehrozoğlu

ORDU
Ali Mazhar Haznedar
Hüseyin Avni Sağesen
Bahriye Üçok

RİZE
Turgut Halit Kunter
Fehmi Memişoğlu

SAKARYA
Turgut Sözer

SAMSUN
Hasan Altay
Fahrettin Uluç

SİİRT
M. Abdürrezak Ceylan
Nejdet Naci Mimaroğlu
Rıza Tekin

SİNOP
Hilmi Biçer
Halit Barış Can

SİVAS
Yılmaz Altuğ
Mustafa Kemal Palaoğlu

ŞANLIURFA
Vecihi Ataklı
Bahri Karakeçili
Aziz Bülent Öncel

TEKİRDAĞ
Salih Alcan

TOKAT
Enver Özcan
TRABZON
Osman Bahadır
Mehmet Kara
Yusuf Ziya Kazancıoğlu

TUNCELİ
Musa Ateş
Ali Rıdvan Yıldırım

UŞAK
Yusuf Demir

VAN
Fevzi Necdet Erdinç
Ferit Melen
YOZGAT
Hüseyin Mükerrem Hiç
Selahattin Taflıoğlu

ZONGULDAK
Rıza Öner Çakan
Fevzi Fırat
İsa Vardal
Muhteşem Vasıf Yücel

(Çekimserler)

AYDIN
İskender Cenap Ege
GAZİANTEP
Galip Deniz

Feyzullah Yıldırır
HATAY
Abdurrahman Demirtaş
M. Murat Sökmenoğlu

MUŞ
Nazmi Önder
TOKAT
Cemal Özdemir

(Geçersiz Oy)

KONYA
Ziya Ercan

(Oya Katılmayanlar)

ADANA
Metin Üstünel
Nurettin Yağanoğlu

AĞRI
Hasan Fecri Alpaslan
Paşa Sarıoğlu

ANKARA
Nejat Abdullah Resuloğlu
Ogan Soysal

ANTALYA
Mustafa Çakaloğlu
Aydın Güven Gürkan

AYDIN
Nabi Sabuncu

BALIKESİR
Mustafa Çorapçıoğlu
Fenni İslimyeli
Şerafettin Toktaş

BURSA
A. Sabahattin Özbek

ÇANAKKALE
Nadir Pazarbaşı

DİYARBAKIR
Şeyhmus Bahçeci
Özgür Barutçu
Cevdet Karakurt
Ahmet Sarp

EDİRNE
İsmail Üğdül

ERZİNCAN
Metin Yaman

ERZURUM
Ebubekir Akay
Sabahattin Aras
Sabahattin Eryurt (Bşk. V.)

İÇEL
Mehmet Kocabaş
Edip Özgenç

İSTANBUL
Leyla Yeniay Köseoğlu
Tülay Öney
Kemal Özer
Ahmet Memduh Yaşa
Fazıl Osman Yöney

İZMİR
Vural Arıkan
Fikret Ertan
Işılay Saygın
Turgut Sunalp

KAHRAMANMARAŞ
Ülkü Söylemezoğlu

KASTAMONU
Sadettin Ağaçık
Hüseyin Sabri Keskin

KAYSERİ
Cengiz Tuncer

KOCAELİ
Abdulhalim Aras (Bşk. V.)

KONYA
Vecihi Akın

MALATYA
Ahmet İlhami Kösem
Fahri Şahin

MANİSA
İsmail Özdağlar

MARDİN
Beşir Çelebioğlu

MUĞLA
İdris Gürpınar
Muzaffer İlhan

NİĞDE
Arif Toprak

ORDU
İhsan Nuri Topkaya

SAKARYA
A. Reyhan Sakallıoğlu

SAMSUN
Berati Erdoğan

SİNOP
Özer Gürbüz (Bşk. V.)

SİVAS
Ruşan Işın
Ahmet Turan Soğancıoğlu
Şevki Taştan

TEKİRDAĞ
Selçuk Akıncı

TRABZON
Necmettin Karaduman
(Başkan)

ZONGULDAK
Engin Cansızoğlu
Cahit Karakaş

(Açık Üyelikler)

ANKARA	: 1
BİNGÖL	: 1
BURDUR	: 1
İSTANBUL	: 1
İZMİR	: 1
MANİSA	: 1
NİĞDE	: 1

Türkiye Büyük Millet Meclisi
GÜNDEMİ

37 NCİ BİRLEŞİM

4 . 12 . 1985 Çarşamba

Saat : 14.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

6

SÖZLÜ SORULAR

1. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, Amerika Birleşik Devletlerinin «yıldızlar savaşı» adlı stratejik savunma sistemine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/503) (1)

2. — Aydın Milletvekili Ertuğrul Gökgün'ün, DESİYAB'ın ortak olduğu işçi şirketlerinin durumuna ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/504) (1)

3. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, Adana - İncirlik Ortak Savunma Tesislerinde meydana geldiği iddia edilen olaylara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/505) (1)

4. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, Katma Değer Vergisinin fiyatlar üzerindeki etkisine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/506) (1)

5. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, orman ürünleri ihracatına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/507) (1)

6. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, Hükümet üyelerinin dış ülkelere yaptığı gezilere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/508) (1)

7. — Aydın Milletvekili Ertuğrul Gökgün'ün, son yurt dışı seyahatlerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/509) (1)

8. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, yurdumuzda yatırım yapacak A.B.D.'li işadamlarının can ve mal güvenliklerini sağlamak üzere bir anlaşma yapılıp yapılmadığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/511) (1)

9. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, bazı firma ve kuruluşların ertelenen ve yatırılmayan vergi borçlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/513) (1)

10. — İstanbul Milletvekili Sabit Batumlu'nun, dış ülkelere yapılan gezilerin sonuçlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/411)

11. — İstanbul Milletvekili Sabit Batumlu'nun, İstanbul İli Haliç sahillerinde istimlak edilen arsaların bedellerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/413)

12. — Sinop Milletvekili Halit Barış Can'ın, haklarındaki sıkıyönetim kararları kaldırılan kamu görevlilerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/514) (1)

13. — Sinop Milletvekili Halit Barış Can'ın, güvenlik soruşturmalarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/515) (1)

14. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, bakanlıkların 1985 yılındaki sözleşmeli memur atamalarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/517) (1)

15. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, Suudi Arabistan Hükümetinin Hatay doğumlu vatandaşlarımıza uyguladığı vize engellemesine ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/424)

16. — İstanbul Milletvekili Sabit Batumlu'nun, uygulamaya konulan yatırım projelerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/426)

17. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, tedavi nedeniyle yaptığı son A.B.D. seyahatine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/518) (1)

18. — İstanbul Milletvekili Sabit Batumlu'nun, İstanbul, Ankara ve İzmir belediyelerine atanan üst düzey yöneticilerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/432)

---

(1) İçtüzüğün 96 ncı maddesi uyarınca sözlü soruya çevrilmiştir.

19. — İstanbul Milletvekili Sabit Batumlu'nun, Hükümetin para politikasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/433)

20. — İstanbul Milletvekili Hüseyin Avni Güler'in, banker ve bankerzedelere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/434)

21. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, Akaryakıt Tüketim Fonundan Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına ayrılan paya ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/519) (1)

22. — Diyarbakır Milletvekili Mahmud Altunakar'ın, tütün ve sigaradan Devlet tekelinin kaldırılacağına dair beyanına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/437)

23. — İzmir Milletvekili Durcan Emirbayer'in, İzmir - Güzelbahçe'de tapu ve ruhsat alınmadan inşaatına başlandığı iddia edilen bir kooperatife ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/444)

24. — Diyarbakır Milletvekili Kadir Narin'in, Diyarbakır Şehir Merkezi ile Dicle Üniversitesi arasındaki yolun kısaltılmasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/453)

25. — Çorum Milletvekili Ali Ayhan Çetin'in, Çorum İline bağlanması düşünülen yeni demiryoluna ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/456)

26. — Siirt Milletvekili Rıza Tekin'in, Siirt İline bağlı bazı ilçelerin karayolu sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/462)

27. — Aydın Milletvekili Ertuğrul Gökgün'ün, ıslah edilen yerli cins inek ve koyunlara ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/471)

28. — Malatya Milletvekili Ayhan Fırat'ın, Hekimhan İlçesinde şeriat hükümeti kurmak amacıyla propaganda yaptıkları iddia edilen Devlet memurlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/472)

29. — Hatay Milletvekili Abdurrahman Demirtaş'ın, tahmil ve tahliye için İskenderun Limanına yanaşan bazı yük gemilerine öncelik tanındığı iddiasına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/473)

30. — Aydın Milletvekili Ertuğrul Gökgün'ün, besi hayvanlarının sayısına ve besicilere kullandırılan krediye ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/475)

31. — Aydın Milletvekili Ertuğrul Gökgün'ün salgın hayvan hastalıklarına karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/476)

32. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, mahsulünü piyasa fiyatına satan çiftçilerin taban fiyatı üzerinden fatura düzenlemeye mecbur bırakıldığı iddiasına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/477)

33. — Aydın Milletvekili Ertuğrul Gökgün'ün, yurt dışından ithal edilen tohumlara ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/478)

34. — Çorum Milletvekili Ali Ayhan Çetin'in, Sivas İlindeki Deliktaş Tüneli inşaatının iptal edilme nedenine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/479)

35. — Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Turan Bayezit'in, Kahramanmaraş'da yayımlanan bir gazetedeki habere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/480)

36. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, Ankara İlindeki Sıhhiye - Tandoğan yolu projesine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/485)

37. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, Ankara'daki belediyelerin yol yapım ve tamir çalışmalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/486)

38. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Yükseköğretim Kurulu'nun sorumluluğuna ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/488)

39. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, dış ülkelerdeki bölücü ve yıkıcı faaliyetlere karşı Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünce alınan tedbirlere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/489)

40. — Konya Milletvekili Salim Erel'in, Konya - Ereğli Ovasındaki sulama suyu ihtiyacına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/491)

41. — İzmir Milletvekili Hüseyin Aydemir'in, gençlerin işsizlik sorununa karşı alınacak tedbirlere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/492)

42. — Hatay Milletvekili Abdurrahman Demirtaş'ın, zeytin sineği ile mücadeleye ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/493)

43. — Konya Milletvekili Salim Erel'in, müteahhitlere ve kamulaştırma nedeniyle taşınmaz mal sahiplerine yapılan ödemelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/494)

44. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, enflasyonun durdurulamayış nedenine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/495)

45. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, Yunanistan, Bulgaristan ve A.B.D. ile ülkemiz arasındaki bazı sorunlara ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/496)

46. — Edirne Milletvekili Seyit Hüsamettin Konuksever'in, Edirne Çimento Fabrikası inşaatının durdurulma nedenine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/498)

47. — Edirne Milletvekili Türkân Turgut Arıkan'ın, bazı şirketlere uygulanan müeyyidelerin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca kaldırılma nedenine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/500)

48. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, İstanbul - Sarıyer Karakolundaki bir tecavüz iddiası hakkında Emniyet Amirinin yaptığı açıklamaya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/501)

49. — Hakkâri Milletvekili Mehmet Sait Erol'un, Sıkıyönetim Kanunu gereğince haklarında dava açılan işçi ve memurlardan beraat edenlerin görevlerine iade edilmemesinin nedenlerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/502)

50. — İstanbul Milletvekili İmren Aykut'un, İstanbul - Gaziosmanpaşa İlçesi Merkez Mahallesinde Belediyece istimlak edilen sahaya ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/520)

51. — Konya Milletvekili Salim Erel'in, Muğla Emniyet Müdürlüğünde bir vatandaşımıza işkence yapıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/521)

52. — İstanbul Milletvekili Feridun Şakir Öğünç'ün, Almanya'da öğrenci olan ve pasaportunu kaybeden bir vatandaşımıza yeniden pasaport verilmemesinin nedenine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/522)

53. — Edirne Milletvekili Seyit Hüsamettin Konuksever'in, Manyas Gölünden kanal açarak yapılan sulamaya ve sonuçlarına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/523)

54. — Diyarbakır Milletvekili Kadir Narin'in, Tarım - İş Sendikası Şube Başkanının, Diyarbakır Bölge Ziraî Araştırma Enstitüsü Müessese Müdürü tarafından dövüldüğü iddiasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/524)

55. — Konya Milletvekili Sabri Irmak'ın, bir kamu görevlisinin laiklik aleyhinde konuşma yaptığı iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/525)

56. — Manisa Milletvekili Abdullah Çakırefe'nin, Zonguldak Kömür Üretim Bölgesindeki işçi ve üretim açığına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/526)

57. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, AIDS hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/527)

58. — Uşak Milletvekili Yusuf Demir'in, Banaz Orman Bölge Şefine ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/528)

59. — Erzurum Milletvekili Hilmi Nalbantoğlu'nun, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan kadın memurlara ve bazı sorunlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/529)

60. — Balıkesir Milletvekili Davut Abacıgil'in, üreticilerin kredi sorunlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/530)

61. — Şanlıurfa Milletvekili Vecihi Ataklı'nın, Şanlıurfa İline götürülecek olan ulaşım ve iletişim hizmetlerine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/531)

62. — Şanlıurfa Milletvekili Vecihi Ataklı'nın, Şanlıurfa İli köylerine götürülecek olan hizmetlere ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/532)

63. — Manisa Milletvekili İsmet Turhangil'in, Manisa İline yeni bir PTT binası yapılıp yapılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/533)

64. — Aydın Milletvekili Ertuğrul Gökgün'ün, Kuşadası - Davutlar Bucağına müfettiş gönderilmeyiş nedenine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/534)

7

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. — Antalya Milletvekili Ali Dizdaroğlu'nun, Türk Ceza Kanununun 175, 176, 177 ve 178 inci Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

ile Nevşehir Milletvekili Turan Öztürk ve 31 arkadaşının aynı mahiyetteki Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/102, 2/230) (S. Sayısı : 82, 82'ye 1 inci ve 2 nci ek) (Dağıtma tarihleri : 25.6.1984; 9.10.1984; 7.6.1985)

× 2. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1978, 1979, 1980, 1981 ve 1982 Malî Yılları Kesinhesap Kanunu Tasarıları ile Bu Yıllara Ait Genel Uygunluk Bildirimlerinin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkereleri ve Sayıştay Komisyonu Raporu (1/156, 3/43; 1/157, 3/441, 1/158, 3/725, 1/159, 3/726; 1/160, 3/45) (S. Sayısı : 354) (Dağıtma tarihi : 27.9.1985)

× 3. — Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/716) (S. Sayısı : 357) (Dağıtma tarihi : 4.11.1985)

4. — Şanlıurfa Milletvekili Osman Doğan'ın, Kamu Görevlilerinin Bazı Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanun Teklifi ile Gaziantep Milletvekili Mustafa Rüştü Taşar ve 19 Arkadaşının, Devlet Memurlarının Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/212, 2/239) (S. Sayısı : 331 ve 331'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihleri : 30.5.1985; 4.11.1985)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Arasında 2 Kasım 1984 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Ek Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/639) (S. Sayısı : 358) (Dağıtma tarihi : 5.11.1985)

6. — Kütahya Milletvekili Abdurrahman Kara'a ve 5 Arkadaşının, 2908 Sayılı Kanunun 34 üncü Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/263) (S. Sayısı : 363) (Dağıtma tarihi : 14.11.1985)

7. — Adıyaman İli Samsat İlçesinin Merkezinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/715) (S. Sayısı : 364) (Dağıtma tarihi : 15.11.1985)

8. — Adana Milletvekili Nuri Korkmaz ve 29 Arkadaşının, 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun, 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun ve 353 Sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/202) (S. Sayısı : 365) (Dağıtma tarihi : 25.11.1985)

(×) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.